

Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta Radymna

Miasto Radymno , 2017 rok

Spis treści

1. Wstęp	4
2. Powiązanie programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi.....	5
2.1. Szczegół europejski	5
2.2. Szczegół krajowy.....	5
2.3. Szczegół regionalny	9
2.4. Szczegół lokalny	10
3. Opis obszaru objętego opracowaniem.....	11
4. Diagnoza sytuacji i czynników kryzysowych	13
4.1. Metodologia	13
4.2. Aspekty społeczne	16
4.1.1. Struktura demograficzna	17
4.1.2. Pomoc społeczna i mieszkania socjalne	20
4.1.3. Bezpieczeństwo	26
4.1.4. Bezrobocie	30
4.1.5. Dostęp do kultury, sportu, edukacji i opieki lekarskiej	34
4.1.6. Aktywność społeczna mieszkańców	37
4.1.7. Frekwencja wyborcza	39
4.2. Aspekty gospodarcze.....	41
4.3. Aspekty funkcjonalno-przestrzenne.....	45
4.3.1. Zabytki	45
4.3.2. Zdarzenia drogowe	46
4.4. Aspekty techniczne.....	48
4.5. Aspekty środowiskowe.....	51
5. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego	53
5.1. Aspekty społeczne	53
5.2. Aspekty gospodarczo- przestrzenno-techniczno-środowiskowe	55
5.3. Zasięg obszarów zdegradowanych	56
5.4. Uzasadnienie wyboru obszarów zdegradowanych	57
6. Wskazanie obszaru rewitalizacji.....	58
7. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji.....	61
8. Analiza SWOT	63
9. Wizja obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji	65
10. Lista projektów rewitalizacyjnych	67

10.1.	Projekty główne.....	67
10.2.	Projekty uzupełniające	73
11.	Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami rewitalizacyjnymi.....	77
12.	Indykatywne ramy finansowe projektów rewitalizacyjnych	79
12.1.	Plan finansowy LPR.....	81
13.1.	Diagnozowanie obszaru rewitalizacji	89
14.	System realizacji programu rewitalizacji, monitoring i ewaluacja	90
14.1.	Wdrażanie.....	90
14.2.	Monitoring i ewaluacja.....	93
14.3.	Wdrażanie Lokalnego Programu Rewitalizacji	96
15.	Ocena oddziaływania na środowisko	96
	Spis wykresów	98
	Spis tabel	98
	Spis rysunków	99

1. Wstęp

Celem programu rewitalizacji jest pobudzenie aktywności środowisk lokalnych i stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego oraz przeciwdziałania zjawiskom wykluczenia społecznego na zagrożonych patologiami obszarach. Realizacja programu rewitalizacji ma umożliwić tworzenie warunków lokalowych i infrastrukturalnych do rozwoju przedsiębiorczości, działalności kulturalnej i edukacyjnej. W działaniach tych brane pod uwagę są zagadnienia ochrony stanu środowiska naturalnego i zrównoważony rozwój gospodarczo-społeczny.

Rewitalizacja – to kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób skoordynowany.

Program rewitalizacji powinien w sposób kompleksowy (łącząc sferę społeczną, gospodarczą, infrastrukturalną i środowiskową) i skoordynowany wyprowadzać obszary zdegradowane z zapaści oraz podnieść, jakość życia osób mieszkających i funkcjonujących na nich.

Stan kryzysowy – jest spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w innych sferach.

Obszar zdegradowany – obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Dotyczy to najczęściej obszarów miejskich, ale także wiejskich. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia sytuacji kryzysowej na każdym z podobszarów.

Obszar rewitalizacji - obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może

obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.

2. Powiązanie programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Lokalny Program Rewitalizacji odnosząc się w swych założeniach do zidentyfikowanych problemów mieszkańców na zdegradowanych obszarach miasta, uwzględnia kontekst innych dokumentów strategicznych na szczeblu lokalnym (stanowiąc istotny element całościowej wizji rozwoju jednostki), a także dokumentów regulujących działania w przedmiotowym obszarze na szczeblu subregionalnym, regionalnym, krajowym oraz europejskim. W związku z tym, komplementarność z innymi działaniami oraz priorytetami wpływa na skuteczność i efektywność procesu rewitalizacji.

2.1. Szczebel europejski

Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

Priorytet III. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Ponadto, wpływa na osiągnięcie 3 z 5 celów głównych:

CEL 1 Osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia na poziomie 75% wśród kobiet i mężczyzn w wieku 20-64 lata.

CEL 4 Podniesienie poziomu wykształcenia, zwłaszcza poprzez dążenie do zmniejszenia odsetka osób zbyt wcześnie kończących naukę do poniżej 10% oraz poprzez zwiększenie do co najmniej 40% liczby osób w wieku 30-34 lat mających wykształcenie wyższe lub równoważne.

CEL 5 Wspieranie włączenia społecznego, zwłaszcza przez ograniczanie ubóstwa, mające na celu wydzwignięcie z ubóstwa lub wykluczenia społecznego co najmniej 20 mln obywateli.

2.2 Szczebel krajowy

Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju

Obszar Konkurencyjności i innowacyjności gospodarki:

Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna:

Cel 3 Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki;

Kapitał Ludzki:

Cel 6 Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”;

Obszar Równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski: Rozwój regionalny:

Cel 8 Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych;

Obszar Efektywności i sprawności państwa: Kapitał społeczny:

Cel 11 Wzrost społecznego kapitału rozwoju.

Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju do roku 2020 z perspektywą do 2030 r.

Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony

Kierunki interwencji:

Aktywna polityka prorodzinna

Działania do 2020 r.:

- Dalszy rozwój zróżnicowanych form opieki nad dziećmi (wzrost dostępności i jakości usług opiekuńczych i wczesno-edukacyjnych).
- Ujednolicenie i wzmocnienie systemu wsparcia rodziny, w tym m.in. wsparcie finansowe rodziców z dziećmi w ramach programu Rodzina 500+.
- Przygotowanie i wprowadzenie rozwiązań prawno-organizacyjnych oraz finansowych na rzecz wsparcia psychologicznego, zdrowotnego, społecznego, funkcjonalnego i ekonomicznego rodzin z osobami niepełnosprawnymi.

Działania do 2030 r.:

- Wprowadzenie zmian w organizacji opieki zdrowotnej, prowadzenie szerokiej edukacji zdrowotnej, adaptacja nowych standardów postępowania w opiece specjalistycznej, poprawa zdrowia prokreacyjnego (w tym m.in. poprawy stanu zdrowia w zakresie zidentyfikowanych chorób utrudniających posiadanie potomstwa).
- Przegląd i lepsze dopasowanie systemu wsparcia finansowego (w tym systemu podatkowego) do potrzeb rodzin z dziećmi.

-
- Wdrażanie i aktualizacja rozwiązań prawno-organizacyjnych oraz finansowych na rzecz wsparcia psychologicznego, zdrowotnego, społecznego, funkcjonalnego i ekonomicznego rodzin z osobami niepełnosprawnymi.

Poprawa dostępności do usług, w tym społecznych i zdrowotnych

Działania do 2020 r.:

- Wsparcie rozwoju (w tym standaryzacja i certyfikacja jakości) usług asystenckich i opiekuńczych, w szczególności w warunkach domowych i pół-stacjonarnych. Włączanie obywateli i podmiotów ekonomii społecznej (w tym organizacji pozarządowych) w realizację usług społecznych na rzecz osób niesamodzielnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Wsparcie rozwoju społecznej funkcji gospodarstw rolnych, łączącej rolnictwo wielofunkcyjne i usługi o charakterze społecznym (lub zdrowotnym) na poziomie lokalnym, umożliwiające dywersyfikację dochodów rolników połączonej z szerszą ofertą usług socjalnych dla osób starszych i niepełnosprawnych.
- Promocja aktywności zawodowej i społecznej seniorów (wolontariat seniorów, pomoc sąsiedzka).
- Zwiększenie dostępu do taniego mieszkalnictwa (mieszkania na wynajem), poprawa funkcjonowania prywatnego rynku najmu (m.in. poprzez reformę prawa lokatorskiego łączącą ochronę interesów osób prywatnych i firm oferujących mieszkania na wynajem), rozwój mieszkalnictwa wspomaganego na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Działania do 2030 r.:

- Optymalizacja mobilności przestrzennej w dojazdach do pracy oraz racjonalizacja przestrzennej lokalizacji obiektów świadczących usługi społeczne (w tym edukacyjne i zdrowotne).
- Poprawa dostępu do produktów i usług umożliwiających mobilność społeczną i zawodową, oraz zwiększających autonomię funkcjonowania społecznego (np. teleopieki, sprzętu rehabilitacyjnego, sprzętu kompensacyjnego, innowacyjnych technologii wspomagających dla osób starszych, niesamodzielnych i niepełnosprawnych, bezpiecznych środków/usług transportowych, nowoczesnego sprzętu komputerowego).
- Wzmocnienie socjalnej i zdrowotnej funkcji placówek edukacyjnych i oświatowych.

- Podejmowanie działań służących poprawie świadomości demograficznej społeczeństwa.

Wsparcie grup zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem oraz zapewnienie spójności działań na rzecz integracji społecznej

Działania do 2020 r.:

- Uspójnienie systemu programowania i realizacji polityki integracji społecznej (różnych szczebli), w tym m.in. zmiana modelu funkcjonowania ośrodków pomocy społecznej, szersze wykorzystanie aktywizacji zawodowej w podmiotach reintegracyjnych (WTZ, CIS, KIS), większy udział podmiotów ekonomii społecznej w realizacji zadań i usług, w celu skuteczniejszej aktywizacji zawodowej uczestników zajęć rehabilitacyjnych i reintegracyjnych oraz lepsze adresowanie pomocy i egzekwowania warunków jej udzielania.
- Tworzenie i wdrażanie sieci usług i programów aktywizacyjnych, rehabilitacyjnych, resocjalizacyjnych (w szczególności dla osób z niepełnosprawnością) – od aktywizacji społecznej do włączenia społecznego i zawodowego.
- Rozpoczęcie prac legislacyjnych związanych z przygotowaniem projektu ustawy kompleksowo regulującej sferę ekonomii społecznej, w tym zasady udziału podmiotów ekonomii społecznej w realizacji zadań publicznych.
- Rozwijanie sektora ekonomii społecznej jako miejsca aktywizacji i pracy dla osób o ograniczonej zatrudnialności na otwartym rynku (np. wsparcie tworzenia PES i usługi dla PES, instrumenty zwrotne, partnerstwo publiczno-społeczne).
- Poprawa dostępu do leków dla osób w podeszłym wieku poprzez niwelowanie ekonomicznej bariery związanej z kosztem zakupu leków.
- Poszukiwanie innowacyjnych metod aktywizacji osób pozostających poza rynkiem pracy (np. innowacje i obligacje społeczne, adresowanie wielu problemów społecznych w ramach jednego przedsięwzięcia).
- Poprawa dostępności edukacji (edukacja włączająca) dla osób niepełnosprawnych (zwłaszcza edukacji zawodowej i edukacji na poziomie wyższym).

Działania do 2030 r.:

Wzmacnianie więzi międzypokoleniowych i międzysąsiedzkich w otoczeniu osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010–2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie

Cel główny: Efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym.

Cel 2 Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”).

Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Polski Wschodniej do roku 2020

Dokument służy osiągnięciu *celu głównego* i *strategicznych kierunków działań* dla Polski Wschodniej: Zasoby pracy i jakość kapitału ludzkiego – Przeciwdziałanie wykluczeniu na makroregionalnym rynku pracy, Wzmocnienie potencjału nowoczesnych kadr dla gospodarki opartej na wiedzy.

2.3. Szczebel regionalny

Strategia Rozwoju Województwa - Podkarpackie 2020

Cel główny: Efektywne wykorzystanie zasobów wewnętrznych i zewnętrznych dla zrównoważonego i inteligentnego rozwoju społeczno-gospodarczego drogą do poprawy jakości życia mieszkańców.

Cel 1. Rozwijanie przewag regionu w oparciu o kreatywne specjalizacje jako przejaw budowania konkurencyjności krajowej i międzynarodowej, *Priorytet 1.5* Instytucje otoczenia biznesu.

Cel 2. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego jako czynników: innowacyjności regionu oraz poprawy poziomu życia mieszkańców.

Cel 3. Podniesienie dostępności oraz poprawa spójności funkcjonalno-przestrzennej jako element budowania potencjału rozwojowego regionu.

Cel 4. Racjonalne i efektywne wykorzystanie zasobów z poszanowaniem środowiska naturalnego sposobem na zapewnienie bezpieczeństwa i dobrych warunków życia mieszkańców oraz rozwoju gospodarczego województwa.

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Jarosławskiego na lata 2008–2015

Misja: Powiat Jarosławski rozwija się jako bezpieczna przestrzeń przyjazna mieszkańcom, przedsiębiorcom, inwestorom i środowisku naturalnemu.

Obszar strategiczny: Kapitał ludzki.

Priorytet I: Podniesienie jakości kształcenia oraz poprawa warunków środowiska dydaktyczno-wychowawczego. *Priorytet III:* Tworzenie warunków do wszechstronnego rozwoju kapitału społecznego poprzez inwestowanie w opiekę społeczną oraz przeciwdziałanie bezrobociu.

Priorytet IV: Dbłość o dziedzictwo kulturowe oraz tworzenie warunków do zwiększenia dostępności do kultury i sportu oraz rozwoju turystyki.

Obszar strategiczny: Gospodarka i rolnictwo.

Priorytet I: Wszechstronny i zrównoważony rozwój gospodarczy.

Obszar strategiczny: Infrastruktura techniczna i komunikacyjna.

Priorytet I: Rozwój infrastruktury komunikacyjnej i turystycznej.

Obszar strategiczny: Ekologia i ochrona środowiska.

Priorytet I: Racjonalne wykorzystanie środowiska naturalnego i jego ochrona.

2.4. Szczebel lokalny

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Radymno z 2000 r.

Założenia LPR-u realizują główne *cele rozwoju*:

1. Podniesienie standardów życia w mieście do wymogów wynikających z integracji z Unią Europejską (warunki mieszkaniowe, infrastruktura techniczna i społeczna).
2. Przeciwdziałanie bezrobociu i stagnacji gospodarki poprzez urbanizację kolejnych terenów miasta i stworzenie nowych miejsc pracy w nowych ośrodkach obsługi: rolnictwa, podróżujących i ośrodka rekreacji.
3. Zapewnienie bezpiecznych i proekologicznych warunków środowiska miejskiego:
 - rozwiązanie problemów komunikacji tranzytowej,
 - ochrona terenów wodonośnych i zagrożonych powodzią.
4. Ochrona dziedzictwa kulturowego.

Strategia Rozwoju Miasta Radymno na lata 2015–2025

Wizja 2025 Radymno miastem rekreacji z aktywnymi i przedsiębiorczymi mieszkańcami, rozwiniętą strefą inwestycyjną, wykorzystującą do rozwoju przygraniczne położenie.

MISJA Zrównoważone wykorzystanie zasobów dziedzictwa naturalnego i kulturowego oraz potencjału inwestycyjnego Miasta Radymno podnosi jakość życia jego mieszkańców.

CEL 1 Radymno miastem atrakcyjnym do mieszkania i rekreacji.

CEL 2 Radymno miastem przedsiębiorczości.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2010–2015

Wizja: Miasto Radymno miastem życzliwym i przyjaznym ludziom potrzebującym pomocy.

Cel strategiczny nr 1. Aktywizacja osób bezrobotnych oraz minimalizowanie skutków bezrobocia.

Cel strategiczny nr 2. Rozwój systemu opieki nad rodziną oraz zapobieganie marginalizacji niektórych grup społecznych.

Cel strategiczny nr 3. Ograniczenie patologii społecznych.

3. Opis obszaru objętego opracowaniem

Radymno jest miastem położonym w województwie podkarpackim, w powiecie jarosławskim. Leży przy autostradzie A4 Kraków - Korczowa (granica państwa) - Lwów. Miasto przecina rzeka Rada, która wpada do Sanu. Południową granicę miasta stanowi 2-torowa magistrala kolejowa z Krakowa do Przemyśla.

Rysunek 1. Położenie miasta Radymno na tle województwa podkarpackiego i powiatu jarosławskiego.

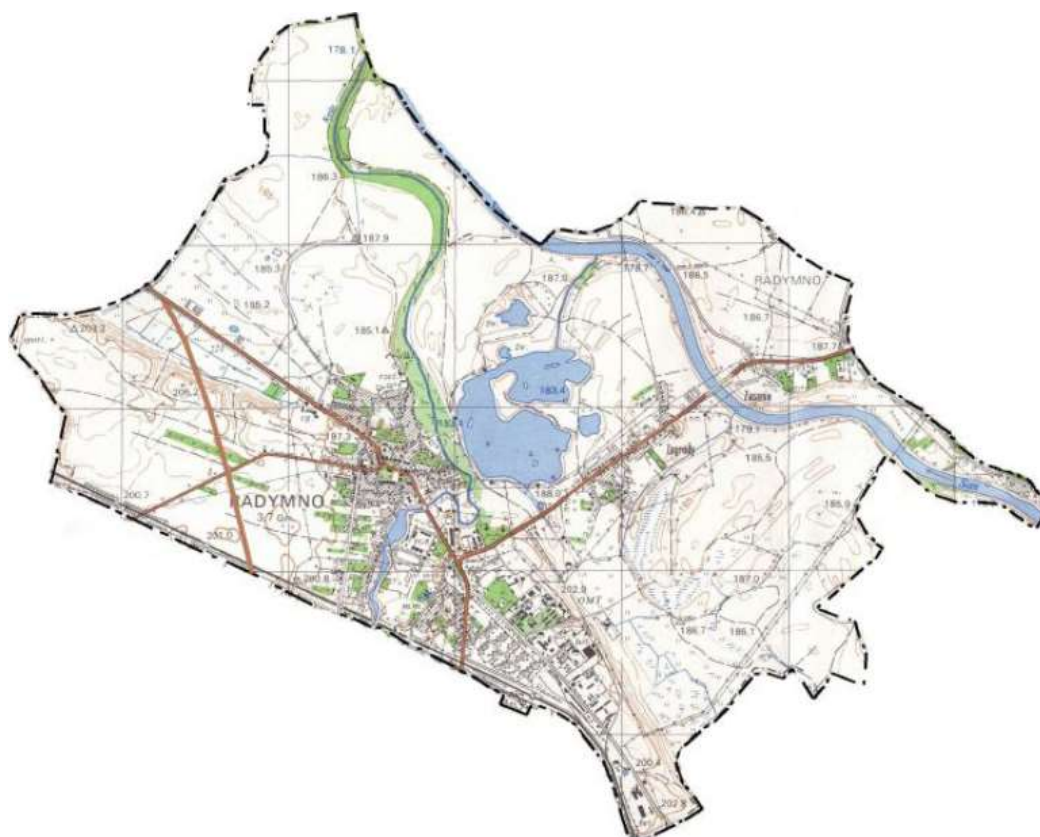

Źródło: Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Radymna.

Miasto sąsiaduje z następującymi jednostkami samorządu terytorialnego:

- od południa, wschodu i zachodu z gminą Radymno,
- od północy z gminą Laszki.

Rysunek 2. Granice administracyjne miasta Radymna.

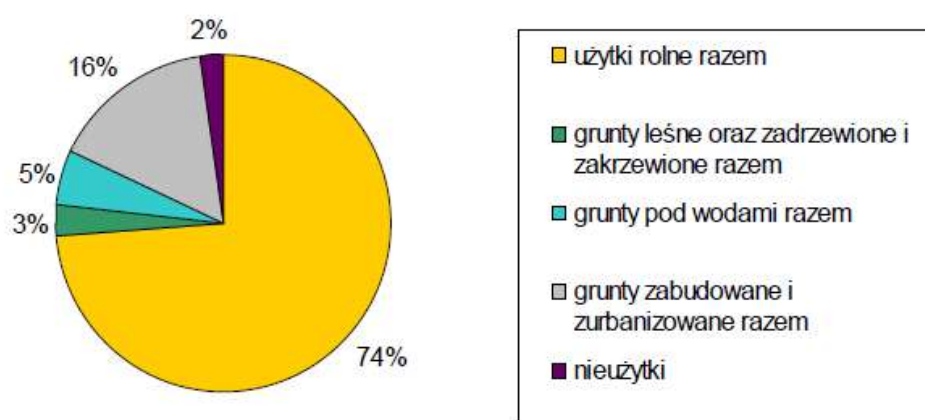

Źródło: Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Radymna.

Struktura użytkowania gruntów na terenie miasta została przedstawiona na poniższym wykresie.

Wykres 1. Struktura użytkowania gruntów na terenie miasta Radymna.

STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW

Źródło: Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Radymna.

4. Diagnoza sytuacji i czynników kryzysowych

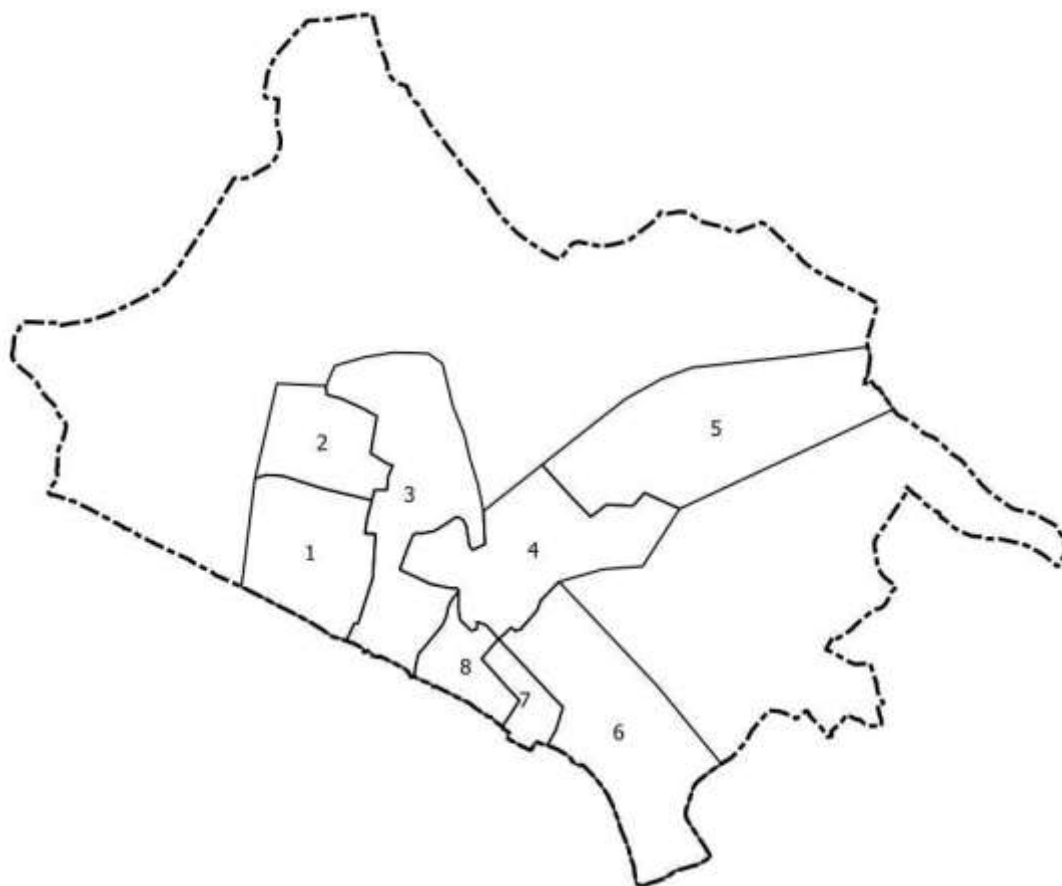
4.1. Metodologia

Zgodnie z Wytycznymi Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju obszar zdegradowany jest to obszar, na którym zidentyfikowany został stan kryzysowy, rozumiany jako stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:

- ✓ gospodarczej (w szczególności w zakresie niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw),
- ✓ środowiskowej (w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska),
- ✓ przestrzenno-funkcjonalnej (w szczególności w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficytu lub niskiej jakości terenów publicznych),
- ✓ technicznej (w szczególności w zakresie degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

W celu uzyskania rzetelnej oceny miasta Radymna zostało ono podzielone na jednostki analityczne, które odzwierciedlają okręgi wyborcze (niektóre okręgi zostały ze sobą połączone ze względu na małą powierzchnię).

Zastosowany podział miasta został zaprezentowany poniżej.

Ulice wchodzące w skład poszczególnych jednostek analitycznych zostały zaprezentowane w poniższej tabeli.

Tabela 1. Ulice wchodzące w skład wyznaczonych jednostek analitycznych miasta Radymna.

Numer jednostki analitycznej	Granice jednostki analitycznej
1	m. Radymno, ul. 3 Maja, Norwida, Miłosza, E. Orzeszkowej, Kochanowskiego, Reja, Żeromskiego, Reymonta
2	m. Radymno, ul. Bema, Jana III Sobieskiego, Mickiewicza, Okrzei, Piłsudskiego, Słoneczna, Słowackiego, Spisówka, Strażacka
3	m. Radymno, ul. Grunwaldzka, Gruszki, Kościuszki, Krasińskiego, Lwowska 3,5,7, Narutowicza, Polna, Sienkiewicza, Szopena, Zachariasiewicza, Zamknięta, Zarzecze, m. Radymno, ul. Dolna nr 2-32 parzyste, Kołtątaja, Lwowska 2-14 parzyste, Nadbrzeźna, Piekarska, Sportowa, m. Radymno, ul. Cicha, Kilińskiego, Legionów, Rejtana, Rynek, Stefana Batorego
4	m. Radymno, ul. Budowlanych 1A, 1B, Budowlanych 2-18 parzyste, Kazimierza Wielkiego, Lwowska 9,9A, 9B, Lwowska 16-46 parzyste, Kardynała Wyszyńskiego, Tysiąclecia, Zielona, Osiedle Jagiełły
5	m. Radymno, ul. Budowlanych 7-59 nieparzyste, Budowlanych 20-78 parzyste, Piaskowa, Plażowa, Rybacka, Sanowa, Zasanie
6	m. Radymno, ul. Błonie, Żłota Góra

7	m. Radymno, ul. Akacyjowa, Jagodowa, Kasztanowa, Jana Pawła II, Kolejowa, Sawickiej, Wietrzna, Wiśniowa
8	m. Radymno, ul. Jesienna, Dolna nr 1-49 nieparzyste, Królowej Jadwigi, Letnia, Lwowska nr 11-37 nieparzyste i 48-70 parzyste, Młynarska, Wiosenna, Zimowa

Źródło: Opracowanie własne.

Metodą, która pozwala na ocenę i selekcję obszarów gminy o najwyższym stopniu degradacji jest standaryzacja przyjętego zestawu wskaźników cząstkowych, a następnie stworzenie na ich podstawie wskaźnika sumarycznego (indeksu zbiorczego). Wskaźnik sumaryczny stanowi sumę wskaźników cząstkowych.

Wyższa wartość wskaźnika cząstkowego obrazuje stan kryzysowy na terenie sołectwa.

Pierwszym etapem wyznaczania wskaźnika cząstkowego była normalizacja zmiennych w celu sprowadzenia ich do porównywalnej skali, czyli skali niemianowanej, niezwiązanej z jednostką miary.

Obliczeń dokonano wg następujących wzorów:

Standaryzacja dla stymulant – wskaźniki, dla których wyższa wartość oznacza obszar zdegradowany:

$$wc_{ij} = \frac{x_{ij} - \min_{i_{xij}}}{\max_{i_{xij}} - \min_{i_{xij}}}$$

Stymulacja dla destymulant – wskaźniki, dla których niższa wartość oznacza obszar zdegradowany:

$$wc_{ij} = \frac{\min_{i_{xij}} - x_{ij}}{\max_{i_{xij}} - \min_{i_{xij}}}$$

$$WS_i = \frac{1}{m} \sum_{j=1}^m z_{ij}$$

WS_i – wskaźnik sumaryczny dla i – tego obszaru,

wc_{ij} – wartość zestandaryzowanej cechy j dla jednostki przestrzennej i ,

m – liczba cech wchodzących w skład wskaźnika syntetycznego,

j – numer wskaźnika w i – tej jednostce przestrzennej.

Obszar będzie mógł zostać uznany za obszar zdegradowany, jeśli indeks zbiorczy dla danego obszaru będzie osiągał wartości najwyższe, co jest równoznaczne z najwyższym stopniem jego degradacji w skali gminy.

Celem wydzielenia obszarów kryzysowych w gminie uwzględniono także:

- analizę ankietowych wypowiedzi mieszkańców na temat zakresu przestrzennego i symptomów kryzysu oraz działań prowadzących do poprawy jakości życia w gminie,
- kwerendę wiedzy eksperckiej zawartej, między innymi, w dokumentach gminnych.

4.2. Aspekty społeczne

Zrównoważony rozwój poszczególnych gmin uzależniony jest od sytuacji demograficznej, jak również różnego rodzaju trendów demograficznych. Są to istotne czynniki świadczące o potencjale rozwojowym i inwestycyjnym. Innymi, równie ważnymi kwestiami poruszonymi w części społecznej diagnozy są: pomoc społeczną, edukacja, kultura, opieka medyczna, sport i rekreacja oraz aktywność publiczna mieszkańców. Podjęcie działań ukierunkowanych na wzmocnienie spójności społecznej jest priorytetem z punktu widzenia rozwiązywania powszechnie występującego problemu ubóstwa oraz wykluczenia społecznego.

W diagnozie społecznej wyznaczone zostały następujące wskaźniki:

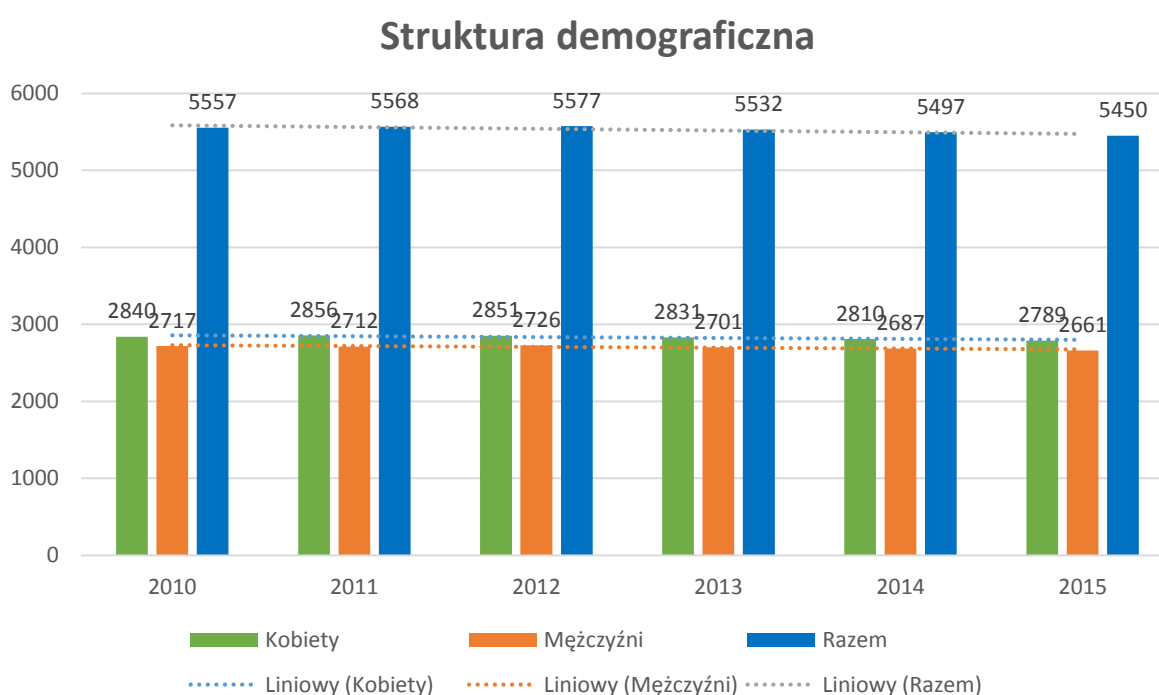
- Gęstość zaludnienia (liczba mieszkańców na km²),
- Wskaźnik ubóstwa na 100 mieszkańców,
- Liczba przydzielonych świadczeń społecznych na 100 mieszkańców,
- Liczba mieszkań komunalnych przypadająca na 100 mieszkańców,
- Liczba bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej na 100 mieszkańców,
- Długotrwale bezrobotni (powyżej 24 miesięcy) na 100 mieszkańców,
- Liczba popełnionych przestępstw na 100 mieszkańców,
- Liczba popełnionych wykroczeń na 100 mieszkańców,
- Liczba pożarów, miejscowych zagrożeń i fałszywych alarmów na 100 mieszkańców,
- Liczba organizacji społecznych na 100 mieszkańców,
- Dostęp do placówek sportowych, oświatowych i kulturalnych na 100 mieszkańców,

- Frekwencja wyborcza.

4.1.1. Struktura demograficzna

Na terenie miasta Radymna liczba mieszkańców z roku na rok spada. Wśród mieszkańców na terenie miasta dominują kobiety. Liczba mieszkańców z podziałem na płeć została przedstawiona na poniższym wykresie.

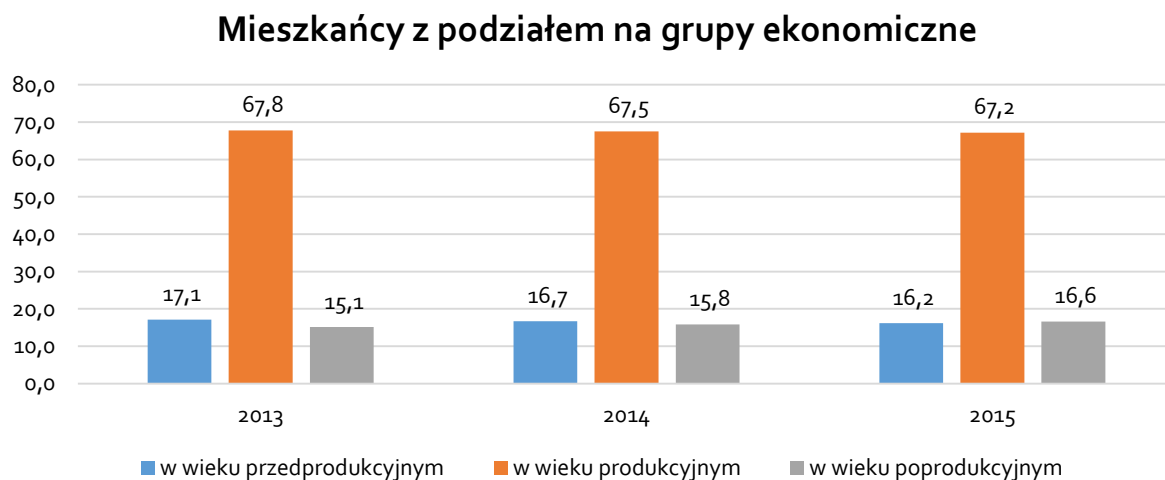
Wykres 2. Struktura demograficzna na terenie miasta Radymna.

Źródło: Urząd Miasta Radymna.

Analizując przebieg zmian demograficznych na terenie miasta Radymna, można zauważyć stały wzrost liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym, co wskazuje na problem starzenia się społeczeństwa. Z roku na rok zmniejsza się liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym.

Wykres 3. Mieszkańcy z podziałem na grupy ekonomiczne w latach 2013 – 2015 na terenie miasta Radymna.

Źródło: Bank Danych Lokalnych.

Należy jednakże zauważyć, że trend na terenie miasta Radymna jest korzystniejszy od wojewódzkiego oraz powiatowego, co przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Mieszkańcy w wieku poprodukcyjnym w ujęciu porównawczym.

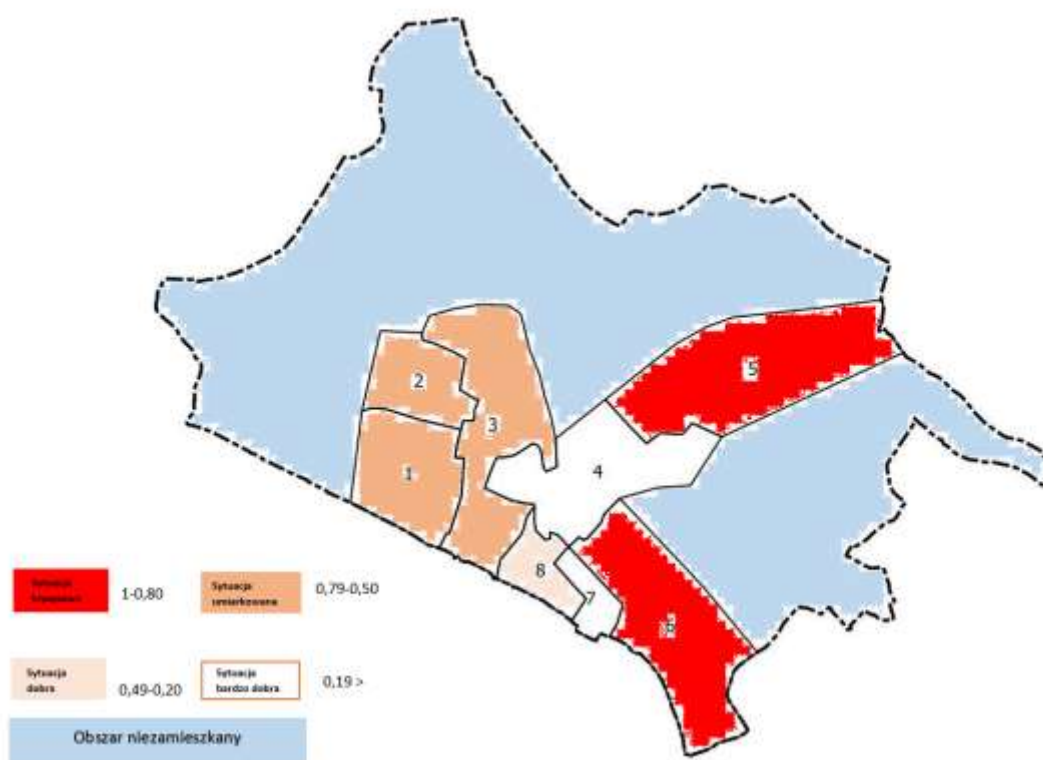
Obszar	Wartość
Miasto Radymno	16,6 %
Powiat Jarosławski	18,1 %
Województwo Podkarpackie	18,2 %

Źródło: Opracowanie własne.

Szczególnie istotnymi wskaźnikami z punktu widzenia możliwości rozwojowych gmin są wskaźniki obrazujące strukturę wiekową ich mieszkańców. Najważniejszym z nich jest wskaźnik ukazujący stopień starzenia się lokalnych społeczności, którego miernikiem jest stosunek osób w wieku poprodukcyjnym (emerytalnym – kobiety po 60 roku życia i mężczyźni po 65 roku życia) do liczby osób w wieku produkcyjnym (kobiety w przedziale wiekowym 18-59 lat, mężczyźni w wieku 18-64 lat).

Wartość gęstości zaludnienia w jednostkach analitycznych miasta Radymna są bardzo zróżnicowane. W celu wyznaczenia diagnozy jako obszary bardziej kryzysowe identyfikuje się te o niższym wskaźniku gęstości zaludnienia, przyjmując, że im wyższy jest stopień tego wskaźnika dla danej jednostki tym posiada on większy potencjał rozwojowy oparty na zasobie ludzkim.

Gęstość zaludnienia		
Numer jednostki analitycznej	Gęstość zaludnienia na 1 km ² jednostki analitycznej	Wskaźnik częściowy
1	850	0,79
2	989	0,73
3	1185	0,65
4	2816	0,00
5	323	1,00
6	358	0,99
7	2792	0,01
8	1681	0,46

Gęstość zaludnienia dla całego terenu miasta Radymna wynosi 384 osób/km² i jest wyższa w porównaniu do wartości dla powiatu jarosławskiego.

Tabela 3. Gęstość zaludnienia w ujęciu porównawczym.

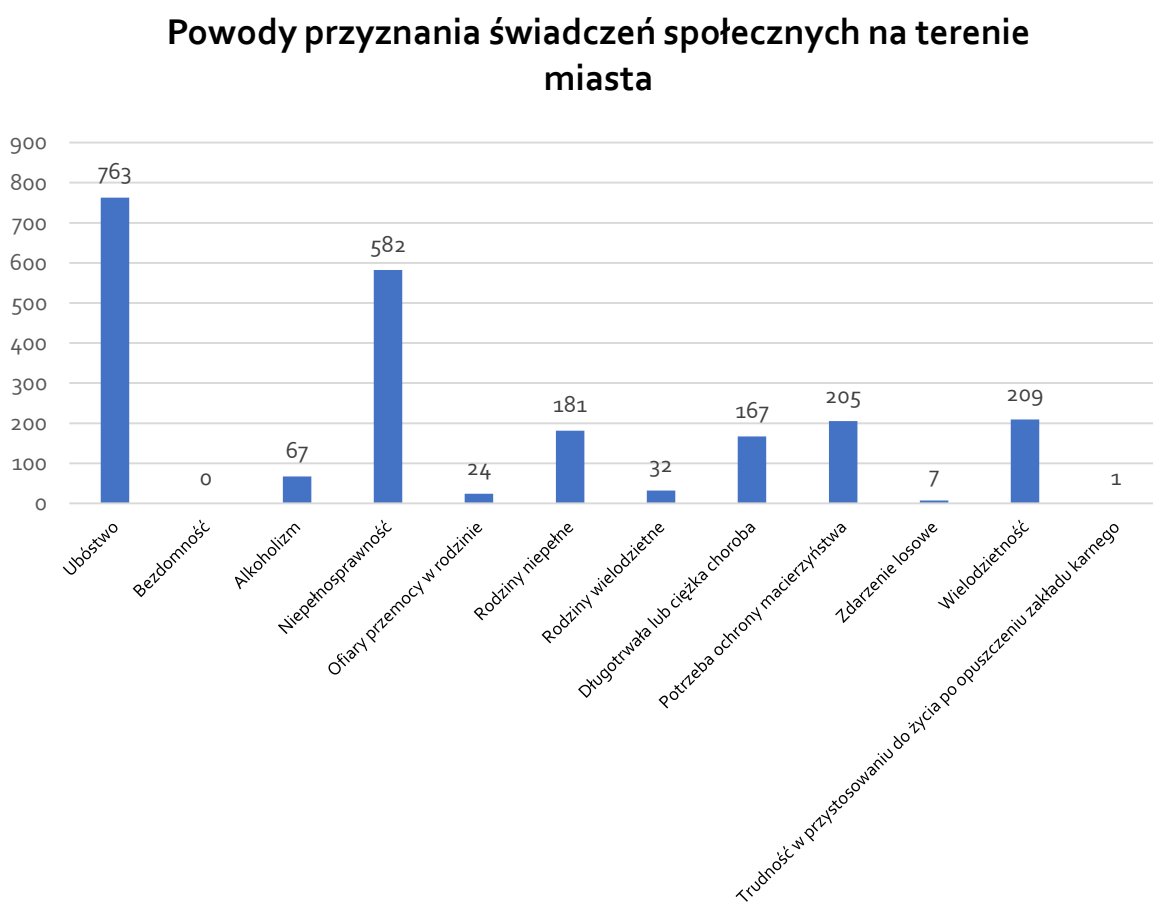
Obszar	Wartość
Miasto Radymno	384
Powiat Jarosławski	118
Województwo Podkarpackie	119

Źródło: Opracowanie własne.

4.1.2. Pomoc społeczna i mieszkania socjalne

Na terenie miasta Radymna w roku 2015 przydzielono łącznie 1 475 świadczeń. Wartości poszczególnych danych dotyczących pomocy społecznej wpisujące się w zakres określający wielkość problemów społecznych w tej sferze na terenie miasta prezentuje poniższy wykres.

Wykres 4. Powody przyznania świadczeń społecznych na terenie miasta Radymna w roku 2015.

Źródło: MOPS w Radymnie.

Powody przyznawania pomocy przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radymnie dla poszczególnych jednostek analitycznych zostały zaprezentowane w poniżej tabeli.

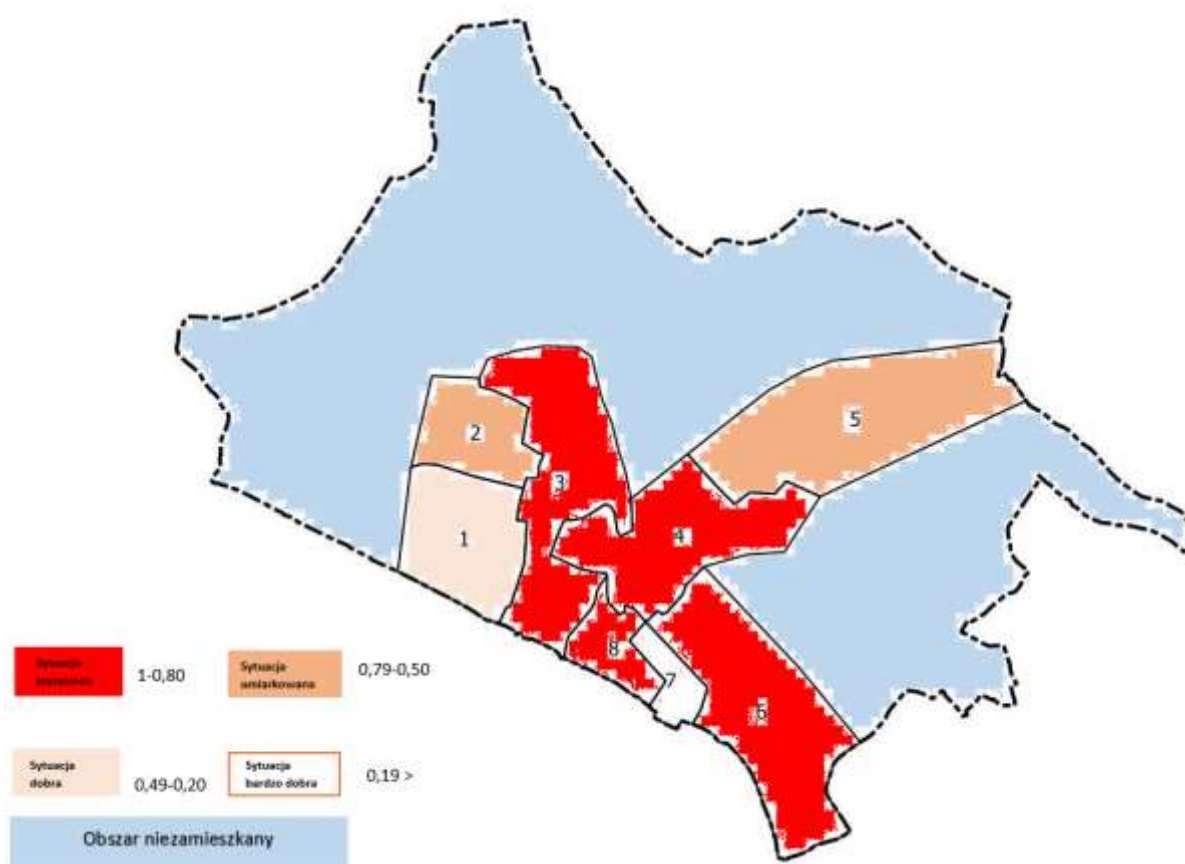
Tabela 4. Powody przyznania pomocy społecznej rodzinom miasta Radymno przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

	Ubóstwo	Wskaźnik ubóstwa na 100 mieszkańców	Bezdomność	Wskaźnik bezdomności na 100 mieszkańców	Alkoholizm	Wskaźnik alkoholizmu na 100 mieszkańców	Niepełnosprawność	Wskaźnik niepełnosprawności na 100 mieszkańców	Ofiary przemocy w rodzinie	Wskaźnik ofiar przemocy w rodzinie na 100 mieszkańców	Rodziny niepełne	Wskaźnik rodzin niepełnych na 100 mieszkańców	Rodziny wielodzietne	Wskaźnik rodzin wielodzietnych na 100	Długotrwała lub ciężka choroba	Wskaźnik długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100	Potrzeba ochrony macierzyństwa	Wskaźnik potrzeby ochrony macierzyństwa na 100	Zdarzenie losowe	Wskaźnik zdarzeń losowych na 100 mieszkańców	Wielodzietność	Wskaźnik wielodzietności na 100 mieszkańców	Trudność w przystosowaniu do życia po opuszczeniu	Wskaźnik trudności w przystosowaniu do życia po	Liczba przydzielonych świadczeń przez Gminny	Liczba przydzielonych świadczeń na 100 mieszkańców
1	21	4,58	0	0,00	0	0,00	35	7,63	0	0,00	11	2,40	11	2,40	2	0,44	0	0,00	0	0,00	10	2,18	0	0,00	84	18,31
2	49	13,76	0	0,00	14	3,93	28	7,87	0	0,00	8	2,25	0	0,00	12	3,37	4	1,12	4	1,12	8	2,25	0	0,00	100	28,06
3	174	16,88	0	0,00	20	1,94	125	12,12	0	0,00	44	4,27	0	0,00	54	5,24	10	0,97	3	0,29	17	1,65	1	0,10	274	26,58
4	350	16,57	0	0,00	33	1,56	305	14,44	24	1,14	92	4,36	21	0,99	74	3,50	140	6,63	0	0,00	119	5,63	0	0,00	808	38,26
5	47	13,24	0	0,00	0	0,00	26	7,32	0	0,00	0	0,00	0	0,00	7	1,97	6	1,69	0	0,00	6	1,69	0	0,00	58	16,25
6	58	17,06	0	0,00	0	0,00	47	13,82	0	0,00	26	7,65	0	0,00	15	4,41	27	7,94	0	0,00	27	7,94	0	0,00	184	54,05
7	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
8	64	18,13	0	0,00	0	0,00	16	4,53	0	0,00	0	0,00	0	0,00	3	0,85	18	5,10	0	0,00	22	6,23	0	0,00	76	21,45

Źródło: MOPS w Radymnie.

Największa liczba świadczeń na terenie miasta została przyznana ze względu na ubóstwo.

Ubóstwo		
Numer jednostki analitycznej	Wskaźnik ubóstwa na 100 mieszkańców jednostki analitycznej	Wskaźnik częściowy
1	4,58	0,25
2	13,76	0,76
3	16,88	0,93
4	16,57	0,91
5	13,24	0,73
6	17,06	0,94
7	0,00	0,00 </td
8	18,13	1,00

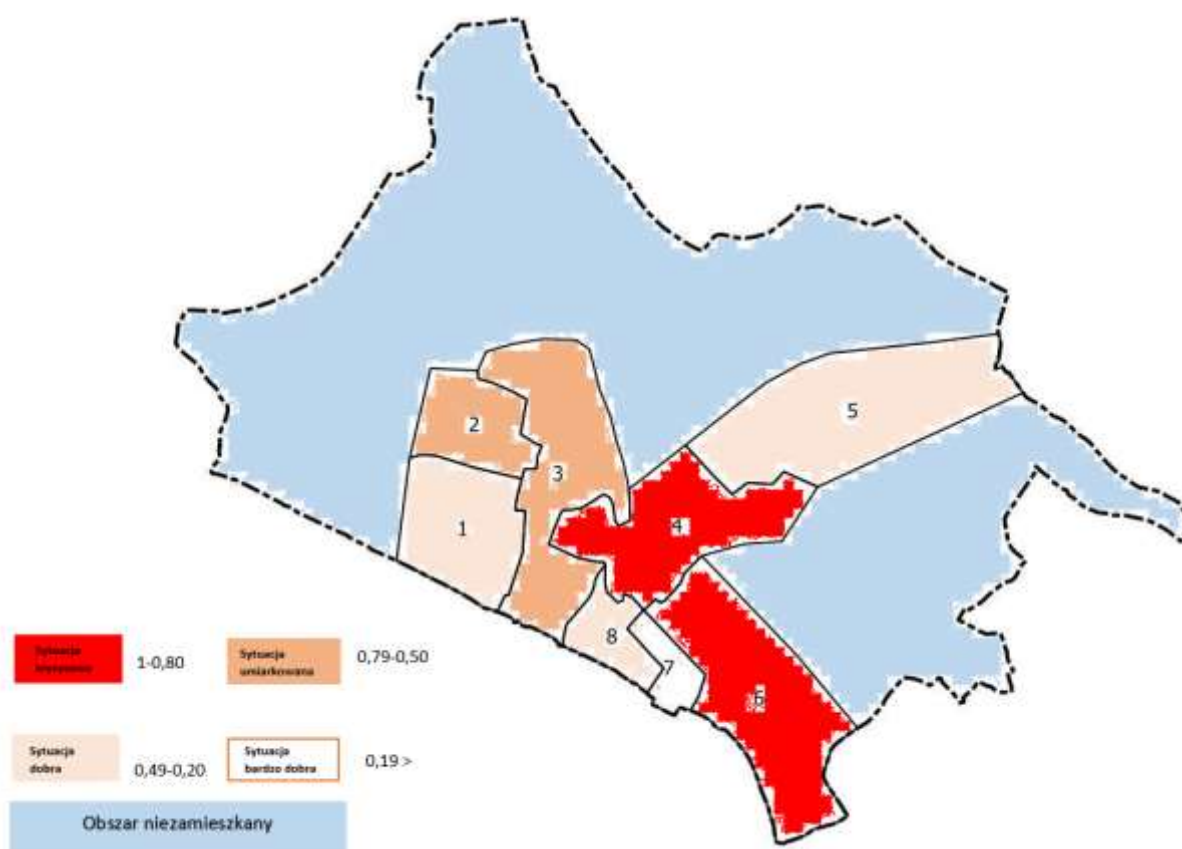
Do głównych form wspierania rodzin w gminie należy pomoc finansowa. Udzielana pomoc realizowana była przede wszystkim w postaci opłacenia posiłków dla dzieci przedszkolnych, uczniów i osób dorosłych oraz usług opiekuńczych. Formy udzielanej pomocy przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radymnie przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 5. Formy udzielanej pomocy przez MOPS w Radymnie w roku 2015.

Formy udzielanej pomocy przez MOPS w Radymnie										
Zasiłki stałe	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające zasiłki stałe	Specjalistyczne usługi opiekuńcze	Usługi opiekuńcze	Zasiłki okresowe	Zasiłki celowe	Zasiłki celowe w wyniku zdarzenia losowego	Zasiłki celowe specjalne	Opłacenie posiłku dla dzieci przedszkolnych, uczniów i osób dorosłych	Dopłata do kosztów pobytu w Domu Pomocy Społecznej	Pomoc socjalna
129	128	1282	1409	147	393	0	34	5796	72	417

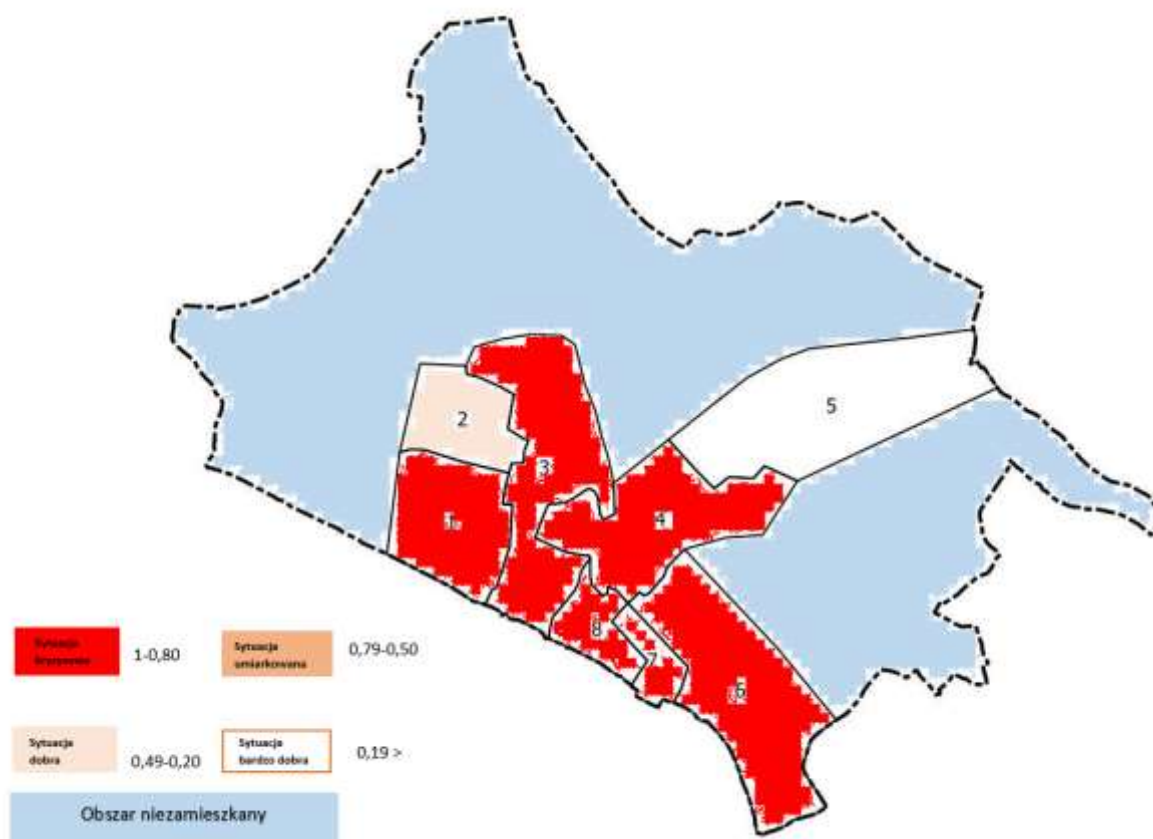
Źródło: MOPS w Radymnie.

Świadczenia społeczne		
Numer jednostki analitycznej	Liczba przydzielonych świadczeń społecznych na 100 mieszkańców jednostki analitycznej	Wskaźnik częściowy
1	15,03	0,36
2	21,91	0,52
3	26,58	0,64
4	38,26	0,92
5	12,68	0,30
6	41,76	1,00
7	0,00	0,00
8	16,71	0,40

Do elementów udzielanej pomocy przez jednostki samorządu terytorialnego należy przyznawanie mieszkańcom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej lub losowej lokale socjalne zasobu mieszkaniowego gminy. Ważnym wskaźnikiem jest dostępność mieszkań socjalnych.

Dostępność mieszkań socjalnych		
Numer jednostki analitycznej	Liczba mieszkań komunalnych na 100 mieszkańców	Wskaźnik częściowy
1	0,00	1,00
2	0,84	0,40
3	0,19	0,86
4	0,19	0,87
5	1,41	0,00
6	0,00	1,00
7	0,00	1,00
8	0,28	0,80

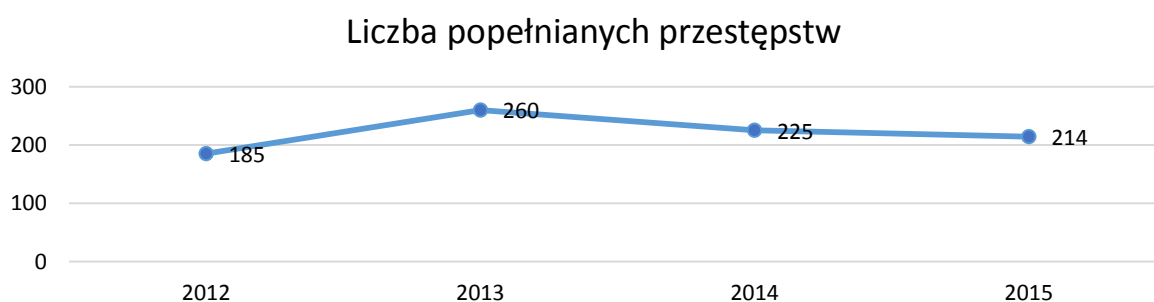
4.1.3. Bezpieczeństwo

Poczucie bezpieczeństwa wpływa na jakość życia i rozwoju społeczeństwa. Określając poziom bezpieczeństwa na terenie miasta Radymna, przeanalizowano dane otrzymane z Komisariatu Policji w Radymnie oraz wartości liczbowe przekazane przez Państwową Straż Pożarną w Jarosławiu.

W roku 2015 na terenie miasta Radymna odnotowano 42 przestępstwa, w tym największa liczba dotyczyła kradzieży.

Biorąc pod uwagę skalę zjawiska w latach poprzednich, można zauważyć wyraźny spadek popełnianych przestępstw na terenie miasta w roku 2015, co może świadczyć o zwiększeniu poziomu bezpieczeństwa mieszkańców miasta Radymna.

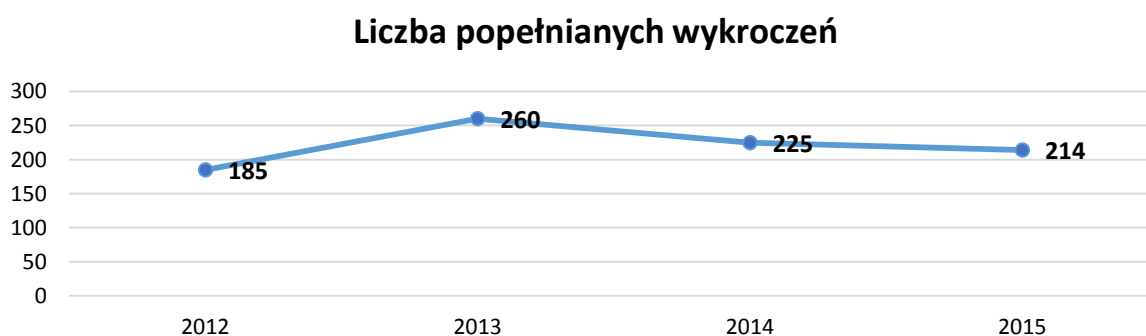
Wykres 5. Liczba popełnianych przestępstw na terenie miasta Radymna w latach 2012 – 2015.

Źródło: Komisariat policji w Radymnie.

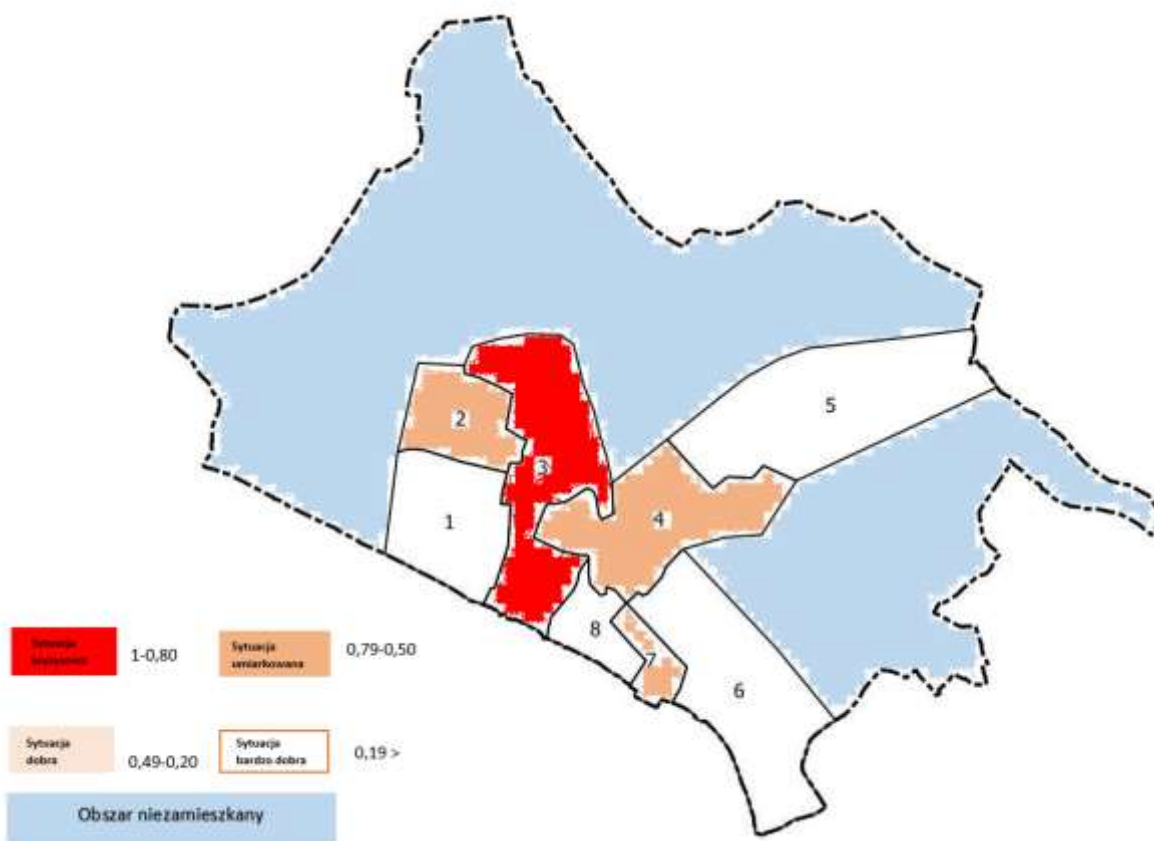
W roku 2015 odnotowano 214 wykroczeń, w tym największy procent dotyczył zakłócenia spokoju porządku publicznego.

Wykres 6. Liczba popełnianych wykroczeń na terenie miasta Radymna w latach 2012-2015.

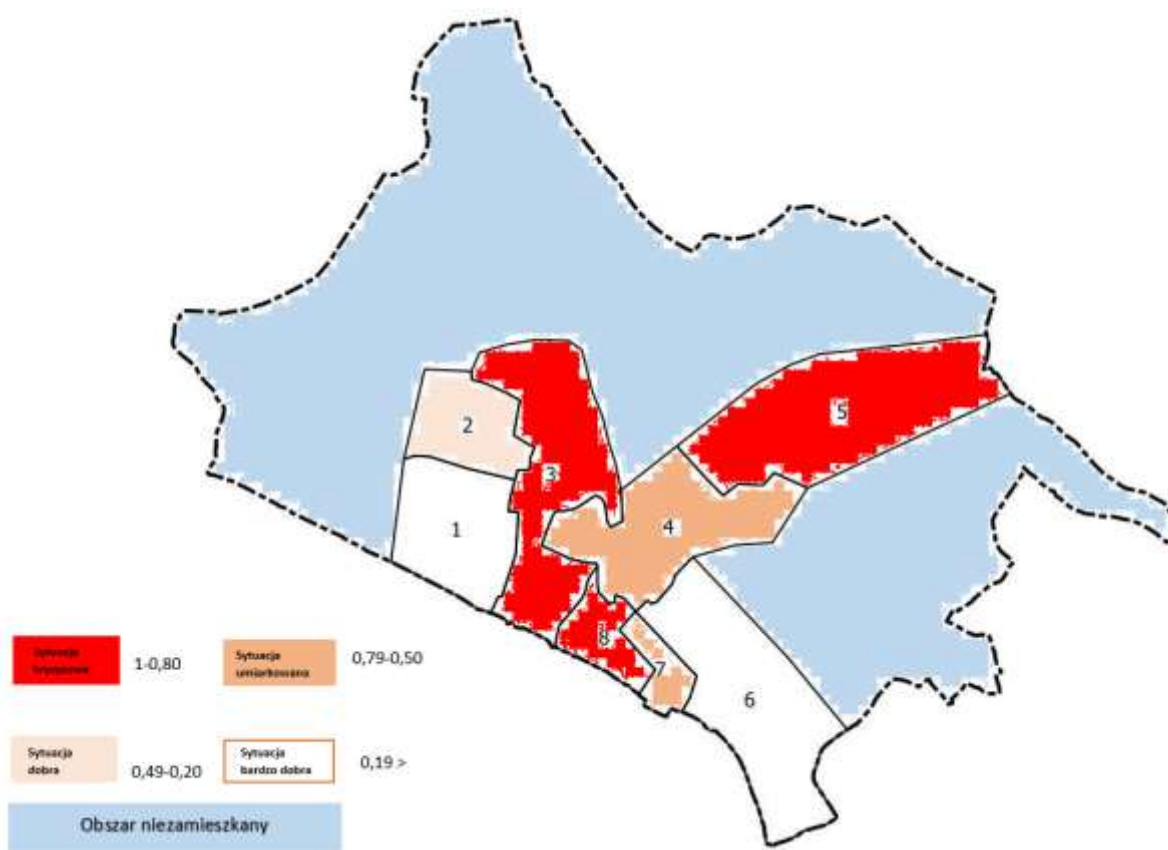

Źródło: Komisariat policji w Radymnie.

Przestępstwa		
Numer jednostki analitycznej	Liczba popełnionych przestępstw na 100 mieszkańców	Wskaźnik częściowy
1	0,00	0,00
2	0,28	0,58
3	0,48	1,00
4	0,28	0,59
5	0,00	0,00
6	0,00	0,00
7	0,28	0,57
8	0,00	0,00

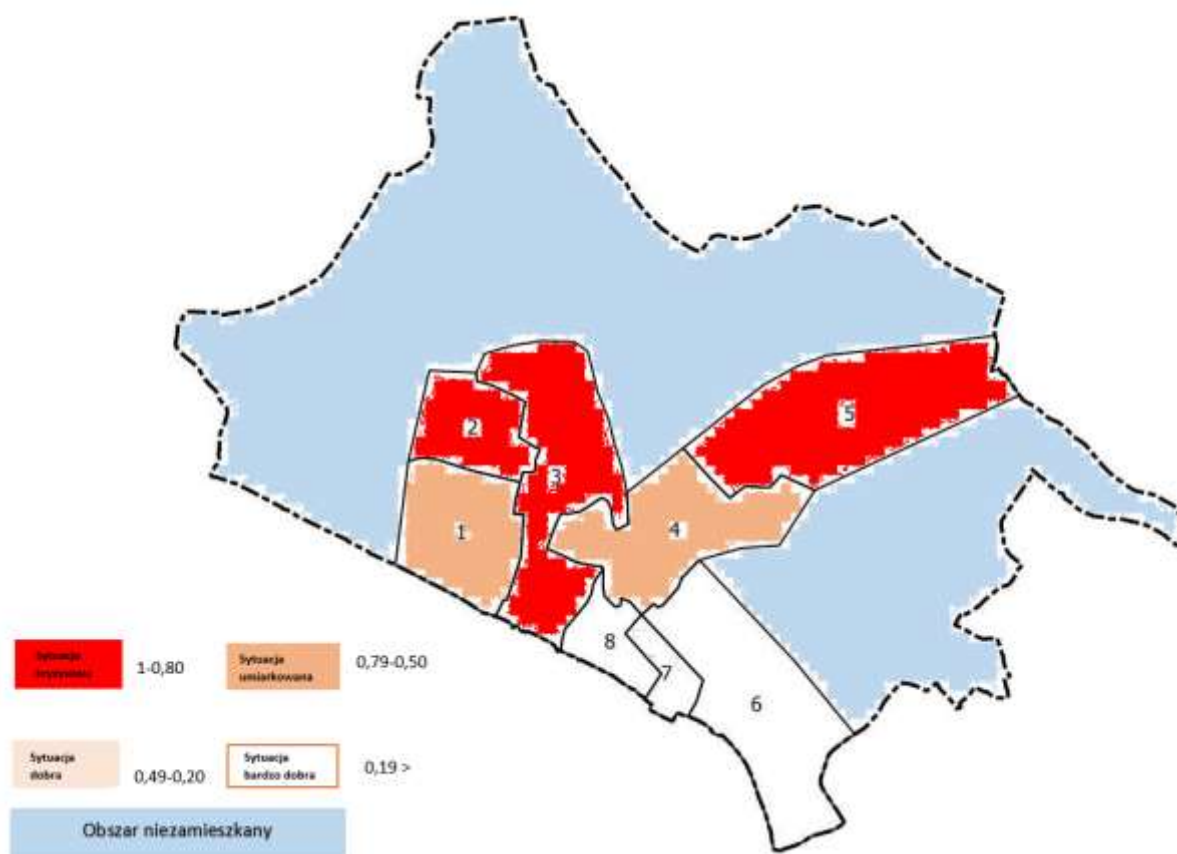
Wykroczenia		
Numer jednostki analitycznej	Liczba popełnionych wykroczeń na 100 mieszkańców	Wskaźnik częściowy
1	0,44	0,00
2	1,12	0,36
3	2,33	1,00
4	1,89	0,77
5	2,25	0,96
6	0,59	0,08
7	1,65	0,64
8	2,27	0,97

Na terenie miasta Radymna w roku 2015 odnotowano 105 wyjazdów Państwowej Straży Pożarnej, w tym:

- 28 wyjazdów dotyczyło pożarów,
- 18 wyjazdów dotyczyło miejscowych zagrożeń,
- 1 wyjazd dotyczył fałszywego alarmu.

Wyjazdy Państwowej Straży Pożarnej		
Numer jednostki analitycznej	Liczba wyjazdów PSP na 100 mieszkańców	Wskaźnik częściowy
1	0,87	0,67
2	1,12	0,95
3	1,16	1,00
4	0,80	0,60
5	1,13	0,96
6	0,29	0,02
7	0,28	0,00
8	0,28	0,01

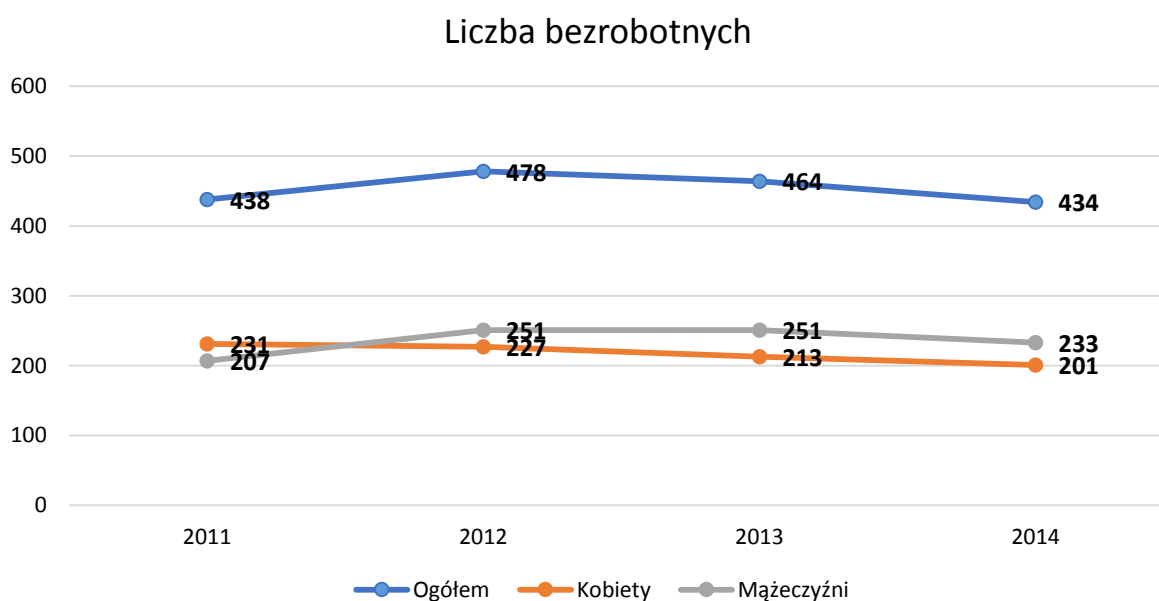
4.1.4. Bezrobocie

Bezrobocie należy do najpoważniejszych problemów współczesnej gospodarki. Wpływa ono bowiem na wiele sfer życia, zarówno ekonomiczną, społeczną, socjologiczną jak i psychologiczną. Najsilniej jednak bezrobocie dotyka samych bezrobotnych i wpływa negatywnie na zjawiska społeczne występujące na terenie miasta.

W ostatnich latach bezrobocie na terenie miasta utrzymuje się na stałym poziomie wykazując niewielki spadek.

W ostatnich latach można zauważyć wyraźny spadek liczby bezrobotnych kobiet w kolejnych latach.

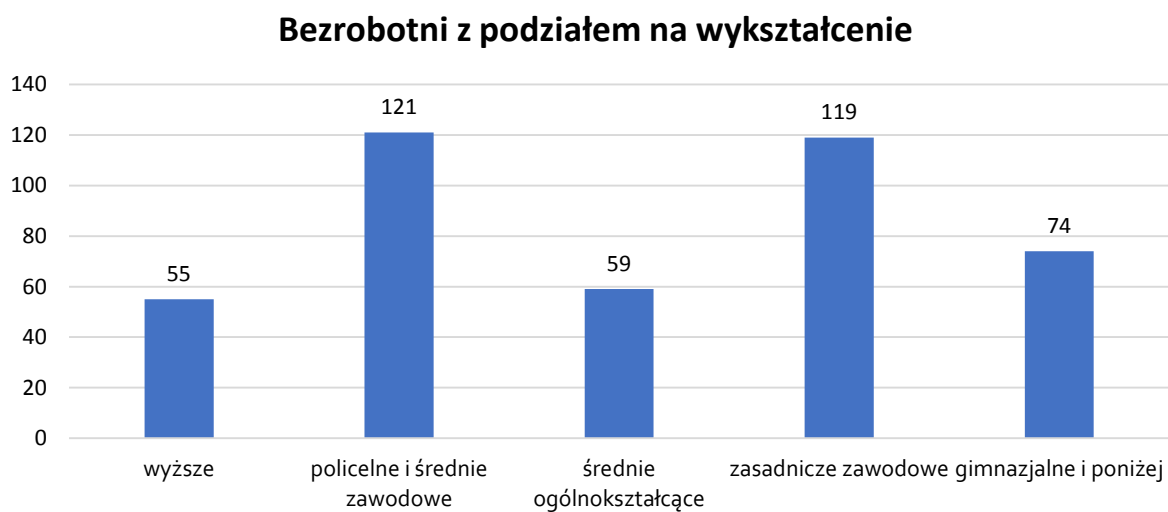
Wykres 7. Liczba osób bezrobotnych z podziałem na płeć w latach 2010-2014.

Źródło: PUP w Jarosławiu.

Podział bezrobotnych na terenie miasta Radymna ze względu na wykształcenie przedstawia poniższy wykres.

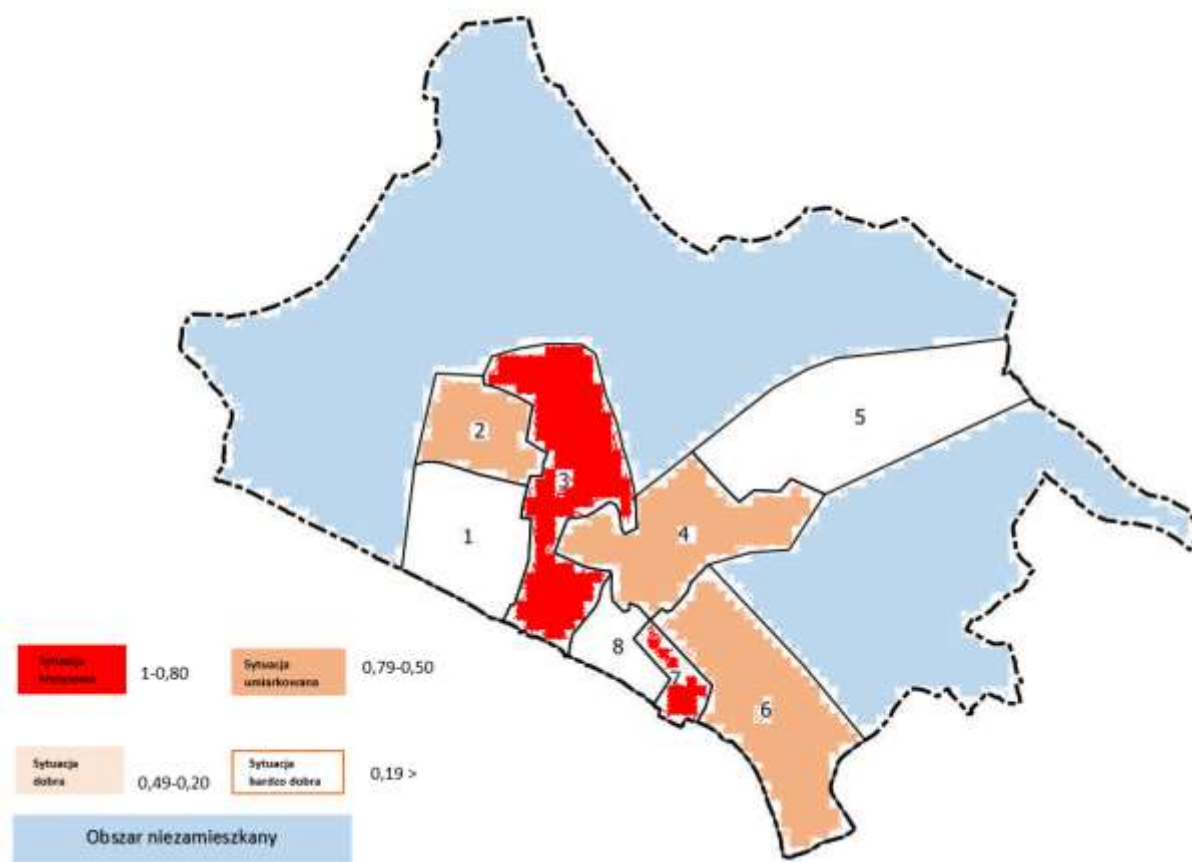
Wykres 8. Bezrobotni z podziałem na wykształcenie w roku 2015 na terenie miasta Radymna.

Źródło: PUP w Jarosławiu.

Jako wskaźnik problemowi wskazano liczbę mieszkańców pozostających bez pracy wykształceniem gimnazjalnym i niższym, gdyż osoby te mają największy problem z dostosowaniem się do rynku pracy.

Bezrobotni z niskim wykształceniem		
Numer jednostki analitycznej	Bezrobotni z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej na 100 mieszkańców	Wskaźnik częściowy
1	0,44	0,07
2	1,97	0,79
3	2,42	1,00
4	1,52	0,58
5	0,28	0,00
6	0,59	0,56
7	0,83	1,00
8	0,57	0,00

Wśród bezrobotnych na terenie miasta przeważają mężczyźni. Liczba bezrobotnych na terenie miasta Radymna w roku 2015 z podziałem na czas pozostawania bez pracy przedstawiona została w poniższej tabeli.

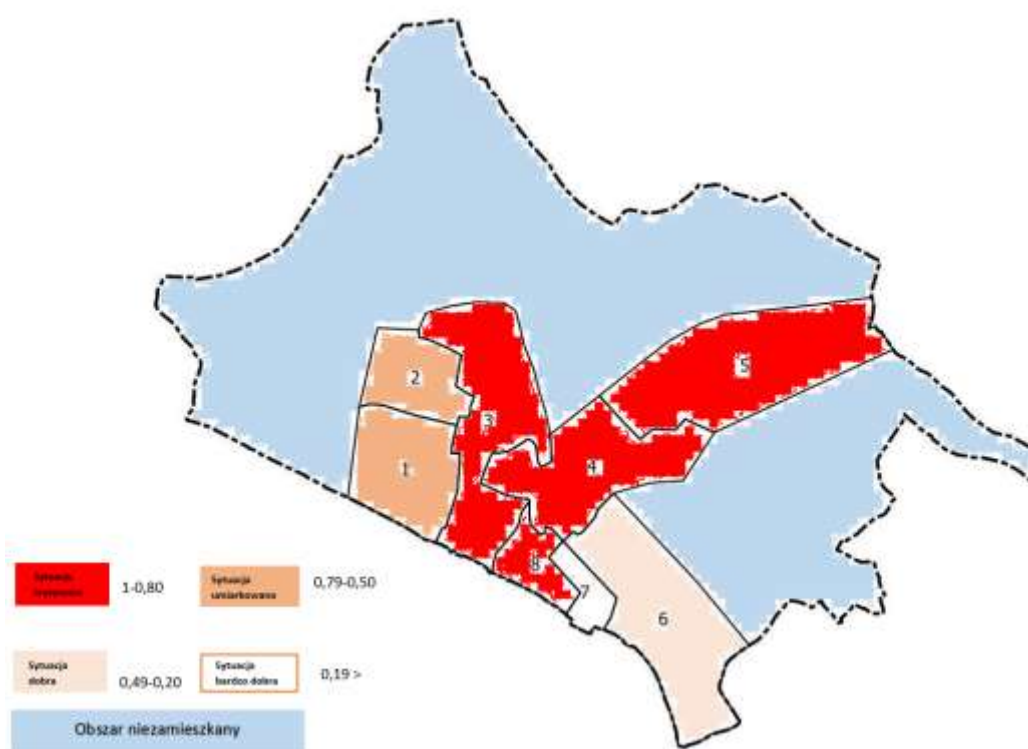
Tabela 6. Liczba bezrobotnych na terenie miasta Radymna w roku 2015 z podziałem na czas pozostawania bez pracy.

Czas pozostawania bez pracy	Liczba ogółem	Liczba kobiet	Liczba mężczyzn
do 1 m-ca	18	1	7
1-3 m -cy	61	40	21
3-6 m-cy	59	30	29
6-12 m-cy	66	37	29
12-24 m-cy	82	36	46
powyżej 24 m-cy	142	62	80
Razem	428	206	222

Źródło: PUP w Jarosławiu.

Jako wskaźnik problemowy wskazano liczbę osób pozostających bez pracy powyżej dwóch lat. Osobom takim najciężej jest się dostosować do stale zmieniającego się rynku pracy.

Długotrwale bezrobotni		
Numer jednostki analitycznej	Długotrwale bezrobotni (powyżej 24 miesięcy) na 100 mieszkańców	Wskaźnik częściowy
1	2,6	0,76
2	2,5	0,73
3	2,8	0,85
4	3,2	1,00
5	2,5	1,00
6	1,5	0,38
7	0,8	0,00
8	2,3	1,00

4.1.5. Dostęp do kultury, sportu, edukacji i opieki lekarskiej

Wysoki poziom dostępności kultury, edukacji i ośrodków pierwszej pomocy jest jednym z podstawowych wyznaczników rozwoju jednostek samorządu terytorialnego, skierowanego na obywateli.

Do placówek oświatowych na terenie miasta Radymna zaliczono:

- Zespół Szkół Ogólnokształcących, Zawodowych i Rolniczych im. A. Mickiewicza w Radymnie, ul. Złota Góra 13.
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Września 1939 r. w Radymnie ul. Mickiewicza 4.
- Gimnazjum Nr 1 im. biskupa Ignacego Krasickiego w Radymnie, ul. Lwowska 20 F.
- Przedszkole Samorządowe w Radymnie, ul. Kazimierza Wielkiego 4.
- Przedszkole parafialne im. Św. Mikołaja w Radymnie, ul. Szopena 1.

Infrastruktura sportowa na terenie miasta zlokalizowana jest m.in. przy placówkach oświatowych. Należą do niej:

- sala gimnastyczna przy Szkole Podstawowej w Radymnie im. Bohaterów Września 1939 r., ul. Mickiewicza 1
- hala sportowa przy Gimnazjum nr 1, ul. Lwowska 20
- boisko „Orlik”, ul. Sportowa
- Stadion Miejski, ul. Sportowa
- sala gimnastyczna przy Zespole Szkół Ogólnokształcących, Zawodowych i Rolniczych , ul. Złota Góra 13.

Na terenie miasta funkcjonuje także Miejska Biblioteka Publiczna przy ulicy Lwowskiej 20 oraz Miejski Ośrodek Kultury przy ul. Lwowskiej 16.

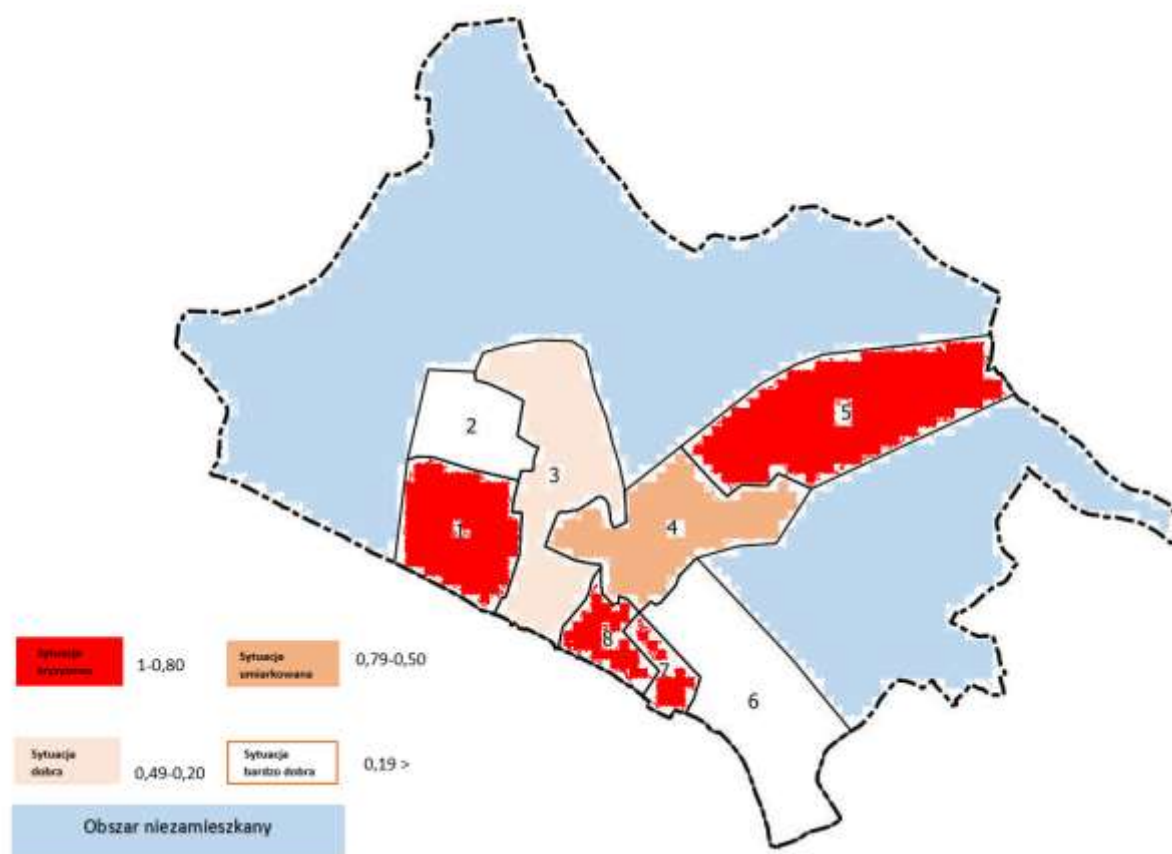
Rysunek 3. Budynek Miejskiego Ośrodka Kultury w Radymnie.

Źródło: <http://gazetaradymno.pl/krajobraz-z-mokiem-w-tle/>

Do placówek medycznych na terenie miasta należy Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "ARS MEDICA" w Radymnie, ul. Legionów 1.

Dostęp do kultury, sportu, edukacji i opieki lekarskiej		
Numer jednostki analitycznej	Dostęp do placówek sportowych, oświatowych, kulturalnych i ochrony zdrowia na 100 mieszkańców	Wskaźnik częściowy
1	0,00	1,00
2	0,56	0,04
3	0,39	0,34
4	0,24	0,60
5	0,00	1,00
6	0,59	0,00
7	0,00	1,00
8	0,00	1,00

Do cyklicznych imprez kulturalnych organizowanych na terenie miasta Radymna należą:

- Siedem edycji Radymno Jazz Festival z udziałem m.in. JBBO, Coco Dixie, Boogie Boys, Lory Szafran, Magda Piskorczyk, Marka Radulego z zespołem, Kuby Badacha i Poluzjantów, Krzysztofa Iwaneczko z zespołem, Kuba&Sabina, Ani Szarmach oraz RSC- średnia liczba uczestników w kolejnych edycjach to 300 osób , razem ok. 2100

-
- Dziesięć edycji wojewódzkiego przeglądu chórów: „Pieśni pasyjne” z udziałem najlepszych chórów województwa podkarpackiego –liczba uczestników ok. 2000 osób w 10 edycjach,
 - konkursy plastyczne skierowane do dzieci i młodzieży z terenu miasta i gminy Radymno,
 - koncerty kolęd – uczestnicy ok. 150 osób w koncercie
 - konfrontacje społecznych ognisk muzycznych z powiatu jarosławskiego, przemyskiego i przeworskiego (uczestników ok. 100 osób),
 - Majówka – festyn połączony z biegiem rodzinnym,
 - wokalne, taneczne, plastyczne i teatralne (liczba uczestników ok. 70 osób),
 - Dni Radymna – impreza plenerowa z udziałem gwiazd dotychczas wystąpili: Andrzej Piaseczny, Blue Cafe, Enej, Bajm, Afromental, Maleo Reggae Rockers, Kombii, Łzy, Finaliści The Voice of Poland i inni znakomici artyści (średnia liczba uczestników 3000),
 - Dwie edycje „Jurajskiej Nocy Świętojańskiej”(uczestników ok. 500)
 - Dwie edycje „Dino Lato z Rockabilly” (uczestników jednej edycji ok. 600)
 - Orszak Trzech Króli.

Imprezy cykliczne odbywają się w różnych miejscach na terenie miasta, dlatego też ciężko je zakwalifikować pod względem jednostek analitycznych.

4.1.6. Aktywność społeczna mieszkańców

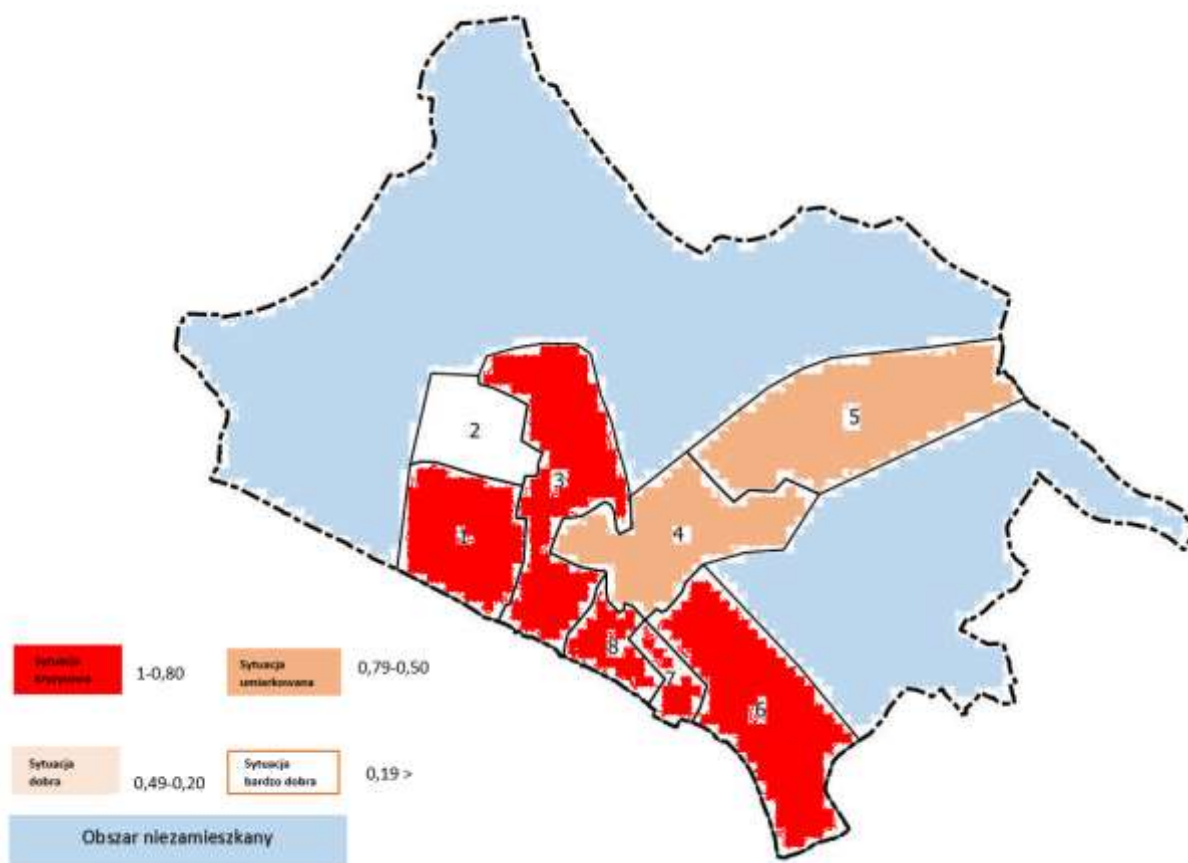
Organizacje pozarządowe sprzyjają włączeniu w życie społeczne osób lub grup zagrożonych marginalizacją (np. długotrwale bezrobotnych czy niepełnosprawnych). W ten sposób sprzyjają rozwojowi ich zaufania do instytucji demokratycznych i uczą współpracy. Organizacje podejmują również działania, które zmierzają do podnoszenia standardu życia grup o niskim statusie ekonomicznym lub społecznym. Dzięki temu ludzie mało zarabiający mają dostęp do dóbr i usług, które inaczej byłyby poza ich zasięgiem.

Do organizacji pozarządowych działających na terenie miasta można zaliczyć:

- MKS Radymno
- UKS Giganci Radymno
- Klub Sportowy Feniks
- Towarzystwo Kulturalno – Sportowe „Żagiel”
- Stowarzyszenie Rozwoju Radymna „ Galeon”

- Wspólnota AI-Anon
- SKT „Zek”,
- Stowarzyszenie „Nowe Życie”,
- Stowarzyszenie Aktywni na rzecz rozwoju Przedszkola Samorządowego w Radymnie.

Organizacje społeczne		
Numer jednostki analitycznej	Liczba organizacji społecznych na 100 mieszkańców	Wskaźnik częściowy
1	0,00	1,00
2	0,56	0,00
3	0,10	0,83
4	0,24	0,58
5	0,28	0,50
6	0,00	1,00
7	0,00	1,00
8	0,00	1,00

4.1.7. Frekwencja wyborcza

Im mniejsza frekwencja tym słabsza demokracja, a tym samym mniejszy udział w życiu publicznym.

Analiza frekwencji w wyborach samorządowych, które miały miejsce w Polsce w 2014 roku w poszczególnych jednostkach analitycznych na terenie miasta Radymna wskazała, iż frekwencja wahała się w przedziale od 49 do 59 %.

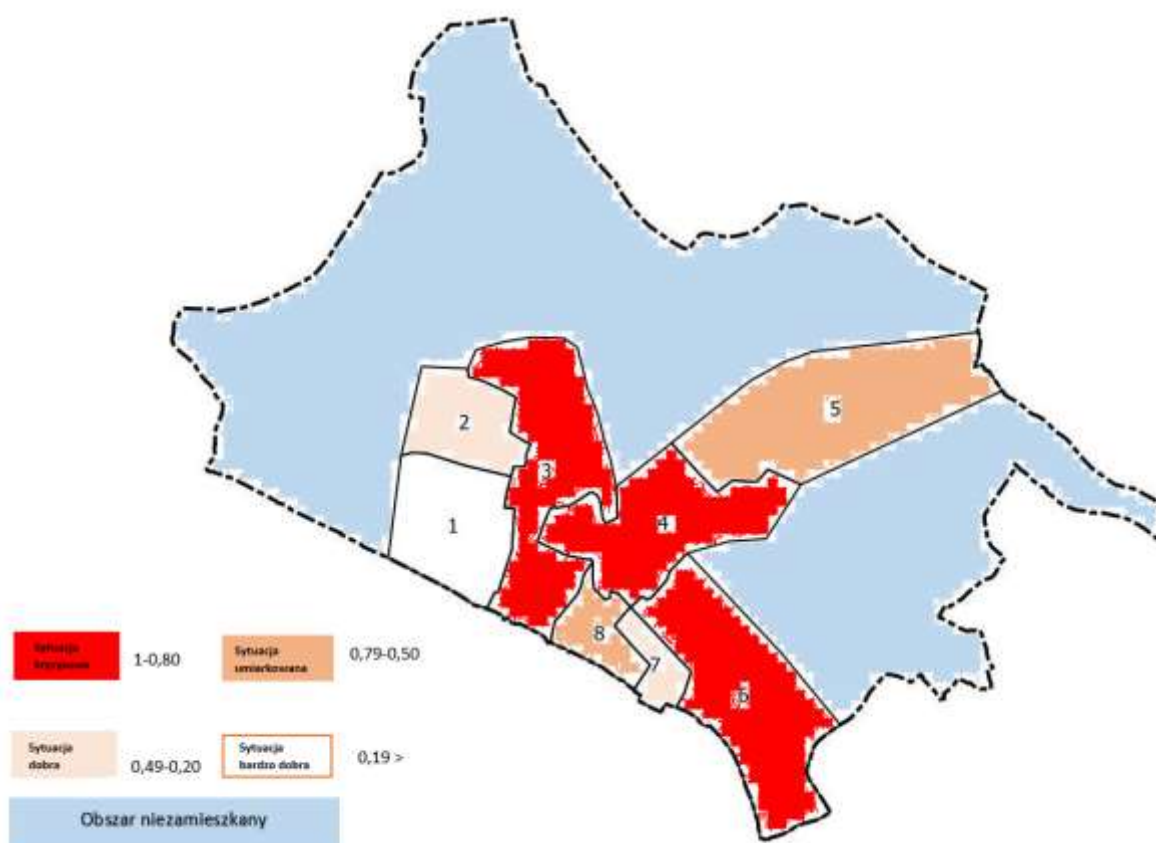
Porównując frekwencję wyborczą w innych gminach powiatu jarosławskiego do frekwencji na terenie miasta Radymna, należy stwierdzić iż wartość dla miasta Radymna należy do jednych z niższych w powiecie, natomiast wartość ta jest wyższa od frekwencji wyborczej na terenie województwa.

Tabela 7. Frekwencja w ujęciu porównawczym.

Obszar	Wartość
Miasto Radymno	55,16
Powiat Jarosławski	54,14
m. Jarosław	45,79
Chłopice	55,14
g. Jarosław	47,28
Laszki	63,13
Pawłosiów	58,17
Pruchnik	60,46
g. Radymno	61,76
Rokietnica	59,33
Roźwienica	57,79
Wiązownica	64,80
Województwo Podkarpackie	50,62 %

Źródło: PKW.

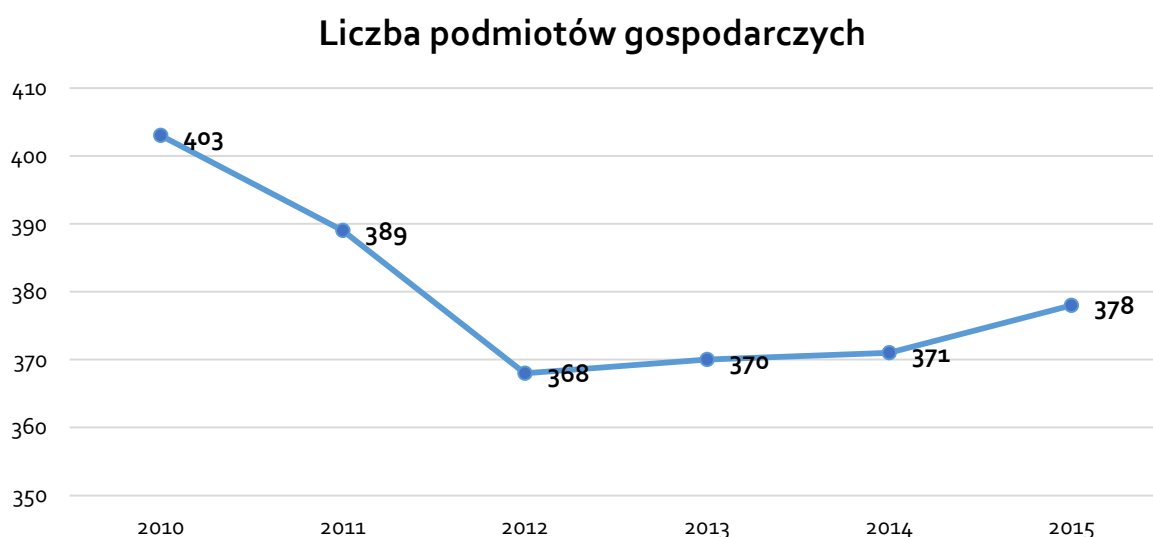
Uczestnictwo w życiu publicznym		
Numer jednostki analitycznej	Frekwencja [%]	Wskaźnik częściowy
1	59,09%	0,00
2	56,48%	0,26
3	51,00%	0,82
4	51,03%	0,82
5	52,76%	0,64
6	49,21%	1,00
7	56,04%	0,31
8	53,42%	0,57

4.2. Aspekty gospodarcze

Analiza struktury podmiotowej gospodarki Gminy wyraźnie wskazuje na przewagę sektora prywatnego (podmioty gospodarcze w rękach prywatnych stanowią 95 % wszystkich podmiotów).

Wykres 9. Liczba podmiotów gospodarczych na terenie miasta Radymna w latach 2010 – 2015.

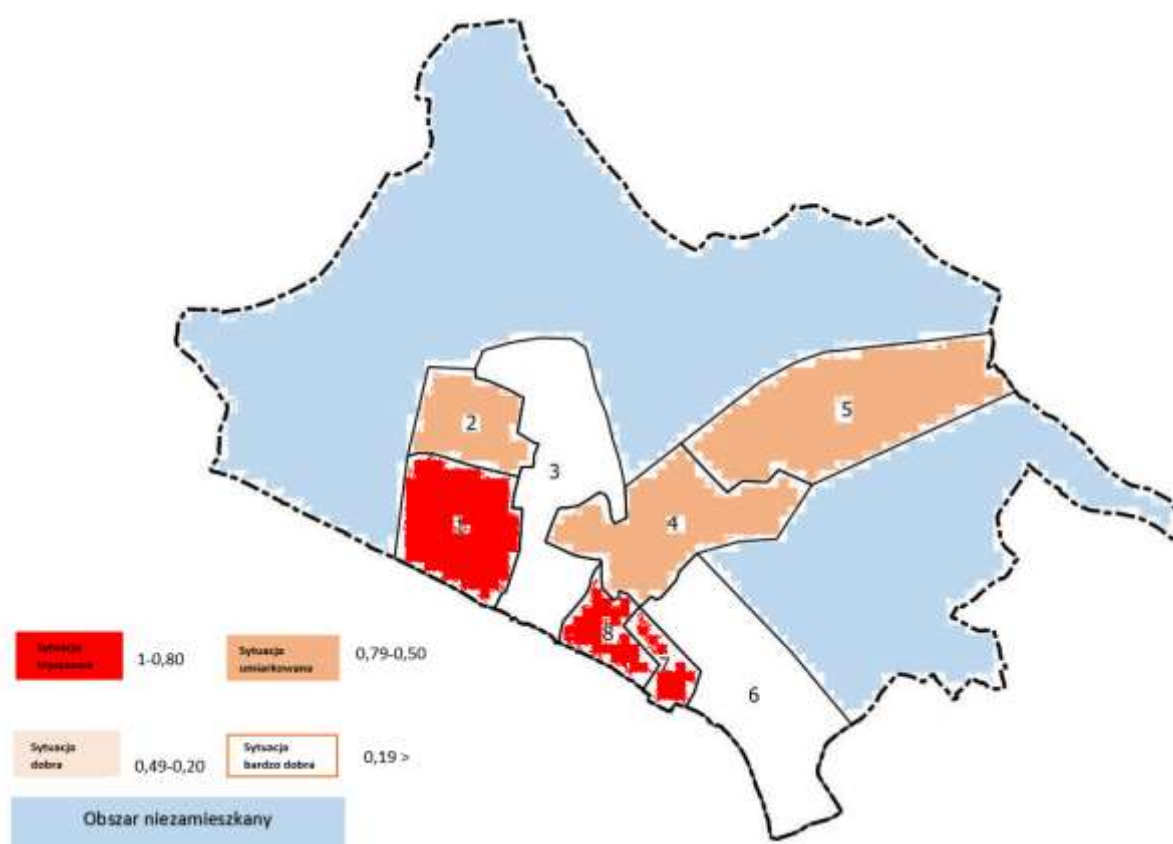

Źródło: Urząd Miasta Radymna.

Do większych przedsiębiorstw na terenie miasta można zaliczyć m.in.:

- Emiter sp.j. ZUP. Bieda S., Lis P.
- Elementy Budowlane Radymno
- Rzeszowskie Przedsiębiorstwo Robót Drogowych
- Kruszgeo S.A.
- Metalex Sp. z o.o.
- Wytwórnia Mas Bitumicznych w Radymnie
- Przedsiębiorstwo Robót Inżynieryjnych GEO sp. z o.o.
- Bank PKO SA
- Niepubliczny zakład opieki zdrowotnej ARS MEDICA
- Biedronka
- Rol – Mech
- Hetman s.c. Mazepa J.B.

Zarejestrowane podmioty gospodarcze		
Numer jednostki analitycznej	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców	Wskaźnik częściowy
1	1,96	1,00
2	4,49	0,58
3	8,05	0,00
4	3,74	0,71
5	4,23	0,63
6	7,06	0,16
7	2,20	0,96
8	2,27	0,95

Specyfikę gospodarczą miasta charakteryzuje poniższa tabela.

Tabela 8. Liczba podmiotów gospodarczych wg sekcji działów PKD raz sektorów własnościowych na terenie miasta Radymna.

Podmioty wg PKD 2007 i rodzajów działalności	
OGÓŁEM	378
A. Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3
B. Górnictwo i wydobywanie	1
C. Przetwórstwo przemysłowe	18
D. Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0
E. Dostawa wody; gospodarowanie ciekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1
F. Budownictwo	30
G. Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	148
H. Transport i gospodarka magazynowa	17
I. Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	7
J. Informacja i komunikacja	4
K. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	11
L. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	13
M. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	32
N. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	1
O. Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	5
P. Edukacja	18
Q. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	24
R. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	10
S. Pozostała działalność usługowa w tym sekcja T. Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	34

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS.

Największy procent podmiotów gospodarczych na terenie miasta należy do sekcji G – 39,15 %.

Wartość podmiotów gospodarczych w porównaniu do wartości powiatowej i wojewódzkiej jest znacznie wyższa.

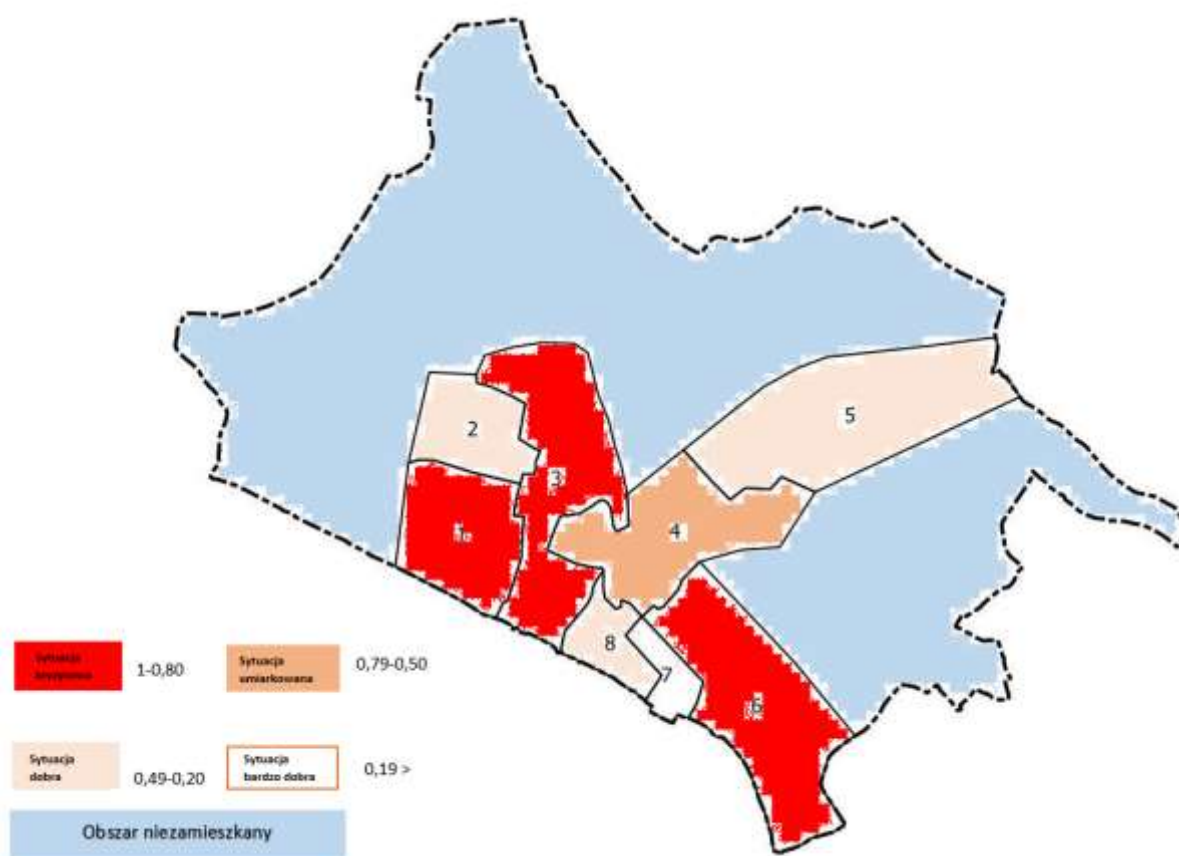
Tabela 9. Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w ujęciu porównawczym.

Obszar	Wartość
Miasto Radymno	68,17
Powiat Jarosławski	45,4
Województwo Podkarpackie	7,76

Źródło: Opracowanie własne.

W ramach analizy sfery gospodarczej przeanalizowano liczbę wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych na terenie miasta Radymna w roku 2015. Łącznie wyrejestrowanych zostało 38 podmiotów gospodarczych.

Wyrejestrowane podmioty gospodarcze		
Numer jednostki analitycznej	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców	Wskaźnik częściowy
1	1,09	0,93
2	0,56	0,48
3	0,97	0,82
4	0,66	0,56
5	0,56	0,48
6	1,18	1,00
7	0,00	0,00
8	0,28	0,24

4.3. Aspekty funkcjonalno-przestrzenne

4.3.1. Zabytki

Na terenie miasta Radymna zinwentaryzowano 78 zabytków. Poniżej przedstawiono wykaz najważniejszych zabytków znajdujących się na terenie miasta Radymna.

Architektura sakralna reprezentowaną m.in. przez:

- Zespół kościoła parafialnego p. w. św. Wawrzyńca (dzwonnice, plebanie, bożnicę).

Architektura świecka:

- Zespół dworski biskupów przemyskich,
- Zespół folwarczny biskupów przemyskich.

Budynki Użyteczności Publicznej:

- Hala Targowa,
- Budynek Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”,
- Zespół budynków koszar piechoty,
- Zespół budynków kosza kawalerii,
- Zespół budynków kolejowych.

Zabudowa przemysłowa:

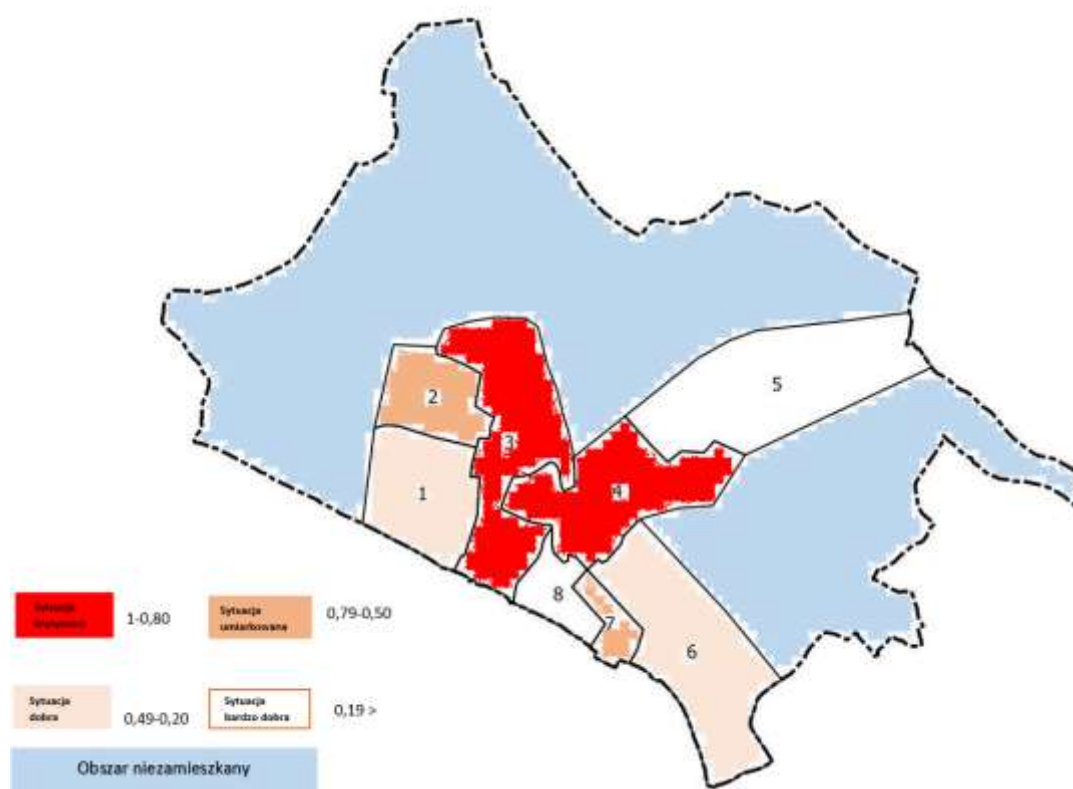
- Zespół budynków dawnego Towarzystwa Powroźniczego,
- Cegielnia murowana,
- Wiadukt kolejowy murowany.

Cmentarze:

- Cmentarz rzymsko-katolicki,
- Cmentarz żydowski.

Na potrzeby niniejszego opracowania przyjęty wskaźnik, który jako obszary bardziej problemowe wykazuje te, na których występuje wyższy stopień zagęszczenia zabytkami na km². Wiąże się to między innymi z wydatkowaniem większych środków finansowych na prace, które muszą być prowadzone pod nadzorem konserwatorskim na terenie obiektów.

Zabytki		
Numer jednostki analitycznej	Liczba zabytków na km ²	Wskaźnik częściowy
1	1296,30	0,39
2	1666,67	0,50
3	3333,33	1,00
4	2666,67	0,80
5	545,45	0,16
6	736,84	0,22
7	2307,69	0,69
8	0,00	0,00

4.3.2. Zdarzenia drogowe

Na terenie miasta występują 3 kategorie dróg publicznych: krajowe, powiatowe i gminne.

1. Drogi krajowe: - droga krajowa nr 94.

Miasto jest komunikacyjnie połączone z:

- autostradą A4 Radymno-Korczowa to odcinek o długości 22 km do przejścia granicznego z Ukrainą;
- drogą krajową nr 77.

2. Drogi powiatowe - ich łączna długość na terenie miasta to 10,3 km.

3. Drogi gminne o łącznej długości 7,5 km

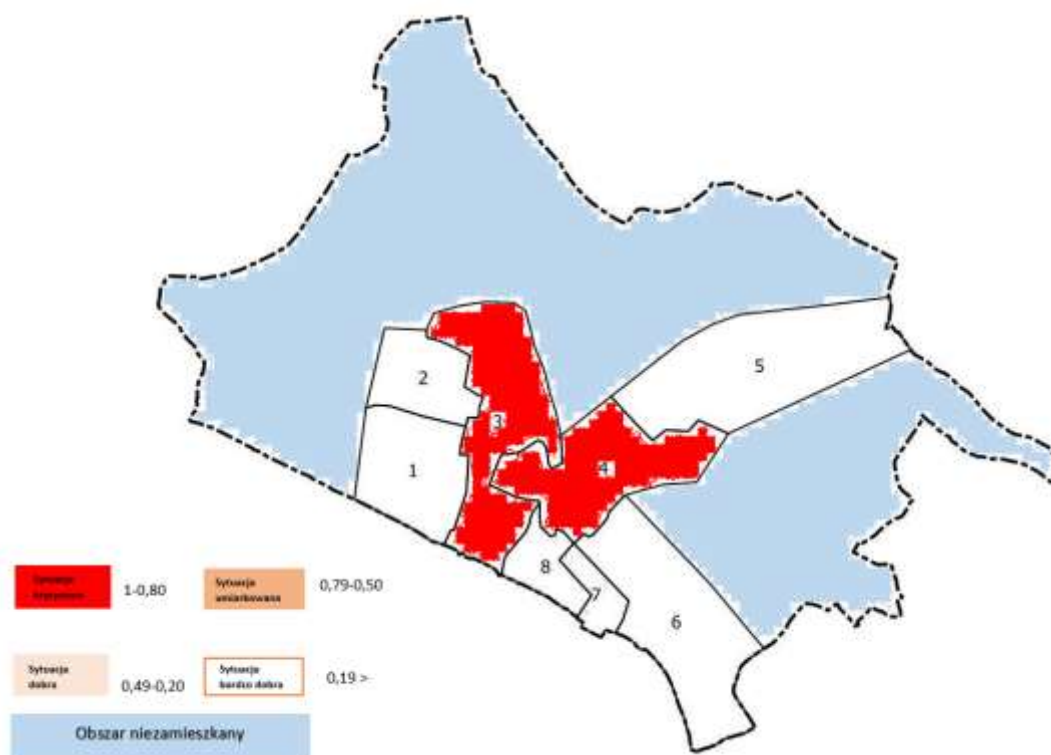
Obok miasta powstała obwodnica, która w znacznym stopniu zmniejszyła intensywność ruchu drogowego na terenie Radymna.

Wymieniony układ drogowy corocznie generuje przestępstwa i wykroczenia związane z ruchem drogowym. Takie zdarzenia bezpośrednio związane są funkcjonalnością sieci drogowej miasta, zaś ich natężenie oraz lokalizacja wskazują na obszary problemowe w tym zakresie.

W roku 2015 na terenie miasta Radymna odnotowano 50 zdarzeń drogowych w tym:

- 6 wypadków drogowych,
- 44 kolizje.

Zdarzenia drogowe		
Numer jednostki analitycznej	Liczba zdarzeń na 100 mieszkańców jednostki analitycznej	Wskaźnik częściowy
1	0,00	0,00
2	0,00	0,00
3	1,45	0,88
4	1,66	1,00
5	0,00	0,00
6	0,00	0,00
7	0,00	0,00
8	0,00	0,00

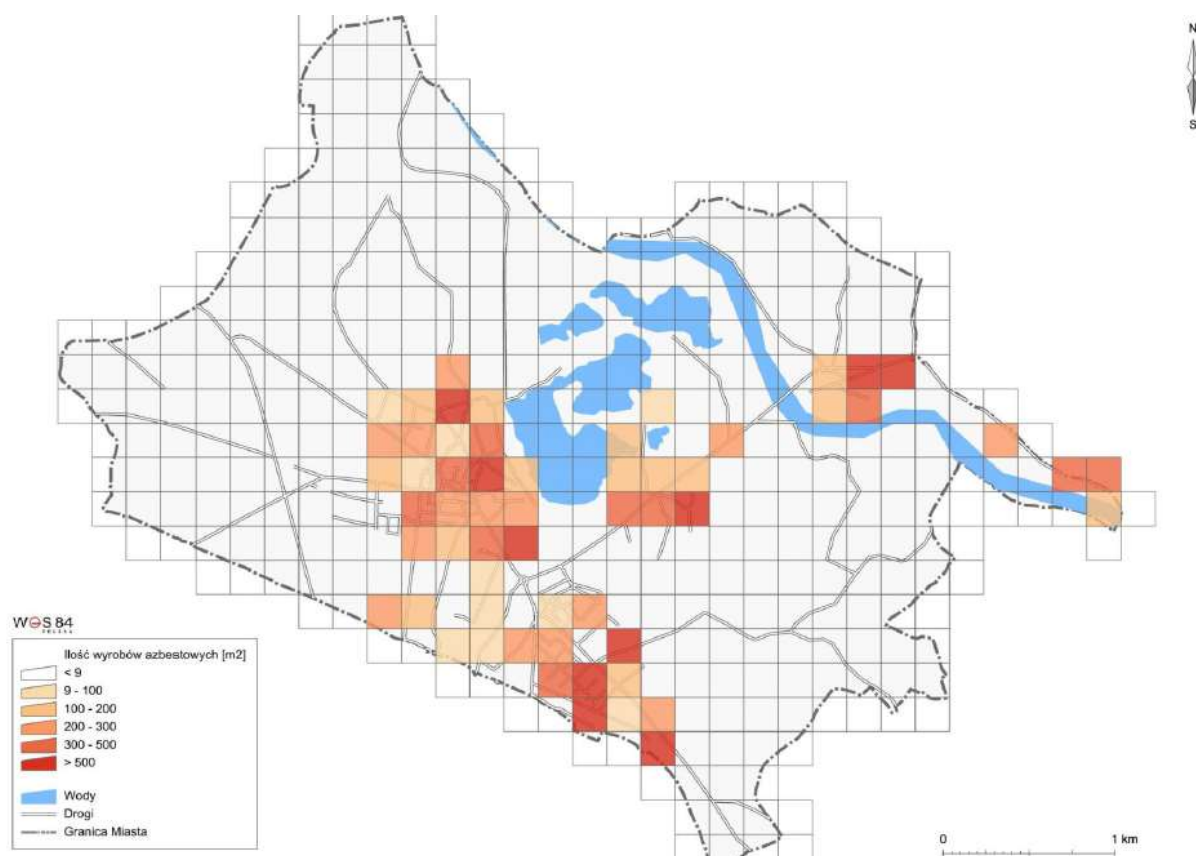
4.4. Aspekty techniczne

Wśród grupy zjawisk negatywnych wyodrębniono również sferę techniczną rozumianą przede wszystkim jako degradację stanu technicznego obiektów budowlanych.

Stopień degradacji budynków mieszkalnych analizowano za pomocą liczby budynków, które zawierają wyroby azbestowe na 1 km². Obecność azbestu na budynkach wpływa na ich nieatrakcyjność oraz negatywnie oddziałuje na środowisko.

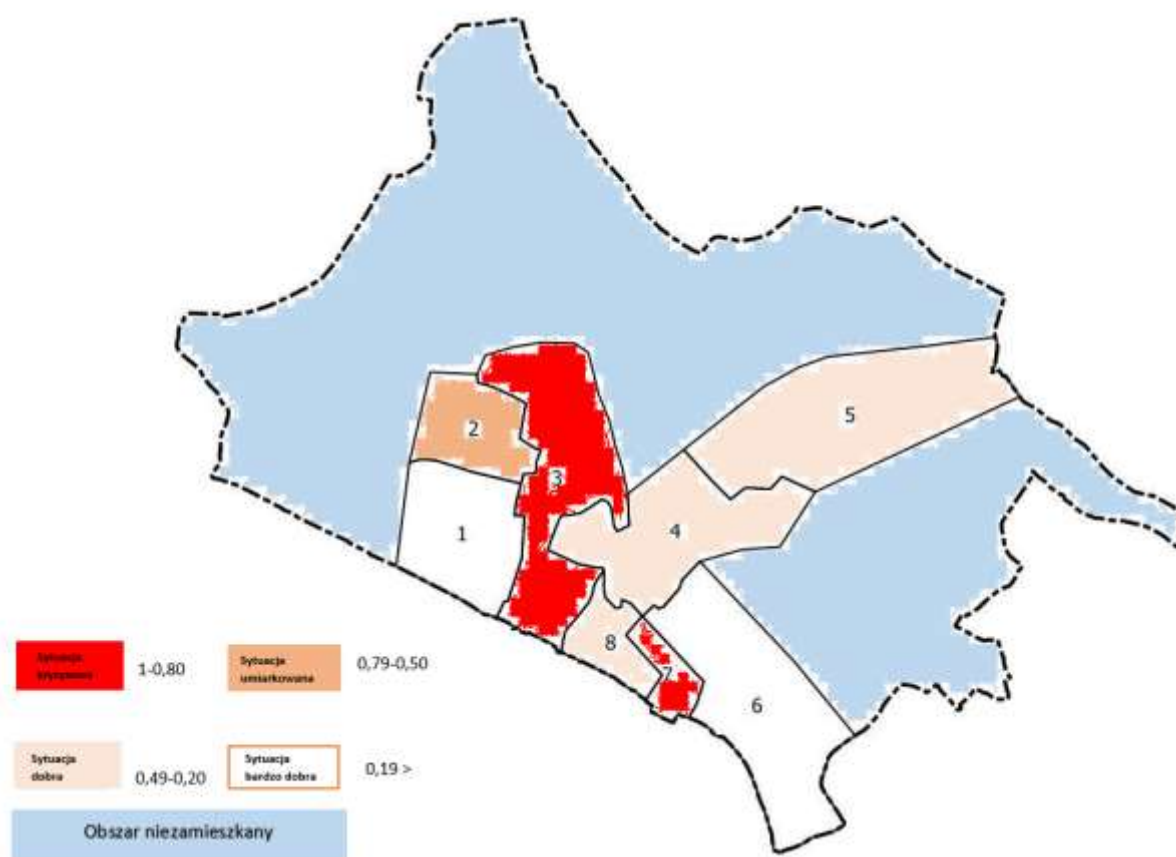
Graficzne rozmieszczenie wyrobów azbestowych na terenie miasta przedstawiono poniżej.

Rysunek 4. Graficzne rozmieszczenie wyrobów azbestowych na terenie miasta Radymna.

Źródło: Program Usuwania Azbestu z terenu Miasta Radymno.

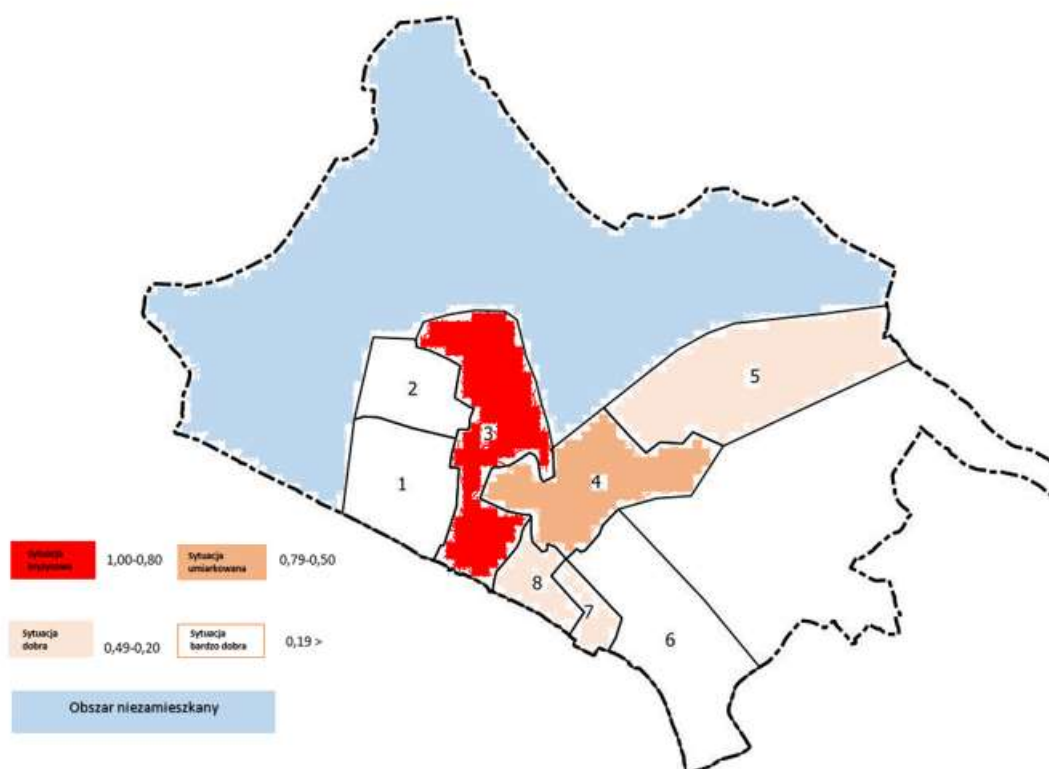
Azbest		
Numer jednostki analitycznej	Liczba gospodarstw pokrytych azbestem na km ²	Wskaźnik częściowy
1	925,93	0,00
2	4722,22	0,63
3	5402,30	0,75
4	2933,33	0,33
5	2636,36	0,29
6	1368,42	0,07
7	6923,08	1,00
8	2380,95	0,24

Wskaźnikiem, który pozwala w sposób ogólny oszacować uwarunkowania techniczne danego obszaru (np. zwiększone ryzyko konieczności przeprowadzenia przebudowy obiektu z uwagi na zużycie materiałów, instalacji) jest udział budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1989 r.

w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych. Budynki mieszkalne wybudowane na terenie miasta Radymna przed rokiem 1989 stanowią 81,17 % wszystkich budynków na terenie miasta.

Budynki przed rokiem 1989		
Numer jednostki analitycznej	Liczba budynków mieszkalnych wybudowanych przed rokiem 1989 w stosunku do wszystkich budynków mieszkalnych	Wskaźnik częściowy
1	78,2%	0,03
2	78,0%	0,00
3	85,0%	1,00
4	83,0%	0,71
5	80,0%	0,29
6	79,0%	0,14
7	79,5%	0,21
8	80,1%	0,30

4.5. Aspekty środowiskowe

Stan powietrza

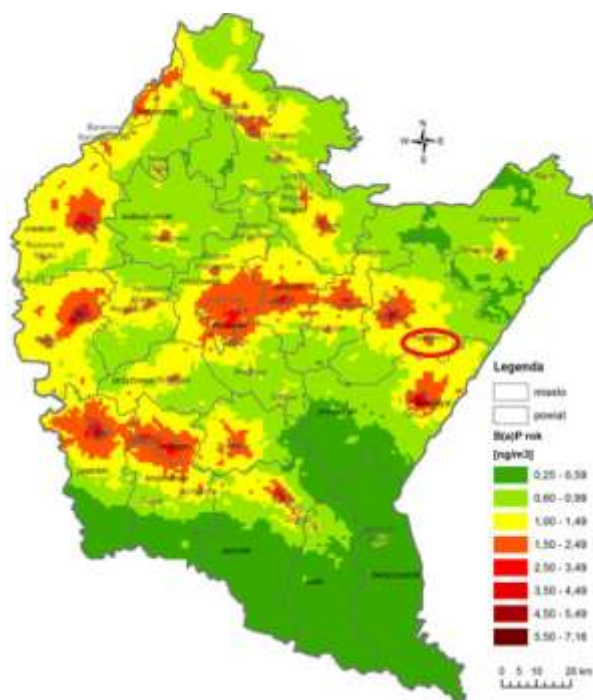
Oceniając strefę środowiskową na terenie miasta wzięto pod uwagę m.in. jakość powietrza atmosferycznego. Jakość przeanalizowano na podstawie danych publikowanych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Rzeszowie, w ramach monitoringu powietrza oraz „Raportu o stanie środowiska w województwie podkarpackim w 2015 r.”

Na terenie miasta Radymna zanieczyszczenia trafiają do powietrza z trzech podstawowych źródeł:

- powierzchniowych (indywidualne ogrzewanie)
- punktowych (pochodzących ze zorganizowanych źródeł w wyniku energetycznego spalania paliw i przemysłowych procesów technologicznych),
- liniowych (ruch kołowy).

Opublikowana przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie *Ocena jakości powietrza na terenie województwa podkarpackiego w 2015 roku* wskazała na obszary przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu.

Rysunek 5. Obszary przekroczeń benzo(a)pirenu w roku 2015 w województwie podkarpackim.

Źródło: Ocena jakości powietrza na terenie województwa podkarpackiego w 2015 roku.

Tabela 10. Obszary przekroczeń na terenie miasta Radymna.

Gmina	Sumaryczna powierzchnia obszarów przekroczeń [km ²]	ludność
Radymno (gm. miejska i wiejska)	8,5	6202

Źródło: Ocena jakości powietrza na terenie województwa podkarpackiego w 2015 roku.

Zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego rozkładają się równolegle na wszystkie jednostki analityczne na terenie miasta. Jest to związane głównie z niską emisją pochodzącą z gospodarstw.

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

Na terenie miasta Radymna sieć wodociągowa jest bardzo dobrze rozwinięta, korzysta z niej 98,3 % mieszkańców, natomiast z sieci kanalizacyjnej korzysta 61,4 %. Należy dążyć do dalszego rozwoju sieci kanalizacyjnej na terenie miasta.

Tabela 11. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie miasta Radymna (stan na 31.12.2015 r.).

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość
1	Długość czynnej sieci rozdzielczej	km	25,8
2	Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	878
3	Woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	181,8
4	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	5 360
5	% ludności korzystający z instalacji	%	98,3
6	Zużycie wody na jednego mieszkańca	m ³	33

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS.

Tabela 12. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie miasta Radymna (stan na 31.12.2015 r.).

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość
1	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	38,9
2	Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	555
3	Ścieki odprowadzone	dam ³	134,0
4	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	3 346

5	% ludności korzystający z instalacji	%	61,4
---	--------------------------------------	---	------

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS.

Sieć gazowa

Sieć gazowa na terenie miasta Radymna jest dobrze rozwinięta. Z sieci gazowej na terenie miasta korzysta 427 gospodarstw domowych, czyli 82,7%. Należy dążyć do dalszej rozbudowy sieci gazowej, co wpłynie korzystnie na środowisko i aspekty przestrzenno – funkcjonalne miasta Radymna.

Tabela 13. Charakterystyka sieci gazowej na terenie miasta Radymna (stan na 31.12.2015 r.)

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość
1	Długość czynnej sieci ogółem	m	27 127
2	Długość czynnej sieci rozdzielczej	m	27 127
3	Czynne przyłącza do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	szt.	802
4	Odbiorcy gazu	gosp. dom.	1 237
5	Ludność korzystająca z sieci gazowej	liczba osób	4 506
6	% mieszkańców korzystających z sieci gazowej	%	82,7
7	Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	gosp. dom.	427
8	Zużycie gazu	tys.m ³	551,4
9	Zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań	tys.m ³	340,1

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, BDL.

Ze względu na brak miarodajnych danych nt. przekroczenia standardów jakości środowiska z podziałem na jednostki analityczne, w analizie nie uwzględniono danych dotyczących negatywnych zjawisk środowiskowych.

5. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego

5.1. Aspekty społeczne

Diagnoza zjawisk społecznych jest pierwszym etapem prowadzącym do wyznaczenia obszaru zdegradowanego na terenie miasta Radymna. Wyznaczono 12 wskaźników, które poddano analizie w wymiarze terytorialnym w oparciu o dane ilościowe aktualne na rok 2015. Poniżej zaprezentowana tabela wskazuje zakres wartości wskaźników dla poszczególnych wartości oraz wyznaczony wskaźnik sumaryczny dla każdej jednostki analitycznej.

Tabela 14. Wskaźnik degradacji wyznaczony dla aspektów społecznych.

Numer jednostki analitycznej	Aspekty społeczne												Wskaźnik sumacyjny
	1.1 Gęstość zaludnienia na 1 km ²	1.2. Wskaźnik ubóstwa na 100 mieszkańców	1.3 Liczba przydzielonych świadczeń społecznych na 100 mieszkańców	1.4 Liczba mieszkań socjalnych na 100 mieszkańców	1.5 Liczba popełnionych przestępstw na 100 mieszkańców	1.6 Liczba popełnionych wykroczeń na 100 mieszkańców	1.7 Liczba pożarów, miejscowych zagrożeń i fałszywych alarmów na 100 mieszkańców	1.8 Długotrwałe bezrobotni (powyżej 24 miesięcy) na 100 mieszkańców	1.9 Bezrobotni z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej na 100 mieszkańców	1.10 Liczba organizacji społecznych na 100 mieszkańców	1.11 Dostęp do placówek sportowych, oświatowych, kulturalnych i ochrony zdrowia na 100 mieszkańców	1.12 Frekwencja wyborcza	
1	0,79	0,25	0,36	1,00	0,00	0,00	0,67	0,76	0,07	1,00	1,00	0,00	5,90
2	0,73	0,76	0,52	0,40	0,58	0,36	0,95	0,73	0,79	0,00	0,00	0,26	6,08
3	0,65	0,93	0,64	0,86	1,00	1,00	1,00	0,85	1,00	0,83	0,34	0,82	9,92
4	0,00	0,91	0,92	0,87	0,59	0,77	0,60	1,00	0,58	0,58	0,60	0,82	8,24
5	1,00	0,73	0,30	0,00	0,00	0,96	0,96	1,00	0,00	0,50	1,00	0,64	7,09
6	0,99	0,94	1,00	1,00	0,00	0,08	0,02	0,38	0,56	1,00	0,00	1,00	6,97
7	0,01	0,00	0,00	1,00	0,57	0,64	0,00	0,00	1,00	1,00	1,00	0,31	5,53
8	0,46	1,00	0,40	0,80	0,00	0,97	0,00	1,00	0,00	1,00	1,00	0,57	7,20

Źródło: Opracowanie własne.

Sytuacja kryzysowa

Sytuacja umiarkowana

Sytuacja dobra

Sytuacja bardzo dobra

5.2. Aspekty gospodarczo- przestrzenno-techniczno-środowiskowe

Analiza problemów gospodarczo-środowiskowo-przestrzenno-technicznych miasta Radymna pozwoliła na wyznaczenie 5 wskaźników, które poddano analizie w oparciu o dane aktualne na rok 2015. Poniżej zaprezentowana tabela wskazuje zakres wartości wskaźników dla poszczególnych wartości oraz wygenerowany na ich podstawie wskaźnik zbiorczy dla każdej jednostki analitycznej.

Tabela 15. Wskaźnik degradacji dla aspektów gospodarczo-środowiskowo-przestrzenno-technicznych.

Numer jednostki analitycznej	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców	Liczba wyrejstrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców	Zabytki	Zdarzenia drogowe	Azbest	Budynki wybudowane przed rokiem 1989 w stosunku do wszystkich budynków mieszkalnych	Wskaźnik sumaryczny
1	1,00	0,93	0,39	0,00	0,00	0,03	2,35
2	0,58	0,48	0,50	0,00	0,63	0,00	2,19
3	0,00	0,82	1,00	0,88	0,75	1,00	4,45
4	0,71	0,56	0,80	1,00	0,33	0,71	4,11
5	0,63	0,48	0,16	0,00	0,29	0,29	1,85
6	0,16	1,00	0,22	0,00	0,07	0,14	1,59
7	0,96	0,00	0,60	0,00	1,00	0,21	2,77
8	0,95	0,24	0,00	0,00	0,24	0,30	1,73

Źródło: Opracowanie własne.

Sytuacja kryzysowa

Sytuacja umiarkowana

Sytuacja dobra

Sytuacja bardzo dobra

5.3. Zasięg obszarów zdegradowanych

Kluczowym etapem przeprowadzonej analizy było wskazanie obszarów zdegradowanych, które po pierwsze wykazują największą liczbę negatywnych aspektów społecznych oraz dodatkowo w pozostałych analizowanych zjawiskach wykazują także kumulację cech niekorzystnych (aspekty gospodarczo-środowiskowo-przestrzenno-techniczne).

Tabela 16. Wskaźniki degradacji dla jednostek analitycznych na terenie miasta Radymna.

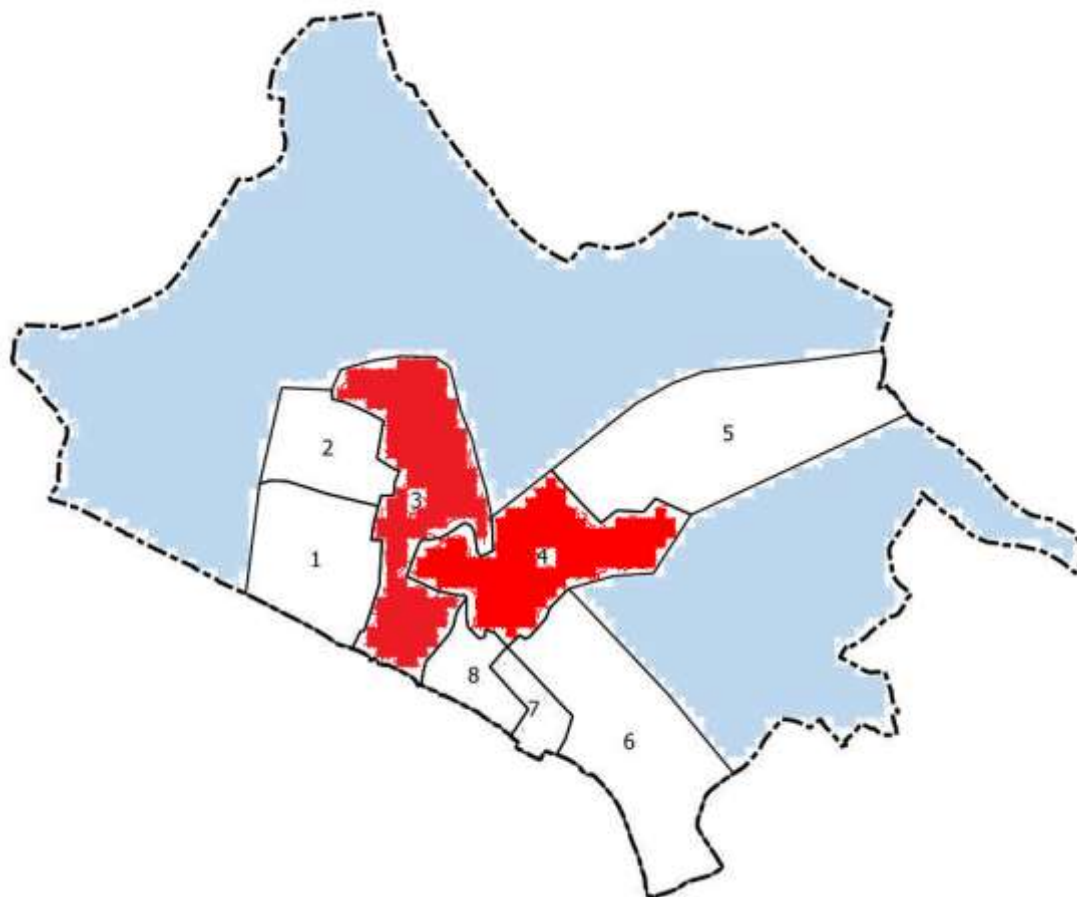
Numer jednostki analitycznej	Wskaźnik sumaryczny dla strefy społecznej	Wskaźnik sumaryczny dla strefy gospodarczo-przestrzenno-technicznej	Wskaźnik degradacji
1	5,90	2,32	8,22
2	6,08	2,19	8,27
3	9,92	3,45	13,37
4	8,24	3,40	11,64
5	7,09	1,56	8,65
6	6,97	1,45	8,42
7	5,53	2,56	8,09
8	7,20	1,43	8,63

Źródło: Opracowanie własne.

Przeprowadzona diagnoza pozwoliła na wskazanie obszaru zdegradowanego, który obejmuje:

- **Jednostkę analityczną nr 3**, w skład której wchodzi: ul. Grunwaldzka, Gruszki, Kościuszki, Krasińskiego, Lwowska 3,5,7, Narutowicza, Polna, Sienkiewicza, Szopena, Zachariasiewicza, Zamknięta, Zarzecze, ul. Dolna nr 2-32 parzyste, Kołłątaja, Lwowska 2-14 parzyste, Nadbrzeźna, Piekarska, Sportowa, m. Radymno, ul. Cicha, Kilińskiego, Legionów, Rejtana, Rynek, Stefana Batorego.
- **Jednostkę analityczną nr 4**, w skład której wchodzi: ul. Budowlanych 1A, 1B, Budowlanych 2-18 parzyste, Kazimierza Wielkiego, Lwowska 9,9A, 9B, Lwowska 16-46 parzyste, Kardynała Wyszyńskiego, Tysiąclecia, Zielona, Osiedle Jagiełły.

Rysunek 6. Obszary zdegradowane wyznaczone na podstawie uzyskanego wskaźnika degradacji.

Źródło: Opracowanie własne.

5.4. Uzasadnienie wyboru obszarów zdegradowanych

Poniżej przedstawiono uzasadnienie wyboru jednostek analitycznych nr 3 i 4 jako obszary zdegradowane na terenie miasta Radymna.

Jednostka analityczna nr 3

- Wysoki wskaźnik ubóstwa.
- Niska dostępność lokali socjalnych.
- Wysoki wskaźnik przestępczości.

-
- Wysoki wskaźnik popełnionych wykroczeń.
 - Wysoki wskaźnik wyjazdów PSP,
 - Wysoka liczba osób długotrwale bezrobotnych,
 - Wysoka liczba osób bezrobotnych z niskim wykształceniem,
 - Niska frekwencja wyborcza,
 - Mała liczba organizacji społecznych,
 - Wysoka wartość wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych,
 - Wysoki udział zabytków w przestrzeni jednostki analitycznej,
 - Wysoki wskaźnik zdarzeń drogowych (wypadków, kolizji).

Jednostka analityczna nr 4

- Wysoki wskaźnik ubóstwa.
- Niska dostępność lokali socjalnych.
- Wysoka liczba osób długotrwale bezrobotnych,
- Wysoka liczba osób bezrobotnych z niskim wykształceniem,
- Niska frekwencja wyborcza,
- Mała liczba organizacji społecznych,
- Wysoka wartość wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych,
- Wysoki udział zabytków w przestrzeni jednostki analitycznej,
- Wysoki wskaźnik zdarzeń drogowych (wypadków, kolizji).

6. Wskazanie obszaru rewitalizacji

Pogłębiona analiza wyników uzyskanych z przeprowadzonej diagnozy oraz badań ilościowych i jakościowych obecnej sytuacji na terenie miasta Radymna, doprowadziły do wyodrębnienia obszaru rewitalizacji, który cechuje się największą kumulacją negatywnych zjawisk i problemów, jak również znacznym potencjałem rozwojowym. Obok kryterium wysokiego stopnia degradacji przy wyborze obszarów rewitalizacji istotnym czynnikiem była identyfikacja możliwie szerokiego spektrum możliwości realizacji potencjalnych działań naprawczych, zarówno działań tak zwanych miękkich, jak i twardych, mogących także oddziaływać w jak najszerszym zasięgu, stwarzając

realną możliwość kreowania pozytywnych zmian na obszarze zdegradowanym, a w konsekwencji pozytywnie wpływać na kondycję miasta.

Rysunek 7. Obszar rewitalizacji wyznaczony dla miasta Radymna.

**MAPA OBSZARU
ZDEGRADOWANEGO I
OBSZARU
REWITALIZACJI MIASTA
RADYMNO**

Legenda

- Granice Miasta Radymno
- Obszar rewitalizacji
- Obszar zdegradowany
- Okręgi wyborcze

SKALA 1:5000

Źródło: Opracowanie własne.

Wyznaczono obszar rewitalizacji o łącznej powierzchni 0,56 km² (tj. 11,41 % powierzchni miasta), zamieszkały przez 1 345 osób (tj. 25,05 % populacji miasta).

Spełniony został zatem warunek określony w *Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020* Ministerstwa Rozwoju mówiący, iż obszar zdegradowany wskazany do rewitalizacji nie może przekraczać 20% powierzchni gminy, a także nie może być zamieszkiwany przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.

Wyznaczony obszar rewitalizacji w niewielkim stopniu wykracza poza granicę obszarów zdegradowanych, ale miejsca te są bezpośrednio przyległe do jednostek analitycznych, wyznaczonych jako obszary zdegradowane. Tereny poza granicami obszarów zdegradowanych wzięto pod uwagę ze względu na bezpośrednie oddziaływanie planowanych inwestycji na tych terenach na obszar zdegradowany. Pominięcie tych terenów skutkowałoby brakiem kompleksowej rewitalizacji miasta Radymna.

Ponadto do terenów poza granicami obszarów rewitalizacji zaliczono obszar terenów Zalewu ZEK oraz Zalewu rzeki Rada. Inwestycję na tych terenach będą pozytywnie wpływały zarówno na przyległe do tego terenu obszary zdegradowane, ale również na obszar całego miasta Radymna.

7. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji

Strefa społeczna

W tabeli poniżej przedstawiono wybrane wskaźniki dotyczące sfery społecznej obszaru rewitalizacji na tle danych dla całej gminy oraz województwa podkarpackiego.

Tabela 17. Porównanie wartości referencyjnych dla strefy społecznej.

	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania	Korzystający ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania	Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób wg miejsca zamieszkania
Wartość referencyjna dla obszaru rewitalizacji	32,42	13,28	0,12
Wartość referencyjna dla miasta Radymna	29,49	10,84	0,17

Wartość referencyjna dla województwa podkarpackiego	6,1	3,16	0,33
--	-----	------	------

Źródło: Opracowanie własne.

Na terenie miasta Radymna wyraźnym problemem jest brak aktywności społecznej, brak jest także przestrzeni i obiektów w których integracja mieszkańców mogłaby następować.

Ważnym problemem występującym na obszarze rewitalizacji jest duża liczba przyznanych świadczeń przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (szczególnie ze względu na niepełnosprawność i ubóstwo).

W większości obszar rewitalizacji nie jest przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych co może prowadzić do ich dalszego wykluczenia społecznego.

Sfera funkcjonalno-przestrzenna i techniczna

Na obszarze rewitalizacji występuje szereg problemów:

- Stan dróg na obszarze rewitalizacji określono jako bardzo zły,
- Występują zdegradowane tereny przemysłowe,
- Brak zagospodarowania obiektów możliwych do zagospodarowania pod kątem turystycznym,
- Degradacja centralnej części miasta Radymna,
- Bardzo duży udział budynków mieszkalnych wybudowanych przed rokiem 89 w stosunku do wszystkich budynków mieszkalnych.

Tabela 18. Porównanie wartości referencyjnych dla strefy funkcjonalno-przestrzennej i technicznej.

	Liczba budynków mieszkalnych zamieszkałych, wybudowanych przed rokiem 1989 w realizacji do ogólnej liczby budynków mieszkalnych zamieszka
Wartość referencyjna dla obszaru rewitalizacji	84,00%
Wartość referencyjna dla miasta Radymna	80,40%
Wartość referencyjna dla województwa podkarpackiego	76,36%

Źródło: Opracowanie własne.

Strefa gospodarcza

Strefa gospodarcza zarówno na obszarze rewitalizacji jak i na terenie całego miasta nie jest dostatecznie rozwinięta.

Od wielu lat na terenie miasta obserwowane jest zahamowanie przedsiębiorczości, zauważalny jest również brak działań mieszkańców w celu pobudzenia przedsiębiorczości i ożywienia gospodarczego mieszkańców miasta.

Tabela 19. Porównanie wartości referencyjnych dla strefy gospodarczej.

	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania
Wartość referencyjna dla obszaru rewitalizacji	5,9
Wartość referencyjna dla miasta Radymna	4,5
Wartość referencyjna dla województwa podkarpackiego	7,6

Źródło: Opracowanie własne.

8. Analiza SWOT

Poniżej przedstawiono analizę SWOT dla miasta Radymna, która przedstawia słabe i mocne strony miasta oraz szanse i zagrożenia przed jakimi stoi miasto Radymno.

- wzrost poziomu wykształcenia Społeczeństwa
- stosunkowo niski poziom przestępczości
- brak problemu bezdomności
- walory historyczne i kulturowe
- dostępność placówek oświatowych

- mała liczba miejsc pracy
- niski poziom przedsiębiorczości
- migracja ludzi młodych
- wysoka liczba przydzielonych świadczeń przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- starzejące się społeczeństwo
- braki w wyposażeniu infrastruktury drogowej - chodniki, oświetlenie, urządzenia bezpieczeństwa
- mały zasób mieszkań komunalnych na terenie miasta
- wysoka liczba świadczeń przyznana ze względu na niepełnosprawność

- Dostępność środków finansowych UE na rozwój, w tym na rewitalizację obszarów kryzysowych
- wdrażanie nowoczesnych strategii pomocowych i podniesienie poziomu świadomości społecznej,
- Rozwój turystyki
- Poprawa estetyki centrum miasta
- Pobudzenie przedsiębiorczości
- Zwiększenie integracji społecznej
- Zmniejszenie poziomu ubóstwa

- pogłębianie się ubóstwa
- długotrwałe uzależnienie rodzin od pomocy społecznej
- zanik aktywności społecznej
- brak działań w zakresie wykorzystania potencjału turystycznego gminy
- brak rozwoju przedsiębiorczości
- Niewystarczająca dostępność zewnętrznych środków pomocowych (UE, programy rządowe) na rewitalizację prowadząca do „mozaikowych efektów” rewitalizacji

9. Wizja obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Wizja realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Radymna to oczekiwany obraz miasta, w tym w szczególności obszaru zdegradowanego, jaki społeczność lokalna chciałaby osiągnąć po wdrożeniu LPR.

Miasto Radymno miejscem zamieszkania ludzi aktywnych, przedsiębiorczych, wykorzystujących uwarunkowania przyrodnicze dla rozwoju inicjatyw społecznych w zakresie kultury, turystyki, sportu i rekreacji oraz biznesu. To obszar o najwyższej jakości otwartych, estetycznych, zielonych, bezpiecznych i wielofunkcyjnych przestrzeni publicznych, ze zmodernizowaną zabudową mieszkaniową.

Kompleksowa analiza kontekstu społeczno-gospodarczo-przestrzennego na terenie obszaru rewitalizacji wyznaczonego w granicach Radymna, pozwoliła na zdefiniowanie następującego celu głównego rewitalizacji:

Poprawa jakości życia mieszkańców zdegradowanych obszarów Miasta Radymno poprzez ograniczenie wysokiej koncentracji problemów społecznych, gospodarczych, przestrzennych, środowiskowych oraz kulturowych.

1. Cele rewitalizacji – Strefa społeczna

- 1.1. Włączenie społeczne grup wykluczonych lub zagrożonych marginalizacją.
- 1.2. Poprawa opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi.
- 1.3. Zmniejszenie poziomu bezrobocia na terenie gminy.
- 1.4. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy.
- 1.5. Stworzenie perspektyw dla ludzi młodych i zatrzymanie emigracji wykształconych, kreatywnych mieszkańców.
- 1.6. Zwiększenie dostępności dla mieszkańców do obiektów sportowych i kulturowych, umożliwiających aktywne spędzanie wolnego czasu.

1.7. Stworzenie miejsc umożliwiających integrację społeczną (przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu).

2. Cele rewitalizacji – Strefa gospodarcza

- 2.1. Wzrost poziomu zatrudnienia i aktywizacja gospodarcza obszarów rewitalizowanych.
- 2.2. Podniesienie jakości i poziomu życia mieszkańców poprzez wsparcie przedsiębiorczości na rewitalizowanym obszarze.
- 2.3. Rozwój przemysłu turystycznego bazującego na lokalnych zasobach dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz tradycji powroźnictwa.

3. Cele rewitalizacji – Strefa przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

- 3.1. Zagospodarowanie zdegradowanych budynków użyteczności publicznej i ich adaptacja pod nowe funkcje publiczne.
- 3.2. Wykorzystanie turystycznego potencjału obszaru poprzez rozbudowę infrastruktury turystycznej na terenie gminy.
- 3.3. Poprawa dostępności obszaru zdegradowanego oraz infrastruktury komunikacyjnej.
- 3.4. Poprawa estetyki i funkcjonalności obszarów zdegradowanych.

4. Cele rewitalizacji – Strefa środowiskowa

- 4.1. Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu środowiska naturalnego.
- 4.2. Ograniczenie zjawiska niskiej emisji i rozwój odnawialnych źródeł energii.

10. Lista projektów rewitalizacyjnych

10.1. Projekty główne

Przedstawione w niniejszym podrozdziale działania stanowią zbiór podstawowych projektów (projektów głównych) służących prowadzeniu efektywnej polityki rewitalizacji na obszarze zdegradowanym wskazanym do rewitalizacji.

Projekt nr 1 (główny)	
Nazwa Projektu	Rewitalizacja przestrzeni rynku wraz z pobudzeniem przedsiębiorczości
Obszar wsparcia	Społeczny, przestrzenno – funkcjonalny, techniczny, gospodarczy
Nazwa wnioskodawcy i podmiotu realizującego	Miasto Radymno
Opis Projektu	<p>Etap I – Rewitalizacja przestrzeni Rynku W ramach projektu planowane jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uporządkowanie zieleni i wzbogacenie układu roślinnego, - wykonanie spójnego systemu małej architektury, - wykonanie nowych elewacji kamienic zlokalizowanych w obrębie płyty Rynku, - utworzenie zintegrowanego systemu parkowania i monitoringu. - wymiana oświetlenia na energooszczędne. - modernizacja i remont ciągów pieszo-jezdných wewnątrz Rynku. <p>Etap II - Organizacja prac interwencyjnych i robót publicznych dla osób bezrobotnych, w szczególności długotrwale bezrobotnych.</p> <p>Etap III - Powołanie Forum Przedsiębiorców prowadzących działalność na terenie Rynku i w jego najbliższej okolicy.</p> <p>Etap IV – Utworzenie inkubatora przedsiębiorczości</p>
Lokalizacja projektu	Działki o nr 1481, 1482, 1832/1, 1832/2, 1831, 1660/1, 1661, 1663/1, 1664/5, 1818, 1819, 1817/7, 1820, 1821, 1833, 1838, 1835, 1839/3, 1840/2, 1842/2, 1843/2, 1845, 1846, 1849, 1851, 1866, 1872, 1862/1, 1862/2, 1862/2, 1861/2, 1861/1, 1856, 1857, 1858, 1859, 1486, 1483/8, 1483/7, 1485, 1484, 1483/3, 1483/4, 1483/1, 1480, 1478/1, 1474/2, 1432, 1435, 1431, 1430, 1429, 1657, 1656, 1656, 1654, 1869, 1870, 1871/4, 1877/1, 1880/4, 1880/7, 2113/5, 2113/6, 1537, 1862/2, 1861/3, 1860, 1878/1, 1878/2, 1877/2, 1429, 1572, 1659, 1864, 1865, 1645, 1428, 2380/12, 2380/5, 2380/1
Planowany koszt	5 020 000,00
Termin realizacji	2017-2019

Powiązanie projektu z celami rewitalizacji	<p>1.3.Zmniejszenie poziomu bezrobocia na terenie gminy.</p> <p>1.4.Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy.</p> <p>1.8.Stworzenie miejsc umożliwiających integrację społeczną (przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu).</p> <p>3.3.Poprawa dostępności obszaru zdegradowanego oraz infrastruktury komunikacyjnej.</p>
Prognozowane rezultaty	<p>Projekt ma na celu zwiększenie poziomu bezpieczeństwa na terenie miasta dzięki systemowi monitoringu oraz zwiększenie integracji społecznej mieszkańców poprzez stworzenie estetycznej i bezpiecznej przestrzeni w centrum miasta.</p> <p>Rynek stanowi niejaką wizytówkę miasta, w związku z tym atrakcyjna przestrzeń wpłynie także na wzrost liczb turystów. Realizacja projektu wpłynie na otwarcie zaniedbanej przestrzeni Rynku na nowe możliwości jej rozwoju.</p> <p>Do prac interwencyjnych zostaną powołane osoby długotrwale bezrobotne, co wpłynie pozytywnie na redukcję obszaru problemowego związanego z bezrobociem.</p> <p>Powołanie Forum Przedsiębiorców przyczyni się do zwiększenia przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji.</p>
Wskaźniki monitorowania realizacji projektu	<p>Liczba odnotowanych przestępstw na terenie miasta.</p> <p>Liczba odnotowanych wykroczeń na terenie miasta.</p> <p>Liczba osób długotrwale bezrobotnych na terenie miasta.</p> <p>Liczba turystów odwiedzających teren miasta Radymna.</p>

Projekt nr 2 (główny)	
Nazwa Projektu	Adaptacja i modernizacja zabytkowego budynku Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” na rozwój działań kulturalno-edukacyjnych prowadzonych przez Miejski Ośrodek Kultury w Radymnie
Obszar wsparcia	Społeczny, przestrzenno – funkcjonalny, techniczny
Nazwa wnioskodawcy i podmiotu realizującego	Miasto Radymno, Miejski Ośrodek Kultury w Radymnie
Opis Projektu	Etap I – Adaptacja i modernizacja zabytkowego obiektu Etap II - Wspieranie młodzieżowych inicjatyw społecznych i uruchomienie mini grantów dla aktywnych oraz stworzenie systemu stypendialnego dla uczniów osiągających ponadprzeciętne wyniki w nauce, sporcie lub uzdolnionych artystycznie.
Lokalizacja projektu	Działki o nr 1872
Planowany koszt	300 000,00
Termin realizacji	2017-2023

Powiązanie projektu z celami rewitalizacji	1.5.Stworzenie perspektyw dla ludzi młodych i zatrzymanie emigracji wykształconych, kreatywnych mieszkańców. 1.6.Zwiększenie dostępności dla mieszkańców do obiektów sportowych i kulturowych, umożliwiających aktywne spędzanie wolnego czasu. 3.1.Zagospodarowanie zdegradowanych budynków użyteczności publicznej i ich adaptacja pod nowe funkcje publiczne.
Prognozowane rezultaty	Celem projektu jest aktywizacja młodzieży i zachęcenie jej do kreatywnego spędzania czasu w odpowiednio zaadaptowanych obiektach.
Wskaźniki monitorowania realizacji projektu	Liczba uczniów korzystających z systemu stypendialnego. Liczba osób korzystających z zrewitalizowanego obiektu.

Projekt nr 3 (główny)	
Nazwa Projektu	Zagospodarowanie pokopalnianych terenów Zalewu ZEK oraz Zalewu rzeki Rada
Obszar wsparcia	Społeczny, przestrzenno – funkcjonalny, techniczny, gospodarczy
Nazwa wnioskodawcy i podmiotu realizującego	Miasto Radymno
Opis Projektu	<p>W ramach realizacji projektu planowe są następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uzbrojenie terenu w niezbędną infrastrukturę techniczną. - Stworzenie wioski harcerskiej w pobliżu ZEK-u i uporządkowanie plaży miejskiej. - Zagospodarowanie terenu wokół ZEK-u: promenada, przystań, replika żaglowca/galeonu, amfiteatr. - Stworzenie infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej dostosowanej do potrzeb osób niepełnosprawnych i/lub starszych oraz dzieci i młodzieży (m.in. park linowy, plac zabaw, ścieżka zdrowia itp.). - Wdrożenie programów zapobiegających chorobom cywilizacyjnym, upowszechniających aktywny i zdrowy tryb życia. - Stworzenie systemu preferencji ekonomicznych do rozwoju przemysłu turystycznego i okołoturystycznego wykorzystującego lokalne zasoby dziedzictwa naturalnego. - Zapewnienie warunków infrastrukturalnych do rozwoju mikro i małych przedsiębiorstw handlowo-usługowych. - Wspieranie oddolnych inicjatyw społecznych w zakresie organizacji wydarzeń kulturalnych, rozrywkowych lub turystycznych w okolicy ZEK-u i/lub rzeki Rady. - Realizacja programów społecznych dotyczących włączenia osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych marginalizacją w wykreowanie funkcji turystycznej i rekreacyjnej miasta. - Realizacja programów przekwalifikowania osób długotrwale bezrobotnych w porozumieniu z pracodawcami sektora turystycznego.

	- Organizacja aktywnych form spędzania czasu wolnego w tym imprez i spotkań integracyjnych, międzypokoleniowych warsztatów, szczególnie dla dzieci i młodzieży, osób starszych, a także wykluczonych społecznie.
Lokalizacja projektu	Działki o nr 334/5, 34/22, 334/23, 2628, 2627, 2629, 2633, 2638, 2637, 2636, 2635, 2632, 2631, 2630, 2639, 2640, 2642, 2641, 2643/2, 456/30, 2650/9, 2650/12, 2650/11, 2650/10, 456/40, 460, 2645/2, 461/19, 461/16, 461/17, 461/13, 461/2, 461/12, 461/14, 461/1, 461/11, 461/10, 461/9, 461/8, 461/7, 461/6, 461/5, 461/4, 461/18, 2649/3, 386/4, 387, 456/35, 2645/1, 2650/14, 2650/13, 456/3, 456/38
Planowany koszt	5 000 000,00
Termin realizacji	2017-2023
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji	<p>1.1.Włączenie społeczne grup wykluczonych lub zagrożonych marginalizacją.</p> <p>1.2.Poprawa opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi.</p> <p>1.3.Zmniejszenie poziomu bezrobocia na terenie gminy.</p> <p>1.6.Zwiększenie dostępności dla mieszkańców do obiektów sportowych i kulturowych, umożliwiających aktywne spędzanie wolnego czasu.</p> <p>1.7.Stworzenie miejsc umożliwiających integrację społeczną (przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu).</p> <p>2.1.Wzrost poziomu zatrudnienia i aktywizacja gospodarcza obszarów rewitalizowanych.</p> <p>2.2.Podniesienie jakości i poziomu życia mieszkańców poprzez wsparcie przedsiębiorczości na rewitalizowanym obszarze.</p> <p>2.3.Rozwój przemysłu turystycznego bazującego na lokalnych zasobach dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz tradycji powroźnictwa.</p> <p>3.2.Wykorzystanie turystycznego potencjału obszaru poprzez rozbudowę infrastruktury turystycznej na terenie gminy.</p>
Prognozowane rezultaty	<p>Realizacja projektu wpłynie korzystnie na cały obszar rewitalizacji zarówno w strefie społecznej, przestrzenno – funkcjonalnej, technicznej i gospodarczej.</p> <p>Stworzenie atrakcyjnej przestrzeni oraz organizacja imprez i spotkań integracyjnych wpłynie korzystnie na integrację społeczną mieszkańców.</p> <p>Zagospodarowany teren zostanie dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych, w szczególności zagrożonych wykluczeniem społecznym.</p> <p>Ponadto atrakcyjny teren turystycznie wpłynie na zwiększenie liczby turystów, co może się wiązać z zmniejszeniem poziomu bezrobocia i wzrostem przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji.</p>
Wskaźniki monitorowania realizacji projektu	<p>Liczba osób bezrobotnych.</p> <p>Liczba osób długotrwale bezrobotnych.</p> <p>Liczba podmiotów gospodarczych na terenie miasta.</p> <p>Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych.</p> <p>Liczba turystów korzystających z zrewitalizowanego obszaru.</p> <p>Liczba zorganizowanych imprez i spotkań integracyjnych.</p>

Projekt nr 4 (główny)	
Nazwa Projektu	Stworzenie infrastruktury turystycznej wraz z pobudzeniem przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji
Obszar wsparcia	Społeczny, przestrzenno – funkcjonalny, techniczny, gospodarczy
Nazwa wnioskodawcy i podmiotu realizującego	Miasto Radymno
Opis Projektu	<p>Etap I - Przebudowa, modernizacja, adaptacja i/lub renowacja zabytkowego obiektu czworaka dawnego folwarku biskupiego z 1920 r.</p> <p>Etap II - Stworzenie Muzeum Powroźnictwa oraz integracja społeczności wokół tożsamości i tradycji</p> <p>Etap III - Ochrona i zachowanie obiektu dziedzictwa kulturowego – kościoła pw. św. Wawrzyńca w Radymnie</p> <p>Przebudowa, modernizacja, adaptacja i/lub renowacja zabytkowych budynków kościoła i plebani, a także zagospodarowanie terenu wokół budynków.</p> <p>Etap IV - Stworzenie turystyczno-rekreacyjnego szlaku rowerowego</p> <p>Etap V - Modernizacja hali targowej</p> <p>Utworzenie stoisk handlowych pod sprzedaż m.in. produktów regionalnych.</p> <p>Etap VI – Kursy w zakresie przedsiębiorczości (I ty możesz zostać przedsiębiorcą)</p> <p>Celem projektu jest rozwój przedsiębiorczości wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji. Uczestnicy projektu wezmą udział w szkoleniach, konsultacjach z profesjonalistami, w czasie których poznają warunki prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Będą zdobywali umiejętności postaw otwartych wobec wyzwań rynku pracy, zdobędą umiejętności pozwalające na założenie i utrzymanie działalności gospodarczej, w tym również w formule spółdzielni socjalnej.</p> <p>Cykl szkoleń będzie obejmował wybrane aspekty prawne, fiskalne i organizacyjne prowadzenia działalności gospodarczej.</p> <p>W ramach projektu odbędą się także szkolenia dla osób prowadzących działalność gospodarczą z zakresu usług turystycznych oraz rolników prowadzących gospodarstwa agroturystyczne.</p> <p>Wśród tematów poruszanych w ramach cyklu szkoleniowego byłyby:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Marketing turystyczny, czyli jak budować ofertę, jak promować m.in. internecie. • Obsługa klientów - uświadomienie uczestnikom znaczenia profesjonalnej i wieloaspektowej obsługi turystów. <p>Kwestie formalno-prawne związane z prowadzeniem działalności agroturystycznej i noclegowej.</p>
Lokalizacja projektu	Działki o nr 1428, 2380/12, 2380/5, 2380/1
Planowany koszt	9 350 000,00
Termin realizacji	2017-2023

Powiązanie projektu z celami rewitalizacji	<p>1.3.Zmniejszenie poziomu bezrobocia na terenie gminy.</p> <p>2.2.Podniesienie jakości i poziomu życia mieszkańców poprzez wsparcie przedsiębiorczości na rewitalizowanym obszarze.</p> <p>2.3.Rozwój przemysłu turystycznego bazującego na lokalnych zasobach dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz tradycji powroźnictwa.</p> <p>3.2.Wykorzystanie turystycznego potencjału obszaru poprzez rozbudowę infrastruktury turystycznej na terenie gminy.</p>
Prognozowane rezultaty	Celem projektu jest zwiększenie atrakcyjności obszaru rewitalizacji poprzez modernizację zabytkowych obiektów. Zwiększenie atrakcyjności turystycznej obszaru i pobudzenie przedsiębiorczości mieszkańców wpłynie na zmniejszenie poziomu bezrobocia, który jest jednym z największych problemów społecznych obszaru i pociąga za sobą szereg innych patologii społecznych.
Wskaźniki monitorowania realizacji projektu	<p>Liczba turystów odwiedzających teren miasta.</p> <p>Liczba osób bezrobotnych.</p> <p>Liczba osób długotrwale bezrobotnych.</p> <p>Liczba podmiotów gospodarczych na terenie miasta.</p> <p>Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych.</p>

Projekt nr 5 (główny)	
Nazwa Projektu	Rewitalizacja obszaru osiedla Jagiełły
Obszar wsparcia	Społeczny, przestrzenno – funkcjonalny, techniczny, środowiskowy
Nazwa wnioskodawcy i podmiotu realizującego	Spółdzielni Mieszkaniowa w Radymnie
Opis Projektu	<p>Etap I - Termomodernizacja i modernizacja budynków na terenie osiedla Jagiełły</p> <p>Remont części wspólnych w wielorodzinnych budynkach mieszkaniowych. Ocieplenie budynków.</p> <p>Etap II - Poprawa ładu przestrzennego w kompleksie zabudowy Spółdzielni Mieszkaniowej</p> <p>Modernizacja i remont ciągów pieszo-jezdnych wraz z likwidacją barier architektoniczno-urbanistycznych dla osób niepełnosprawnych i starszych. Uporządkowanie zieleni i wzbogacenie układu roślinnego, Wykonanie spójnego systemu elementów małej architektury. Stworzenie zintegrowanego systemu parkowania i monitoringu przestrzeni publicznej.</p> <p>Etap III - Utworzenie Klubu Spółdzielni Mieszkaniowej</p> <p>Utworzenie klubu celem: organizacji spotkań sąsiedzkich, zajęć rozwojowych dla osób dorosłych, a w szczególności osób starszych; pozalekcyjnych zajęć tematycznych; warsztatów międzypokoleniowych.</p> <p>Etap IV - Organizacja akcji na rzecz rozwoju pomocy w ramach „solidarności sąsiedzkiej”.</p>
Lokalizacja projektu	Działki o nr 2651/49, 2651/50, 2651/47, 2651/5, 2651/47, 2651/46, 2651/5, 2651/48, 2349, 2651/44, 2651/43, 2651/60, 2651/59, 2342/19, 2651/40, 2651/41, 2651/38, 2651/45, 2651/46, 2651/56, 2651/57, 2651/58, 2651/36, 2651/58,

	2651/54, 2651/4, 2651/3, 2651/53, 2651/51, 2651/2, 2651/39, 2651/51, 2652/1, 2652/3, 2652/4, 2652/60, 2652/61, 2652/63, 2652/62, 2652/2, 2651/5, 2342/14, 2342/10, 2384/12, 2385, 2384/10, 2384/11, 2652/42, 2652/50, 2652/41, 2652/43, 2652/44, 2652/45, 2652/46, 2652/47, 2652/48, 2652/49, 2652/59, 2652/58, 2652/57, 2652/56, 2652/55, 2652/54, 2652/53, 2652/52, 2652/51, 2652/5, 2652/6, 2652/7, 2652/8, 2652/9, 2652/10, 2652/11, 2652/12, 2652/13, 2652/15, 2652/16, 2652/34, 2652/33, 2652/40, 2652/39, 2652/38, 2652/37, 2652/35, 2652/36, 2652/32, 2652/31, 2652/30, 2652/29, 2652/28, 2652/27, 2652/26, 2652/25, 2652/24, 2652/23, 2652/22, 2652/21, 2652/20, 2652/19, 2652/18, 2652/17, 2651/6, 2651/7, 2651/8, 2651/9, 2651/10, 2651/11, 2651/12, 2651/12, 2651/13, 2651/14, 2651/36, 2344/1, 2651/35, 2651/34, 2651/33, 2651/32, 2651/31, 2651/30, 2651/29, 2651/28, 2651/27, 2651/26, 2651/25, 2651/24, 2651/23, 2651/22, 2651/21, 2651/20, 2651/19, 2651/18, 2651/17, 2651/16, 2651/15, 2651/55, 2348/5, 2346/2, 2348/2, 2342/17, 2342/21, 2342/3, 2342/16,
Planowany koszt	2 330 000,00
Termin realizacji	2017-2023
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji	1.1.Włączenie społeczne grup wykluczonych lub zagrożonych marginalizacją. 1.2.Poprawa opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi. 1.4.Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy. 3.3.Poprawa dostępności obszaru zdegradowanego oraz infrastruktury komunikacyjnej. 3.4.Poprawa estetyki i funkcjonalności obszarów zdegradowanych.
Prognozowane rezultaty	W ramach realizacji projektu zostanie poprawiona estetyka obszaru zdegradowanego oraz pojawią się miejsca, których możliwa będzie integracja społeczna. Projekt umożliwi przeciwdziałaniu wykluczeniu osób niepełnosprawnych, które stanowią dużą liczbę mieszkańców obszarów rewitalizacji poprzez likwidację barier architektoniczno-urbanistycznych. Na obszarze rewitalizacji poprawi się także bezpieczeństwo mieszkańców dzięki systemowi monitoringu i zwiększy się komfort życia mieszkańców.
Wskaźniki monitorowania realizacji projektu	Liczba osób korzystających z klubu Spółdzielni Mieszkaniowej. Liczba popełnionych przestępstw. Liczba popełnionych wykroczeń. Liczba zorganizowanych akcji w ramach „solidarności sąsiedzkiej”.

10.2. Projekty uzupełniające

Projekty uzupełniające dopełniają prowadzoną politykę rewitalizacji. Niwelując problemy o charakterze społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym i środowiskowym stanowią ważny czynnik prowadzonej odnowy miasta Radymna.

Projekt nr 1 (uzupełniający)	
Nazwa Projektu	Zagospodarowanie zdegradowanych budynków na terenie osiedla Jagiełły i ich adaptacja na cele społeczne
Obszar wsparcia	Społeczny, przestrzenno – funkcjonalny, techniczny
Nazwa wnioskodawcy i podmiotu realizującego	Miasto Radymno
Opis Projektu	<p>Podprojekt I - Przebudowa budynku kotłowni K2 i dostosowanie do pełnienia funkcji handlowo-użytkowo-kulturalnych.</p> <p>Podprojekt II - Zagospodarowanie nieużytkowanych terenów w sąsiedztwie Kościoła Najświętszego Serca Pana Jezusa na cele rekreacyjne i udostępnienie ich mieszkańcom.</p> <p>Podprojekt III - Zagospodarowanie zdegradowanego terenu byłej oczyszczalni</p> <p>Uporządkowanie terenu i nadanie mu nowych funkcji: rekreacyjno-wypoczynkowych.</p> <p>Podprojekt IV– Organizacja zajęć dla seniorów na terenie zaadaptowanych obiektów (aktywni seniorzy)</p> <p>Etap polega na kompleksowym wsparciu seniorów zamieszkujących obszar rewitalizacji. Będzie miał charakter cyklicznych działań w rodzaju: spotkania z kulturą (wyjścia/wyjazdy do instytucji kultury), działania prozdrowotne (spotkania z dietetykami, lekarzami), działania integracyjne i aktywizujące (spotkania, zajęcia sportowe dla seniorów).</p>
Lokalizacja projektu	<p>Działki o nr</p> <p>2651/49, 2651/50, 2651/47, 2651/5, 2651/47, 2651/46, 2651/5, 2651/48, 2349, 2651/44, 2651/43, 2651/60, 2651/59, 2342/19, 2651/40, 2651/41, 2651/38, 2651/45, 2651/46, 2651/56, 2651/57, 2651/58, 2651/36, 2651/58, 2651/54, 2651/4, 2651/3, 2651/53, 2651/51, 2651/2, 2651/39, 2651/51, 2652/1, 2652/3, 2652/4, 2652/60, 2652/61, 2652/63, 2652/62, 2652/2, 2651/5, 2342/14, 2342/10, 2384/12, 2385, 2384/10, 2384/11, 2652/42, 2652/50, 2652/41, 2652/43, 2652/44, 2652/45, 2652/46, 2652/47, 2652/48, 2652/49, 2652/59, 2652/58, 2652/57, 2652/56, 2652/55, 2652/54, 2652/53, 2652/52, 2652/51, 2652/5, 2652/6, 2652/7, 2652/8, 2652/9, 2652/10, 2652/11, 2652/12, 2652/13, 2652/15, 2652/16, 2652/34, 2652/33, 2652/40, 2652/39, 2652/38, 2652/37, 2652/35, 2652/36, 2652/32, 2652/31, 2652/30, 2652/29, 2652/28, 2652/27, 2652/26, 2652/25, 2652/24, 2652/23, 2652/22, 2652/21, 2652/20, 2652/19, 2652/18, 2652/17, 2651/6, 2651/7, 2651/8, 2651/9, 2651/10, 2651/11, 2651/12, 2651/12, 2651/13, 2651/14, 2651/36, 2344/1, 2651/35, 2651/34, 2651/33, 2651/32, 2651/31, 2651/30, 2651/29, 2651/28, 2651/27, 2651/26, 2651/25, 2651/24, 2651/23, 2651/22, 2651/21, 2651/20, 2651/19, 2651/18, 2651/17, 2651/16, 2651/15, 2651/55, 2348/5, 2346/2, 2348/2, 2342/17, 2342/21, 2342/3, 2342/16,</p>
Planowany koszt	700 000,00
Termin realizacji	2017-2023

Powiązanie projektu z celami rewitalizacji	<p>1.2. Poprawa opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi.</p> <p>1.6. Zwiększenie dostępności dla mieszkańców do obiektów sportowych i kulturowych, umożliwiających aktywne spędzanie wolnego czasu.</p> <p>1.7. Stworzenie miejsc umożliwiających integrację społeczną (przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu).</p> <p>3.1. Zagospodarowanie zdegradowanych budynków użyteczności publicznej i ich adaptacja pod nowe funkcje publiczne.</p>
Prognozowane rezultaty	<p>Stworzenie warunków do rozwoju inicjatyw lokalnych o charakterze rekreacyjnym.</p> <p>Realizacja projektu przyczyni się do nadania przestrzeni nowej roli, bardziej użytecznej dla miejscowej społeczności.</p> <p>W ramach projektu pomocą zostaną objęte także osoby starsze, zagrożone wykluczeniem społecznym.</p>
Wskaźniki monitorowania realizacji projektu	<p>Liczba osób korzystających z zrewitalizowanych obiektów.</p> <p>Liczba seniorów korzystających z programów wsparcia.</p>

Projekt nr 2 (uzupełniający)	
Nazwa Projektu	Zwiększenie efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej i sektora mieszkaniowego na terenie Miasta Radymno
Obszar wsparcia	przestrzenno – funkcjonalny, techniczny, środowiskowy
Nazwa wnioskodawcy i podmiotu realizującego	Miasto Radymno
Opis Projektu	Wykonanie inwentaryzacji budynków i audytów energetycznych. Głęboka modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej wraz z wymianą wyposażenia tych obiektów na energooszczędne (m.in. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Ars Medica”, Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Września 1939 r. – budynki przy ul. Lwowskiej i ul. Sienkiewicza)
Lokalizacja projektu	Działki o nr 1881, 1650, 1567, 1986/5, 1986/4, 1986/3
Planowany koszt	15 000 000,00
Termin realizacji	2017-2023
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji	<p>3.4. Poprawa estetyki i funkcjonalności obszarów zdegradowanych.</p> <p>4.2. Ograniczenie zjawiska niskiej emisji i rozwój odnawialnych źródeł energii.</p>
Prognozowane rezultaty	<p>Ograniczenie tzw. niskiej emisji.</p> <p>Zwiększenie estetyki przestrzeni publicznej i obiektów użyteczności publicznej.</p>

Wskaźniki monitorowania
realizacji projektu

Liczba budynków poddana termomodernizacji

11. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami rewitalizacyjnymi

Zgodnie z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 program rewitalizacji charakteryzuje się komplementarnością w kilku płaszczyznach:

- **Komplementarność przestrzenna**

Komplementarność przestrzenna projektów rewitalizacyjnych oznacza, że przy ich wyznaczaniu wzięto pod uwagę miejsce planowanej realizacji – czy jest ono zlokalizowane w granicach obszaru rewitalizacji, a także czy jego realizacja wzmocni oddziaływanie innych działań, zapewniając kompleksowe wzmocnienie realizacji danego celu na całym obszarze wskazanym do rewitalizacji.

Zgodnie z charakterem działań większość projektów rewitalizacyjnych realizowana będzie punktowo w różnych rejonach obszaru, ale ich oddziaływanie będzie obejmowało całość obszaru rewitalizacji.

Powołanie forum przedsiębiorców i utworzenie inkubatora przedsiębiorczości powstanie w centrum miasta. Taka lokalizacja wpłynie pozytywnie na osiągnięcie celu związanego z podniesieniem poziomu przedsiębiorczości mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Obiekty około turystyczne powstaną wokół Zalewu ZEK oraz Zalewu rzeki Rada, które mają największy potencjał w zakresie rozwoju turystyki na terenie miasta.

- **Komplementarność problemowa**

Przygotowanie działań które wzajemnie się dopełniają, tak aby wpływały na cały obszar rewitalizacji. Dzięki temu unika się problemu podejmowania działań w obrębie zaledwie jednej sfery, co uniemożliwia kompleksowe podejście do problemów występujących na danych obszarach. Analizując komplementarność problemową należy wyjść od głównego postulatu wizji obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji. W przypadku miasta Radymna brzmi ona następująco: *Miasto Radymno miejscem zamieszkania ludzi aktywnych, przedsiębiorczych, wykorzystujących uwarunkowania przyrodnicze dla rozwoju inicjatyw społecznych w zakresie kultury, turystyki, sportu i rekreacji oraz biznesu. To obszar o najwyższej jakości otwartych,*

estetycznych, zielonych, bezpiecznych i wielofunkcyjnych przestrzeni publicznych, ze zmodernizowaną zabudową mieszkaniową. Zaplanowane projekty rewitalizacyjne realizują postulat, wzajemnie się uzupełniając.

Wśród projektów rewitalizacyjnych największą liczbę stanowią te, dla których kluczową dziedziną jest turystyka, rekreacja i kultura. Sektor kreatywny wraz z usługami turystycznymi stanowić ma główny filar rozwojowy obszaru rewitalizacji.

Ściśle powiązane są z nimi projekty społeczne, wśród których zaplanowano aktywizację zawodową dla usług turystycznych i rekreacyjnych oraz aktywizację kulturalną. Szczególną rolę dla rozwoju gospodarczego obszaru rewitalizacji odegra utworzenie inkubatora przedsiębiorczości. Zakłada się, że inkubator będzie priorytetowo obejmował wsparciem startupy z postulowanych specjalizacji gospodarczych obszaru.

- **komplementarność proceduralno – instytucjonalna**

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna oznacza konieczność takiego zaprojektowania systemu zarządzania programem rewitalizacji, który pozwoli na efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur.

Koordinacją działań ujętych w Lokalnym programie rewitalizacji miasta Radymna będzie zajmować się powołany Zespół ds. Rewitalizacji, którego to szczegółowy zakres działania zostanie określony w dalszej części dokumentu.

- **Komplementarność międzyokresowa**

Komplementarność międzyokresowa projektów rewitalizacyjnych ujętych w Programie jest dokonywana na podstawie analizy i oceny oraz sformułowanych wniosków na temat dotychczasowego sposobu wspierania procesów rewitalizacji, jego skuteczności, osiągnięć i problemów wdrażania projektów i programów rewitalizacji w województwie.

- **Komplementarność źródeł finansowania**

Komplementarność źródeł finansowania projektów rewitalizacyjnych, znajdujących się zarówno na liście projektów podstawowych jak i określonych jako projekty uzupełniające, będzie polegać na umiejętnym łączeniu własnych środków budżetowych ze wsparciem dostępnym w ramach

środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności, z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania. Silna koordynacja i synergia projektów rewitalizacyjnych finansowanych szczególnie w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego jest konieczna dla uzyskania korzystnych efektów dla obszarów rewitalizacji.

W ramach *LPR* dopuszcza się także możliwość wsparcia procesu rewitalizacji środkami prywatnymi.

12. Indykatywne ramy finansowe projektów rewitalizacyjnych

W rozdziale przedstawiono potencjalne źródła finansowania Lokalnego Programu Rewitalizacji miasta Radymna oraz indykatywne ramy finansowe projektów głównych rewitalizacji.

Podstawowym źródłem finansowania działań określonych w Lokalnym Programie Rewitalizacji będą środki własne pochodzące z budżetu Miasta Radymna. Pełna realizacja *LPR* wymaga jednak zaangażowania wysokich środków finansowych, często przewyższających możliwości Miasta co wiąże się z koniecznością aktywnego stosowania różnych wariantów montażu finansowego, przy udziale: środków własnych, celowych środków publicznych, instrumentów zwrotnych, a także Funduszy Europejskich.

Podstawowe źródła pozyskiwania środków zewnętrznych obejmują:

- ✓ środki Unii Europejskiej – m. in. fundusze strukturalne i inwestycyjne: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności, Instrument Łącząc Europę, Europejski Fundusz na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich,
- ✓ środki budżetu państwa – przewidziane na współfinansowanie projektów, jak i jako niezależne źródło finansowania,
- ✓ środki budżetów samorządów – wojewódzkich, powiatowych – na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania,
- ✓ inne środki publiczne – np. fundusze celowe z NFOŚiGW / WFOŚiGW, PFRON
- ✓ środki prywatne – np. środki wspólnot mieszkaniowych,
- ✓ kredyty, pożyczki, obligacje komunalne i inne narzędzia i instrumenty finansowe kierowane do JST, wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych.

Ważnym, zewnętrznym źródłem finansowania większości ujętych w LPR działań rewitalizacyjnych będzie Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020, w ramach którego wskazano działania służące wsparciu rewitalizacji, na których sfinansowanie wyodrębniono odrębną pulę alokacji i zastosowano zróżnicowane mechanizmy preferencji.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020.

RPO WP jest najważniejszym źródłem pozyskiwania funduszy na zadania zawarte w LPR. Poniżej wypisano najważniejsze osie priorytetowe i ich działania, w które mogą wpisać się zadania rewitalizacji.

Oś Priorytetowa VI. Spójność przestrzenna i społeczna

6.2 Infrastruktura ochrony zdrowia i pomocy społecznej

6.3 Rewitalizacja przestrzeni regionalnej

6.4 Infrastruktura edukacyjna

Oś Priorytetowa VII. Regionalny rynek pracy

7.1 Poprawa sytuacji osób bezrobotnych na rynku pracy – projekty konkursowe

7.2 Poprawa sytuacji osób bezrobotnych na rynku pracy – projekty pozakonkursowe PUP

7.3 Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości

7.4 Rozwój opieki żłobkowej w regionie

Oś Priorytetowa VIII. Integracja społeczna

8.1 Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym

8.2 Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym prowadzona przez ośrodki pomocy społecznej/powiatowe centra pomocy społecznej

8.3 Zwiększenie dostępu do usług społecznych i zdrowotnych

8.4 Poprawa dostępu do usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej

8.5 Wspieranie rozwoju sektora ekonomii społecznej w regionie

8.7 Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym

8.8 Zwiększenie dostępu do usług społecznych i zdrowotnych

8.9 Poprawa dostępu do usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej

Oś Priorytetowa IX. Jakość edukacji i kompetencji w regionie

9.1 Rozwój edukacji przedszkolnej

9.2 Poprawa jakości kształcenia ogólnego

9.3 Podnoszenie kompetencji osób dorosłych w obszarze TIK i języków obcych

9.4 Poprawa jakości kształcenia zawodowego

9.5 Podnoszenie kompetencji osób dorosłych w formach pozaszkolnych

Oś Priorytetowa X. Pomoc techniczna

10.1 Pomoc Techniczna

12.1. Plan finansowy LPR

W tabeli poniżej przedstawione zostały szacowane wartości projektów ujętych na liście projektów podstawowych i uzupełniających, a także potencjalne źródła ich finansowania. Z uwagi na brak szczegółowych informacji dotyczących projektów niemożliwe jest precyzyjne określenie wkładu własnego jak i źródła oraz poziomu dofinansowania zewnętrznego, stąd w tabeli pojawiają się jedynie szacowane wartości ogólne projektów. Ostateczne kwoty kosztów całkowitych i kosztów kwalifikowalnych zostaną dookreślone we wnioskach aplikacyjnych na etapie naboru wniosków o dofinansowanie w ramach poszczególnych działań, funduszy lub programów, do których dany projekt zostanie skierowany.

Tabela 20. Propozycja finansowania działań podstawowych rewitalizacji.

	Nazwa Projektu/podprojektu	Opis projektu	Szacunkowa wartość	Źródło finansowania
1.	Rewitalizacja przestrzeni rynku wraz z pobudzeniem przedsiębiorczości	<p>Etap I – Rewitalizacja przestrzeni Rynku W ramach projektu planowane jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uporządkowanie zieleni i wzbogacenie układu roślinnego, - wykonanie spójnego systemu małej architektury, - wykonanie nowych elewacji kamienic zlokalizowanych w obrębie płyty Rynku, - utworzenie zintegrowanego systemu parkowania i monitoringu. - wymiana oświetlenia na energooszczędne. - modernizacja i remont ciągów pieszo-jezdných wewnątrz Rynku. <p>Etap II - Organizacja prac interwencyjnych i robót publicznych dla osób bezrobotnych, w szczególności długotrwale bezrobotnych.</p> <p>Etap III - Powołanie Forum Przedsiębiorców prowadzących działalność na terenie Rynku i w jego najbliższej okolicy.</p> <p>Etap IV – Utworzenie inkubatora przedsiębiorczości.</p>	5 020 000,00	<ol style="list-style-type: none"> 1. RPO WP 2014-2020 Oś VI: spójność przestrzenna i społeczna Działanie 6.3 Rewitalizacja przestrzeni regionalnej PI CT9b Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich 2. RPO WP 2014-2020 Oś VII Regionalny rynek pracy Działanie 7.1 Poprawa sytuacji osób bezrobotnych na rynku pracy Działanie 7.3 wsparcie rozwoju przedsiębiorczości 3. RPO WP 2014-2020 Oś VIII Integracja społeczna Działanie 8.5 wspieranie rozwoju sektora ekonomii społecznej w regionie 4. PO WER 2014-2020 Oś II Efektywne polityki publiczne na rynku pracy, gospodarki i edukacji Działanie 2.7 zwiększenie szans na zatrudnienie osób szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym Działanie 2.9 rozwój ekonomii społecznej 5. FIO 2014 – 2020 Priorytet 2. Aktywne społeczeństwo; wspieranie aktywnych form integracji społecznej 6. FIO 2014 – 2020 Priorytet 3. Aktywni obywatele; rozwijanie edukacji obywatelskiej i kompetencji społecznych 7. Fundacje krajowe i zagraniczne 8. Norweski Mechanizm Finansowy I Mechanizm Finansowy Eog Obszar Priorytetowy: Rozwój Społeczny I Regionalny Program: Ograniczenie Społeczne Nierówności W Zdrowiu 9. Szwajcarski Mechanizm Finansowy Obszar Tematyczny:

				<p>Rozwój Społeczny I Zasobów Ludzkich</p> <p>10. Finansowanie społecznościowe- Crowdfunding</p> <p>11. Krajowe środki publiczne</p> <p>12. Programy bilateralne</p> <p>13. Budżet Miasta Radymna.</p>
2.	<p>Adaptacja i modernizacja zabytkowego budynku Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” na rozwój działań kulturalno-edukacyjnych prowadzonych przez Miejski Ośrodek Kultury w Radymnie</p>	<p>Etap I – Adaptacja i modernizacja zabytkowego obiektu</p> <p>Etap II - Wspieranie młodzieżowych inicjatyw społecznych i uruchomienie mini grantów dla aktywnych oraz stworzenie systemu stypendialnego dla uczniów osiągających ponadprzeciętne wyniki w nauce, sporcie lub uzdolnionych artystycznie.</p>	300 000,00	<p>1. RPO WP 2014-2020</p> <p>Oś VI: spójność przestrzenna i społeczna</p> <p>Działanie 6.3 Rewitalizacja przestrzeni regionalnej</p> <p>PI CT9b Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich</p> <p>2.RPO WP</p> <p>Oś IV Ochrona Środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego</p> <p>Działanie 4.4 Kultura</p> <p>Oś VI działanie 6.4 Infrastruktura edukacyjna</p> <p>Poddziałanie 6.4.3 Budowa, przebudowa, rozbudowa, nadbudowa, infrastruktury dydaktycznej</p> <p>3.NMF i EOG 2015-2020</p> <p>4. Emisja obligacji społecznych – Social Impact Bonds Issue</p> <p>5. Finansowanie społecznościowe- Crowdfunding</p> <p>6. Fundacje krajowe i zagraniczne</p> <p>7. Programy bilateralne</p> <p>8. Budżet Miasta Radymna.</p>
3	<p>Zagospodarowanie pokopalnianych terenów Zalewu ZEK oraz Zalewu rzeki Rada</p>	<p>W ramach realizacji projektu planowe są następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uzbrojenie terenu w niezbędną infrastrukturę techniczną. - Stworzenie wioski harcerskiej w pobliżu ZEK-u i uporządkowanie plaży miejskiej. - Zagospodarowanie terenu wokół ZEK-u: promenada, przystań, replika żaglowca/galeonu, amfiteatr. - Stworzenie infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej dostosowanej do potrzeb osób niepełnosprawnych i/lub starszych oraz dzieci i młodzieży (m.in. park linowy, plac zabaw, ścieżka zdrowia itp.). 	5 000 000,00	<p>1. RPO WP 2014-2020</p> <p>Oś VI: spójność przestrzenna i społeczna</p> <p>Działanie 6.3 Rewitalizacja przestrzeni regionalnej</p> <p>PI CT9b Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich</p> <p>2.RPO WP Oś VIII Integracja społeczna</p> <p>Działanie 8.1 Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym</p> <p>3. RPO WP 2014-2020 oś VI spójność przestrzenna i społeczna Działanie 6.2Infrastruktura ochrony zdrowia i pomocy społecznej</p> <p>Poddziałanie 6.2.2 Infrastruktura pomocy społecznej</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - Wdrożenie programów zapobiegających chorobom cywilizacyjnym, upowszechniających aktywny i zdrowy tryb życia. - Stworzenie systemu preferencji ekonomicznych do rozwoju przemysłu turystycznego i okołoturystycznego wykorzystującego lokalne zasoby dziedzictwa naturalnego. - Zapewnienie warunków infrastrukturalnych do rozwoju mikro i małych przedsiębiorstw handlowo-usługowych. - Wspieranie oddolnych inicjatyw społecznych w zakresie organizacji wydarzeń kulturalnych, rozrywkowych lub turystycznych w okolicy ZEK-u i/lub rzeki Rady. - Realizacja programów społecznych dotyczących włączenia osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych marginalizacją w wykreowanie funkcji turystycznej i rekreacyjnej miasta. - Realizacja programów przekwalifikowania osób długotrwale bezrobotnych w porozumieniu z pracodawcami sektora turystycznego. - Organizacja aktywnych form spędzania czasu wolnego w tym imprez i spotkań integracyjnych, międzypokoleniowych warsztatów, szczególnie dla dzieci i młodzieży, osób starszych, a także wykluczonych społecznie. 		<p>4. Emisja obligacji społecznych – Social Impact Bonds Issue</p> <p>8. Finansowanie społecznościowe- Crowdfunding</p> <p>5. Fundacje krajowe i zagraniczne</p> <p>6. Programy bilateralne</p> <p>7. FIO 2014 – 2020</p> <p>Priorytet 2. Aktywne społeczeństwo; wspieranie aktywnych form integracji społecznej</p> <p>8. FIO 2014 – 2020</p> <p>Priorytet 3. Aktywni obywatele; rozwijanie edukacji obywatelskiej i kompetencji społecznych</p> <p>9. Norweski Mechanizm Finansowy I Mechanizm Finansowy Eog</p> <p>Obszar Priorytetowy: Rozwój Społeczny I Regionalny</p> <p>Program: Ograniczenie Społeczne Nierówności W Zdrowiu</p> <p>10. Szwajcarski Mechanizm Finansowy</p> <p>Obszar Tematyczny: Rozwój Społeczny I Zasobów Ludzkich</p> <p>11. Budżet Miasta Radymna</p>
4	<p>Stworzenie infrastruktury turystycznej wraz z pobudzeniem przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji</p>	<p>Etap I - Przebudowa, modernizacja, adaptacja i/lub renowacja zabytkowego obiektu czworaka dawnego folwarku biskupiego z 1920 r.</p> <p>Etap II - Stworzenie Muzeum Powroźnictwa oraz integracja społeczności wokół tożsamości i tradycji</p> <p>Etap III - Ochrona i zachowanie obiektu dziedzictwa kulturowego – kościoła pw. św. Wawrzyńca w Radymnie</p> <p>Przebudowa, modernizacja, adaptacja i/lub renowacja zabytkowych budynków kościoła i plebani, a także zagospodarowanie terenu wokół budynków.</p> <p>Etap IV - Stworzenie turystyczno-rekreacyjnego szlaku rowerowego</p> <p>Etap V - Modernizacja hali targowej</p> <p>Utworzenie stoisk handlowych pod sprzedaż m.in. produktów regionalnych.</p>	9 350 000,00	<p>1. RPO WP 2014-2020</p> <p>Oś VI: spójność przestrzenna i społeczna</p> <p>Działanie 6.3 Rewitalizacja przestrzeni regionalnej</p> <p>PI CT9b Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich</p> <p>2. EBI</p> <p>3. BGK</p> <p>4. Budżet Miasta Radymna</p>

		<p>Etap VI – Kursy w zakresie przedsiębiorczości (I ty możesz zostać przedsiębiorcą)</p> <p>Celem projektu jest rozwój przedsiębiorczości wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji. Uczestnicy projektu wezmą udział w szkoleniach, konsultacjach z profesjonalistami, w czasie których poznają warunki prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Będą zdobywali umiejętności postaw otwartych wobec wyzwań rynku pracy, zdobędą umiejętności pozwalające na założenie i utrzymanie działalności gospodarczej, w tym również w formule spółdzielni socjalnej.</p> <p>Cykl szkoleń będzie obejmował wybrane aspekty prawne, fiskalne i organizacyjne prowadzenia działalności gospodarczej. W ramach projektu odbędą się także szkolenia dla osób prowadzących działalność gospodarczą z zakresu usług turystycznych oraz rolników prowadzących gospodarstwa agroturystyczne.</p> <p>Wśród tematów poruszanych w ramach cyklu szkoleniowego byłyby:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Marketing turystyczny, czyli jak budować ofertę, jak promować m.in. internecie. • Obsługa klientów - uświadomienie uczestnikom znaczenia profesjonalnej i wieloaspektowej obsługi turystów. <p>Kwestie formalno-prawne związane z prowadzeniem działalności agroturystycznej i noclegowej.</p>		
5	<p>Rewitalizacja obszaru osiedla Jagiełły</p>	<p>Etap I - Termomodernizacja i modernizacja budynków na terenie osiedla Jagiełły</p> <p>Remont części wspólnych w wielorodzinnych budynkach mieszkaniowych. Ocieplenie budynków.</p> <p>Etap II - Poprawa ładu przestrzennego w kompleksie zabudowy Spółdzielni Mieszkaniowej</p> <p>Modernizacja i remont ciągów pieszo-jezdnych wraz z likwidacją barier architektoniczno-urbanistycznych dla osób niepełnosprawnych i starszych. Uporządkowanie zieleni i wzbogacenie układu roślinnego, Wykonanie</p>	2 330 000,00	<p>1. RPO WP 2014-2020 Oś VI: spójność przestrzenna i społeczna Działanie 6.3 Rewitalizacja przestrzeni regionalnej PI CT9b Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich</p> <p>2.RPO WP Oś VIII Integracja społeczna Działanie 8.1 Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym</p>

		<p>spójnego systemu elementów małej architektury. Stworzenie zintegrowanego systemu parkowania i monitoringu przestrzeni publicznej. Etap III - Utworzenie Klubu Spółdzielni Mieszkaniowej Utworzenie klubu celem: organizacji spotkań sąsiedzkich, zajęć rozwojowych dla osób dorosłych, a w szczególności osób starszych; pozalekcyjnych zajęć tematycznych; warsztatów międzypokoleniowych. Etap IV - Organizacja akcji na rzecz rozwoju pomocy w ramach „solidarności sąsiedzkiej”.</p>	<p>3. RPO WP 2014-2020 oś VI spójność przestrzenna i społeczna Działanie 6.2Infrastruktura ochrony zdrowia i pomocy społecznej Poddziałanie 6.2.2 Infrastruktura pomocy społecznej 4. Emisja obligacji społecznych – Social Impact Bonds Issue 8. Finansowanie społecznościowe- Crowdfunding 5. Fundacje krajowe i zagraniczne 6. Programy bilateralne 7. FIO 2014 – 2020 Priorytet 2. Aktywne społeczeństwo; wspieranie aktywnych form integracji społecznej 8. FIO 2014 – 2020 Priorytet 3. Aktywni obywatele; rozwijanie edukacji obywatelskiej i kompetencji społecznych 9. Norweski Mechanizm Finansowy I Mechanizm Finansowy Eog Obszar Priorytetowy: Rozwój Społeczny I Regionalny Program: Ograniczenie Społeczne Nierówności W Zdrowiu 10. Szwajcarski Mechanizm Finansowy Obszar Tematyczny: Rozwój Społeczny I Zasobów Ludzkich 11. Budżet Miasta Radymna</p>
--	--	---	--

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 21. Propozycja finansowania działań uzupełniających rewitalizacji.

Lp.	Nazwa Projektu/podprojektu	Opis projektu	Szacunkowa wartość	Źródła finansowania
1	Zagospodarowanie zdegradowanych budynków na terenie osiedla Jagiełły i ich adaptacja na cele społeczne	<p>Podprojekt I - Przebudowa budynku kotłowni K2 i dostosowanie do pełnienia funkcji handlowo-użytkowo-kulturalnych.</p> <p>Podprojekt II - Zagospodarowanie nieużytkowanych terenów w sąsiedztwie Kościoła Najświętszego Serca Pana Jezusa na cele rekreacyjne i udostępnienie ich mieszkańcom.</p> <p>Podprojekt III - Zagospodarowanie zdegradowanego terenu byłej oczyszczalni</p> <p>Uporządkowanie terenu i nadanie mu nowych funkcji: rekreacyjno-wypoczynkowych.</p> <p>Podprojekt IV – Organizacja zajęć dla seniorów na terenie zaadaptowanych obiektów (aktywni seniorzy)</p> <p>Etap polega na kompleksowym wsparciu seniorów zamieszkujących obszar rewitalizacji. Będzie miał charakter cyklicznych działań w rodzaju: spotkania z kulturą (wyjścia/wyjazdy do instytucji kultury), działania prozdrowotne (spotkania z dietetykami, lekarzami), działania integracyjne i aktywizujące (spotkania, zajęcia sportowe dla seniorów).</p>	700 000,00	<p>1. RPO WP 2014-2020 Oś VI: spójność przestrzenna i społeczna Działanie 6.3 Rewitalizacja przestrzeni regionalnej PI CT9b Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich</p> <p>2. RPO WP Oś VIII Integracja społeczna Działanie 8.1 Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym</p> <p>3. RPO WP 2014-2020 oś VI spójność przestrzenna i społeczna Działanie 6.2 Infrastruktura ochrony zdrowia i pomocy społecznej Poddziałanie 6.2.2 Infrastruktura pomocy społecznej</p> <p>4. Emisja obligacji społecznych – Social Impact Bonds Issue</p> <p>8. Finansowanie społecznościowe- Crowdfunding</p> <p>5. Fundacje krajowe i zagraniczne</p> <p>6. Programy bilateralne</p> <p>7. FIO 2014 – 2020 Priorytet 2. Aktywne społeczeństwo; wspieranie aktywnych form integracji społecznej</p> <p>8. FIO 2014 – 2020 Priorytet 3. Aktywni obywatele; rozwijanie edukacji obywatelskiej i kompetencji społecznych</p>

				<p>9. Norweski Mechanizm Finansowy I Mechanizm Finansowy Eog</p> <p>Obszar Priorytetowy: Rozwój Społeczny I Regionalny</p> <p>Program: Ograniczenie Społeczne Nierówności W Zdrowiu</p> <p>10. Szwajcarski Mechanizm Finansowy</p> <p>Obszar Tematyczny: Rozwój Społeczny I Zasobów Ludzkich</p> <p>11. Budżet Miasta Radymna</p>
2	Zwiększenie efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej i sektora mieszkaniowego na terenie Miasta Radymno	<p>Wykonanie inwentaryzacji budynków i audytów energetycznych.</p> <p>Głęboka modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej wraz z wymianą wyposażenia tych obiektów na energooszczędne (m.in. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Ars Medica”, Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Września 1939 r. – budynki przy ul. Lwowskiej i ul. Sienkiewicza).</p>	15 000 000,00	<p>1. RPO WP 2014-2020</p> <p>Oś VI: spójność przestrzenna i społeczna</p> <p>Działanie 6.3 Rewitalizacja przestrzeni regionalnej</p> <p>PI CT9b Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich</p> <p>2. NFOŚiGW</p> <p>3. WFOŚiGW</p> <p>4. EBI</p> <p>5. BGK</p> <p>6. Budżet Miasta Radymna.</p>

Źródło: Opracowanie własne.

13. Mechanizmy włączenia partnerów w proces rewitalizacji

Partycypacja społeczna została wpisana w proces rewitalizacji zdegradowanych obszarów Miasta Radymno jako fundament działań na różnych jego etapach, tj. diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie i ewaluacja.

13.1. Diagnozowanie obszaru rewitalizacji

Prace nad przygotowaniem Lokalnego Programu Rewitalizacji, oparte były na współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy, w tym szczególnie ze społecznością i instytucjami działającymi w obszarze rewitalizacji.

Podczas opracowania dokumentu wykorzystano następujące formy włączenia interesariuszy:

- Działania informacyjne,
- Spotkanie konsultacyjne otwarte,
- Badania ankietowe,
- Wywiady pogłębione.

Podczas prac nad dokumentem, a w ramach konsultacji społecznych mających na celu zdiagnozowanie obecnej sytuacji na terenie miasta i zbudowanie założeń programowych, przeprowadzone zostało anonimowe badanie ankietowe. Wyniki ankiety pokazały potrzeby i oczekiwania rewitalizacyjne z perspektywy lokalnej społeczności.

Podsumowując zawartą w załączniku z analizę konsultacji społecznych, należy postawić następujące wnioski determinujące rewitalizację na obszarze Miasta Radymno:

1. Największą kumulacją problemów społeczno-gospodarczych, przestrzennych, środowiskowych i kulturowych charakteryzuje się obszar Rynku wraz z przyległymi ulicami, Zalew ZEK z terenem przyległym oraz teren Szkoły Podstawowej, Gimnazjum i Urzędu Miasta.
2. Najbardziej oczekiwanymi efektami procesu rewitalizacji problemowych obszarów miasta, według mieszkańców, są: zwiększenie liczby miejsc pracy, stworzenie i/lub rozszerzenie bazy turystyczno-rekreacyjnej, poprawa stanu infrastruktury technicznej i drogowej, poprawa estetyki przestrzeni publicznych, pozyskanie dużych inwestorów oraz rozwój mikro i małej przedsiębiorczości.

3. Priorytetowe działania w zakresie osiągnięcia ww. efektów rewitalizacji powinny koncentrować się na:

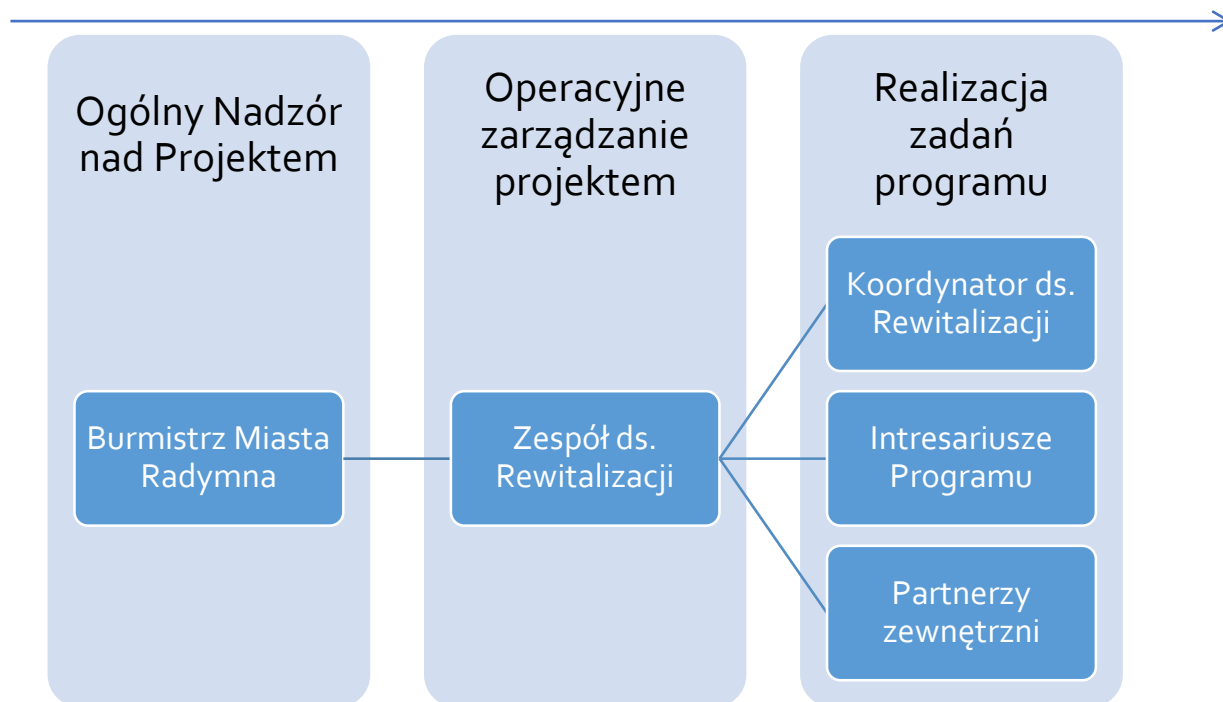
- przywróceniu ładu przestrzennego na obszarze Rynku i ulic przyległych oraz poprawie estetyki przestrzeni publicznych wraz z aktywizacją społeczno -gospodarczą (w tym m.in. remont kamienic, stworzenie systemu preferencji dla podmiotów gospodarczych, programy aktywizacji mieszkańców);
- zagospodarowaniu terenu pokopalnianego Zalewu ZEK do pełnienia funkcji wypoczynkowo-rekreacyjnych dla mieszkańców i turystów (w tym stworzenie i rozszerzenie bazy turystyczno-rekreacyjnej, która umożliwi rozwój działalności gospodarczych z sektora handlu i usług oraz będzie sprzyjać integracji społecznej);
- modernizacji i rozbudowy infrastruktury technicznej na terenie miasta.

14. System realizacji programu rewitalizacji, monitoring i ewaluacja

14.1. Wdrażanie

Podstawą skuteczności realizacji celów i założeń Lokalnego Programu Rewitalizacji jest system jego wdrażania. Pierwszym punktem wdrożenia Lokalnego Programu Rewitalizacji będzie przyjęcie Programu stosowną uchwałą Rady Miasta.

Kolejnym punktem jest powołanie osób odpowiedzialnych za wdrażanie dokumentu. Za przebieg realizacji programu rewitalizacji będzie powołany Zespół ds. Rewitalizacji. Zespół będzie wspierać proces rewitalizacji poprzez wiedzę, doświadczenie oraz znajomość problemów społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych występujących na zdegradowanych obszarach miasta. Koordynatorem Zespołu zostanie osoba upoważniona przez Burmistrza.

Członkiem Zespołu ds. Rewitalizacji może zostać przedstawiciel:

- Rady Miasta,
- Urzędu Miasta,
- Jednostek organizacyjnych gminy,
- Służb mundurowych,
- Instytucji kultury,
- Instytucji edukacyjnych,
- Instytucji opieki społecznej,
- Instytucji rynku pracy,
- Organizacji skupiających przedsiębiorców,
- Przedsiębiorstw,
- Organizacji pozarządowych,
- Mieszkańców obszaru rewitalizowanego,
- Właścicieli, użytkowników, zarządców nieruchomości znajdujących się na obszarze rewitalizowanym.

Do podstawowych obowiązków Koordynatora Zespołu należy:

- Organizowanie i kierowanie pracą Zespołu;
- Udzielanie informacji w zakresie merytorycznym i organizacyjnym o pracy Zespołu.
- Udział w pracach i koordynowanie prac Zespołu,

- Przygotowanie i nadzorowanie harmonogramu prac Zespołu,
- Zwoływanie spotkań Zespołu,
- Powoływanie zespołów roboczych,
- Wyznaczanie oraz nadzorowanie realizacji zadań członków Zespołu,
- Rozwiązywanie konfliktów powstałych w Zespole,
- Przygotowanie wraz z Zespołem analiz, raportów i opracowań,
- Zaproszenie do udziału w pracach Zespołu osób spoza jego składu,
- Podpisywanie protokołów ze spotkań Zespołu,
- Czuwanie nad terminowością opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Do podstawowych obowiązków członków Zespołu należy:

- Aktywny udział w spotkaniach Zespołu;
- Udział w debatach publicznych służących opracowaniu Programu;
- Podejmowanie wiążących ustaleń;
- Przestrzeganie dyscypliny uczestnictwa w posiedzeniach Zespołu;
- Przygotowywanie projektów nowych aktów prawnych bądź zmiany obowiązujących uregulowań, mieszczących się w kompetencji reprezentowanej komórki organizacyjnej/jednostki, niezbędnych do realizacji wypracowanych działań w ramach Programu.
- Udział w tworzeniu harmonogramu prac Zespołu,
- Reprezentowanie Zespołu na polecenie Koordynatora Zespołu,
- Wykonywanie zadań określonych przez Koordynatora Zespołu.

Do obowiązków ustanowionego Zespołu ds. Rewitalizacji będzie należało:

- ✓ Składanie wniosków i pozyskiwanie środków zewnętrznych oraz zapewnienie środków w budżecie miasta,
- ✓ Nadzorowanie wdrażania projektów rewitalizacyjnych prowadzonych przez wydziały Urzędu Miasta i jednostki organizacyjne,
- ✓ Koordynacja działań pomiędzy Urzędem Miasta a podmiotami zewnętrznymi,
- ✓ Monitoring postępów procesu rewitalizacji,
- ✓ Wykonanie badań ewaluacyjnych,
- ✓ Organizacja konsultacji społecznych dotyczących realizowanych projektów, w tym spotkań z mieszkańcami,

-
- ✓ Bieżąca obsługa administracyjno-informacyjna procesu rewitalizacji.

W trakcie swoich prac Zespół prowadzić będzie konsultacje społeczne z udziałem mieszkańców oraz reprezentantów różnych środowisk.

W ramach wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji należy monitorować zgodność jego realizacji z dokumentami w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego, w tym:

- potencjalnych konieczności zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta,
- potencjalnych konieczności zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

14.2. Monitoring i ewaluacja

Zapewnieniu efektywności prowadzonych działań rewitalizacyjnych służyć będzie proces monitoringu i ewaluacji.

Monitorowanie Programu Rewitalizacji obejmuje:

- ✓ rejestrowanie rezultatów realizacji celów,
- ✓ rejestrowanie procesów społecznych, gospodarczych i przestrzennych zachodzących w obszarze rewitalizacji,
- ✓ obserwację zewnętrznych uwarunkowań realizacji Programu, w tym zmian w kierunkach polityki regionalnej i krajowej,
- ✓ rejestrowanie rezultatów projektów inwestycyjnych oraz społecznych, których realizacja wymaga przeprowadzenia wcześniejszych projektów inwestycyjnych oraz kontynuowanych projektów społecznych z poprzedniego okresu programowania.

Na podstawie danych z monitoringu przeprowadzana będzie bieżąca i okresowa ocena programu rewitalizacji, zarówno w zakresie uzyskiwanych rezultatów i aktualności przyjętych założeń.

Za przeprowadzanie procesu monitoringu odpowiedzialny będzie powołany Zespół ds. Rewitalizacji. W ramach przeprowadzanego monitoringu konieczne będzie:

- ✓ Sporządzanie raportów z realizacji Programu Rewitalizacji przyjmowanych uchwałą Rady Miasta Radymna (za każdy rok realizacji Programu),
- ✓ Publikowanie opracowanych wyników sprawozdań na stronie internetowej Urzędu Miasta Radymna (www.radymno.pl).

- ✓ Ocena ewentualnej zmiany lub aktualizacji Programu Rewitalizacji.

Stopień wdrażania oraz postępy w realizacji konkretnych projektów powinny być monitorowane za pomocą karty monitoringowej projektu (karty będą wykorzystywane w trakcie sporządzania raportów monitoringowych). Przedstawiony poniżej wzór karty oceny projektów powinien zostać wypełniony przez poszczególne podmioty wykonawcze po zakończeniu realizacji projektu. Dzięki kartom monitoringowym możliwe będzie monitorowanie rezultatu z perspektywy pojedynczej inwestycji, co umożliwi opisanie i porównanie efektów w sposób przejrzysty i jednoznaczny.

Tabela 22. Wzór karty monitoring realizacji projektu.

Karta monitoringu realizacji projektu	
Podmiot realizujący projekt/podprojekt	
Nazwa projektu/podprojektu	
Opis zrealizowanych działań w roku sprawozdawczym	
Środki finansowe poniesione na realizację projektu/podprojektu	
w tym wartość dofinansowania [%]	
Możliwe ryzyka dalszej realizacji projektu	
Propozycje działań minimalizujących ryzyka	

Źródło: Opracowanie własne.

Po zakończeniu obowiązywania Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Radymna przeprowadzona zostanie ewaluacja, która pozwoli na ocenę stopnia realizacji zakładanych celów rewitalizacji, stopień, zakres oraz trwałość zmian jakie zaszły na obszarze objętym rewitalizacją na skutek wdrażania programu. Raport ewaluacyjny zostanie opracowany po zakończeniu okresu obowiązywania niniejszego programu i zakończeniu wdrażania większości ujętych w nim działań, tak aby możliwe było dokonanie rzetelnej oceny ich efektów.

Za wykonanie raportu ewaluacyjnego odpowiedzialny będzie powołany Zespół ds. Rewitalizacji.

Przewiduje się, iż mierząc stopień zmian zachodzących na terenie objętym działaniami rewitalizacyjnymi, przy opracowywaniu raportu ewaluacyjnego Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Radymna wykorzystany zostanie zestaw wskaźników rezultatu,

odnoszących się do wskaźników problemowych które zostały zaplanowane do rozwiązania w ramach LPR w sferach społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej miasta.

Lista wskaźników rezultatu została przedstawiona w poniższej tabeli.

Tabela 23. Wskaźniki rezultatu dla procesu ewaluacji.

Nazwa wskaźnika	Oczekiwana zmiana	Źródło danych
Wskaźnik ubóstwa na 100 mieszkańców	Spadek	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radymnie
Liczba przydzielonych świadczeń społecznych na 100 mieszkańców	Spadek	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radymnie
Liczba mieszkań socjalnych na 100 mieszkańców	Wzrost	Urząd Miasta Radymna
Liczba popełnionych przestępstw na 100 mieszkańców	Spadek	Komisariat policji w Radymnie
Liczba popełnionych wykroczeń na 100 mieszkańców	Spadek	Komisariat policji w Radymnie
Długotrwale bezrobotni (powyżej 24 miesięcy) na 100 mieszkańców	Spadek	PUP w Jarosławiu
Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób	Wzrost	Urząd Miasta Radymna
Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób	Spadek	Urząd Miasta Radymna
Liczba budynków mieszkalnych wybudowanych przed rokiem 1989 w stosunku do wszystkich budynków mieszkalnych	Spadek	Urząd Miasta Radymna

Źródło: Opracowanie własne.

Przeprowadzony proces ewaluacji stanowić będzie materiał umożliwiający wskazanie działań naprawczych w procesie rewitalizacji oraz zaprogramowanie kolejnych działań rewitalizacyjnych, które powinny zostać ujęte w zaktualizowanym programie lub innym, równoważnym dokumencie.

14.3. Wdrażanie Lokalnego Programu Rewitalizacji

Dla podniesienia efektywności rewitalizacji konieczne jest silne i trwałe partnerstwo między różnymi podmiotami zaangażowanymi w prowadzenie procesu rewitalizacji, a szczególnie we wdrażanie i ocenę efektów programu rewitalizacji. Formalnie funkcje te będzie pełnił Zespół ds. Rewitalizacji, który po uchwaleniu dokumentu przejmie funkcje na etapie wdrażania.

Konsultacje będą organizowane w formie pisemnej oraz w formie spotkań otwartych i indywidualnych z instytucjami szczególnie zainteresowanymi wybranymi projektami.

15. Ocena oddziaływania na środowisko

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 353 ze zm.) projekt niniejszego dokumentu należy, przed podjęciem uchwały w sprawie przyjęcia LPR, skonsultować z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska oraz Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w celu ustalenia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (SOOŚ).

Zgodnie z ww. ustawą przez SOOŚ rozumie się postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub LPRu, obejmujące w szczególności:

- a) uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- b) sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko,
- c) uzyskanie wymaganych ustawą opinii,
- d) zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu.

Zgodnie z art. 48 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku możliwe jest odstąpienie od konieczności przeprowadzenia SOOŚ, gdy po uzgodnieniu katalogu proponowanych działań, organ prowadzący postępowanie stwierdzi brak znaczącego oddziaływania na środowisko.

Miasto Radymno wystąpiło do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Rzeszowie oraz do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie o odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Radymna na lata 2016-2023. Wspomniane pisma zawierają informacje o uwarunkowaniach, o których mowa w art. 49 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji

o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 353 ze zm.)

Miasto Radymno otrzymało pismo Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie, w którym stwierdzono, że *Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Radymna na lata 2016-2023* nie jest dokumentem, dla którego wymagane jest przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Również Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Rzeszowie, nie stwierdził potrzeby przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla *Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Radymna na lata 2016-2023*, działając na podstawie art. 58 ust. 1 pkt 2, w związku z 48 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2016 r. poz. 353, z późn. zm.) oraz art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2015 r., poza 1412).

Spis wykresów

Wykres 1. Struktura użytkowania gruntów na terenie miasta Radymna.	12
Wykres 2. Struktura demograficzna na terenie miasta Radymna.	17
Wykres 3. Mieszkańcy z podziałem na grupy ekonomiczne w latach 2013 – 2015 na terenie miasta Radymna.	18
Wykres 4. Powody przyznania świadczeń społecznych na terenie miasta Radymna w roku 2015.	20
Wykres 5. Liczba popełnianych przestępstw na terenie miasta Radymna w latach 2012 – 2015.	26
Wykres 6. Liczba popełnianych wykroczeń na terenie miasta Radymna w latach 2012-2015.	26
Wykres 7. Liczba osób bezrobotnych z podziałem na płeć w latach 2010-2014.	30
Wykres 8. Bezrobotni z podziałem na wykształcenie w roku 2015 na terenie miasta Radymna.	31
Wykres 9. Liczba podmiotów gospodarczych na terenie miasta Radymna w latach 2010 – 2015.	41

Spis tabel

Tabela 1. Ulice wchodzące w skład wyznaczonych jednostek analitycznych miasta Radymna.	14
Tabela 2. Mieszkańcy w wieku poprodukcyjnym w ujęciu porównawczym.	18
Tabela 3. Gęstość zaludnienia w ujęciu porównawczym.	19
Tabela 4. Powody przyznania pomocy społecznej rodzinom miasta Radymno przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	21
Tabela 5. Formy udzielanej pomocy przez MOPS w Radymnie w roku 2015.	23
Tabela 6. Liczba bezrobotnych na terenie miasta Radymna w roku 2015 z podziałem na czas pozostawania bez pracy.	33
Tabela 7. Frekwencja w ujęciu porównawczym.	39
Tabela 8. Liczba podmiotów gospodarczych wg sekcji działów PKD raz sektorów własnościowych na terenie miasta Radymna.	43
Tabela 9. Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w ujęciu porównawczym.	43
Tabela 10. Obszary przekroczeń na terenie miasta Radymna.	52
Tabela 11. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie miasta Radymna (stan na 31.12.2015 r.).	52
Tabela 12. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie miasta Radymna (stan na 31.12.2015 r.).	52
Tabela 13. Charakterystyka sieci gazowej na terenie miasta Radymna (stan na 31.12.2015 r.).	53
Tabela 14. Wskaźnik degradacji wyznaczony dla aspektów społecznych.	54
Tabela 15. Wskaźnik degradacji dla aspektów gospodarczo-środowiskowo-przestrzenno-technicznych.	55
Tabela 16. Wskaźniki degradacji dla jednostek analitycznych na terenie miasta Radymna.	56
Tabela 17. Porównanie wartości referencyjnych dla strefy społecznej.	61
Tabela 18. Porównanie wartości referencyjnych dla strefy funkcjonalno-przestrzennej i technicznej.	62
Tabela 19. Porównanie wartości referencyjnych dla strefy gospodarczej.	63
Tabela 20. Propozycja finansowania działań podstawowych rewitalizacji.	82
Tabela 21. Propozycja finansowania działań uzupełniających rewitalizacji.	87
Tabela 22. Wzór karty monitoring realizacji projektu.	94
Tabela 23. Wskaźniki rezultatu dla procesu ewaluacji.	95

Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie miasta Radymno na tle województwa podkarpackiego i powiatu jarosławskiego.	11
Rysunek 2. Granice administracyjne miasta Radymno.	12
Rysunek 3. Budynek Miejskiego Ośrodka Kultury w Radymnie.	35
Rysunek 4. Graficzne rozmieszczenie wyrobów azbestowych na terenie miasta Radymna.	48
Rysunek 5. Obszary przekroczeń benzo(a)pirenu w roku 2015 w województwie podkarpackim.	51
Rysunek 6. Obszary zdegradowane wyznaczone na podstawie uzyskanego wskaźnika degradacji.	57
Rysunek 7. Obszar rewitalizacji wyznaczony dla miasta Radymna.	60